

ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛЕН ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

ДВ. бр. 36 от 4 Април 2008г.

Обн., ДВ, бр. 105 от 29 декември 2005 г., изм., ДВ, бр. 30 от 11 април 2006 г., изм., ДВ, бр. 33 от 21 април 2006 г., изм., ДВ, бр. 34 от 25 април 2006 г., изм., ДВ, бр. 59 от 21 юли 2006 г., изм., ДВ, бр. 63 от 4 август 2006 г., изм., ДВ, бр. 73 от 5 септември 2006 г., изм., ДВ, бр. 82 от 10 октомври 2006 г., изм., ДВ, бр. 86 от 24 октомври 2006 г., изм., ДВ, бр. 95 от 24 ноември 2006 г., изм., ДВ, бр. 105 от 22 декември 2006 г., изм., ДВ, бр. 46 от 12 юни 2007 г., изм., ДВ, бр. 52 от 29 юни 2007 г., изм., ДВ, бр. 57 от 13 юли 2007 г., изм., ДВ, бр. 59 от 20 юли 2007 г., изм., ДВ, бр. 108 от 19 декември 2007 г., изм., ДВ, бр. 109 от 20 декември 2007 г., изм., ДВ, бр. 36 от 4 април 2008 г.

Дял първи.
ОБЩИ ПРАВИЛА

Глава първа.
ПРЕДМЕТ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Предмет

Чл. 1. С този кодекс се уреждат производствата по установяване на задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски, както и по обезпечаване и събиране на публичните вземания, възложени на органите по приходите и публичните изпълнители.

Законност

Чл. 2. (1) Органите по приходите и публичните изпълнители действат в рамките на правомощията си, установени от закона, и прилагат законите точно и еднакво спрямо всички лица.
(2) Когато в международен договор, ратифициран от Република България, обнародван и влязъл в сила, се съдържат разпоредби, различни от разпоредбите на този кодекс, се прилагат разпоредбите на съответния договор.

Обективност

Чл. 3. (1) Органите по приходите и публичните изпълнители са длъжни да установяват безпристрастно фактите и обстоятелствата от значение за правата, задълженията и отговорността на задължените лица в производствата по този кодекс.
(2) Административните актове по този кодекс се основават на действителните факти от значение за случая.
(3) Истината за фактите се установява по реда и със средствата, предвидени в този кодекс.

Самостоятелност и независимост

Чл. 4. Органите по приходите и публичните изпълнители осъществяват производството

самостоятелно. При изпълнение на правомощията си те са независими и действат само въз основа на закона.

Служебно начало

Чл. 5. Органите по приходите и публичните изпълнители са длъжни служебно, когато няма искане от заинтересованите лица, да изясняват фактите и обстоятелствата от значение за установяване и събиране на публичните вземания, включително за прилагането на определените в закона облекчения.

Добросъвестност и право на защита

Чл. 6. (1) Участниците в производствата и техните представители са длъжни да упражняват процесуалните си права добросъвестно и съобразно добрите нрави.
(2) Всички лица, които са заинтересовани от изхода на производствата по този кодекс, имат равни процесуални възможности да участват в тях за защита на своите права и законни интереси.
(3) Органите по приходите и публичните изпълнители са длъжни да осигурят на участниците в производствата възможност да упражнят процесуалните си права и правото си на защита.

Глава втора.

КОМПЕТЕНТНОСТ

Компетентен орган

Чл. 7. (1) Актовете по този кодекс се издават от орган по приходите, съответно от публичен изпълнител, от компетентната териториална дирекция.
(2) Когато органът, започнал производството, установи, че то не е от негова компетентност, в тридневен срок изпраща преписката на компетентния орган, като уведомява за това заинтересованите лица.
(3) Определен в закона горестоящ орган може да иземе разглеждането и решаването на конкретен въпрос или преписка от компетентния орган по приходите, съответно от публичния изпълнител, в случаите когато са налице основания за отвод или самоотвод, както и в случаите на трайна невъзможност за изпълнение на служебните задължения, и да възложи правомощията по разглеждането и решаването им на друг орган, съответно публичен изпълнител, равен по степен на този, от когото е иззета преписката или въпросът.
(4) При промяна в обстоятелствата, обуславящи териториалната компетентност, производството се довършва от органа, който го е започнал.

Компетентна териториална дирекция

Чл. 8. (1) Компетентна териториална дирекция на Националната агенция за приходите относно производствата по този кодекс, освен ако е предвидено друго, е:

1. териториалната дирекция по постоянния адрес на физическите лица, включително едноличните търговци;
2. териториалната дирекция по адреса на управление на неперсонифицираните дружества и осигурителните каси;
3. териториалната дирекция по седалището на местните юридически лица;
4. териториалната дирекция по седалището на клона или по адреса на търговското представителство на чуждестранното лице;
5. териториалната дирекция по местоизвършване на дейността или на управлението за

чуждестранни лица, непопадащи в обхвата на т. 4, които осъществяват стопанска дейност в страната, включително чрез място на стопанска дейност или определена база, или чието ефективно управление е от България;

6. териториалната дирекция по местонахождението на първия придобит недвижим имот за лица, които не попадат в случаите по т. 1 - 5;

7. териториална дирекция - София, когато не може да се установи компетентната териториална дирекция по правилата на т. 1 - 6;

8. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г.) териториалната дирекция по последния постоянен адрес на наследодателя, съответно по седалището на местното юридическо лице, в случаите по чл. 126.

(2) Адресът на управление за лицата по ал. 1, т. 2 се доказва с нотариално заверен препис на учредителния договор, като ако в него не е посочен адрес на управление, за такъв се смята постоянният адрес или съответно адресът на управление на първия посочен съдружник. В случаите, когато не е представен учредителен договор, компетентна териториална дирекция е тази, която първа извърши процесуално действие по установяване на задълженията за данъци или задължителни осигурителни вноски.

(3) Когато чуждестранно лице осъществява стопанска дейност в страната чрез повече от едно място на стопанска дейност, компетентна е териториалната дирекция по местонахождението на първото възникнало място на стопанска дейност. В случай че чуждестранното лице не е изпълнило задължението си за регистрация в регистър БУЛСТАТ, компетентна териториална дирекция е тази, която първа извърши процесуално действие по установяване на задълженията за данъци или задължителни осигурителни вноски.

(4) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите определя със заповед компетентната териториална дирекция за лицата, които попадат в териториалния обхват на повече от една териториална дирекция по правилата на ал. 1. Заповедта се обнародва в "Държавен вестник".

(5) Компетентността относно местните данъци се определя по местонахождението на общината, в приход на чийто бюджет следва да постъпи съответният местен данък съгласно Закона за местните данъци и такси.

Глава трета.

СТРАНИ И УЧАСТНИЦИ В ПРОИЗВОДСТВОТО

Общи определения

Чл. 9. (1) Страна (субект) в административния процес по този кодекс е:

1. административният орган;

2. всяко физическо или юридическо лице, от чието име или срещу което е образувано административно производство по този кодекс.

(2) В производствата по този кодекс неперсонифицираните дружества и осигурителните каси се приравняват на юридически лица. Принудителното събиране се извършва срещу участващите в неперсонифицираните дружества и в осигурителните каси лица съобразно тяхното участие.

(3) Участници в административното производство са субектите и всички други лица, които участват в извършването на процесуални действия.

Дееспособност и представителство

Чл. 10. (1) Всички процесуални действия в административното производство могат да

се извършват лично от дееспособните физически лица.

(2) Малолетните, непълнолетните и поставените под запрещение физически лица се представляват от техните родители, съответно настойници или попечители.

(3) Юридическите лица се представляват от лицата, които ги представляват по закон.

(4) Лицата могат да се представляват от пълномощници въз основа на писмено пълномощно.

(5) Органът по приходите или съответният служител следи за наличието на дееспособност и представителна власт за извършване на съответните действия и при установяване на липсата им определя срок за отстраняване на нередовността.

(6) В случай че нередовността по ал. 5 засяга извършването на процесуално действие, което не е условие за допустимостта на производството, и не е отстранена в определения срок, смята се, че действието не е извършено. Ако действието е условие за допустимостта на производството и нередовността не е отстранена, производството се прекратява.

Назначаване на временен или особен представител

Чл. 11. (1) Когато органът по приходите или публичният изпълнител следва да извърши нетърпящи отлагане процесуални действия спрямо лице, което е недееспособно и/или няма законен представител, както и при противоречие в интересите между представител и представляван, той може да поиска от районния съд по местонахождението му да назначи негов временен, съответно особен представител. За процесуални действия спрямо малолетни и непълнолетни се прилагат и разпоредбите на Закона за закрила на детето.

(2) Съдът се произнася по искането с мотивирано определение в закрито заседание не по-късно от три дни от постъпването му, като определя временния, съответно особения, представител и срока, за който е назначен. Определението не подлежи на обжалване.

Правомощия на органа по приходите и публичния изпълнител

Чл. 12. (1) Органът по приходите при спазване на разпоредбите на този кодекс:

1. извършва проверки и ревизии;
2. установява административни нарушения;
3. налага административни наказания;
4. има право на достъп в подлежащите на контрол обекти;
5. проверява отчетността на контролираните обекти;
6. проверява счетоводни, търговски или други книжа, документи и носители на информация с оглед установяване на задължения и отговорности за данъци и задължителни осигурителни вноски, както и нарушения на данъчното и осигурителното законодателство;
7. изисква и събира оригинални документи, данни, сведения, книжа, вещи, извлечения по сметки, справки и други носители на информация с цел установяването на задължения и отговорности за данъци и задължителни осигурителни вноски, както и нарушения на данъчното и осигурителното законодателство; изисква заверени копия на писмените документи и заверени разпечатки на данни от технически носители;
8. изисква от контролираните лица да декларират банковите си сметки в страната и в чужбина;
9. установява притежаваните имущества, парични средства и материални ценности, вземания и книжа;
10. извършва предвидените от този кодекс действия за обезпечаване на доказателства, включително запечатва каси, складове, работилници, офиси, магазини и други подлежащи на контрол обекти;

11. изисква от всички лица, държавни и общински органи данни, сведения, документи, книжа, материали, вещи, извлечения по сметки, справки и други носители на информация, необходими за осъществяване на контролната дейност;
  12. иска разкриване на служебна, банкова или застрахователна тайна по ред, предвиден в закон;
  13. получава безплатен достъп до публичните регистри и безплатно издаване на официално заверени извлечения на вписванията в тях или на копия на документите, въз основа на които са извършени;
  14. изисква писмени обяснения;
  15. възлага експертизи и ползва специалисти;
  16. изисква деклариране на определени факти и обстоятелства, когато това е предвидено със закон.
- (2) Публичният изпълнител при спазване на разпоредбите на този кодекс:
1. налага мерки за обезпечаване на публични вземания и извършва действия по събирането им;
  2. има право на достъп в подлежащите на контрол обекти;
  3. изисква от контролираните лица да декларират банковите си сметки в страната и в чужбина;
  4. установява притежаваните имущества, парични средства и материални ценности и вземания;
  5. изисква от всички лица, държавни и общински органи данни, сведения, документи, книжа, материали, вещи, извлечения по сметки, справки и други носители на информация, необходими за обезпечаване или събиране на публичните вземания;
  6. иска разкриване на служебна, банкова или застрахователна тайна по ред, предвиден в закон;
  7. получава безплатен достъп до публичните регистри и безплатно издаване на официално заверени извлечения на вписванията в тях или на копия на документите, въз основа на които са извършени;
  8. изисква писмени обяснения;
  9. възлага експертизи и ползва специалисти;
  10. изисква деклариране на определени факти и обстоятелства, когато това е предвидено в закон;
  11. установява административни нарушения;
  12. налага административни наказания.
- (3) Контролът по ал. 1 и 2 се извършва само в обекти, в които се осъществява стопанска дейност или управление на стопанска дейност - производствени помещения, магазини, складове, транспортни средства, офиси, кантори, канцеларии и други подобни, както и в помещения и места, където се съхраняват материални ценности, парични средства и счетоводни, търговски и други документи или носители на информация, свързани с дейността на контролираните лица.
- (4) При осъществяването на правомощията по ал. 1 и 2 по отношение на адвокати и нотариуси се прилагат разпоредбите на Закона за адвокатурата и Закона за нотариусите и нотариалната дейност.

Задължения на участниците в производствата

Чл. 13. Участниците в производствата са длъжни да оказват съдействие и да предоставят информация при условията и по реда на този кодекс на органа по приходите и публичния изпълнител при изпълнение на правомощията им по чл. 12, ал. 1 и 2.

Глава четвърта. ЗАДЪЛЖЕНИ ЛИЦА

Видове задължени лица

Чл. 14. Задължени лица са физическите и юридическите лица, които:

1. са носители на задължението за данъци или задължителни осигурителни вноски;
2. са задължени да удържат и внасят данъци или задължителни осигурителни вноски;
3. отговарят за задължението на лицата по т. 1 и 2.

Лица, задължени да удържат и внасят данъци или задължителни осигурителни вноски

Чл. 15. (1) Когато в закон е предвидено, че определено лице е задължено да удържа и внася данъци или задължителни осигурителни вноски, за това лице се прилагат правилата, определящи правата и задълженията на субект в производствата по този кодекс.

(2) Данъци или задължителни осигурителни вноски, удържани и внесени от лицето по ал. 1, се смятат за платени от името и за сметка на лицето, от чието възнаграждение или плащане са били удържани, дори и когато не е имало задължение за удържане.

Отговорно трето лице

Чл. 16. (1) Задължено лице по чл. 14, т. 3 е лице, което в предвидените от закон случаи има задължение за внасяне на данъка или задължителната осигурителна вношка на носител на задължението или на лице, задължено да удържа и внася данъци или задължителни осигурителни вноски, които не са внесени в срок.

(2) За задължените лица по чл. 14, т. 3 се прилагат правилата, определящи правата и задълженията на субект в производствата по този кодекс.

(3) Отговорността на задълженото лице по чл. 14, т. 3 обхваща данъците и задължителните осигурителни вноски, лихвите и разноските за събирането им.

Права на задължените лица

Чл. 17. (1) Задължените лица имат право:

1. на уважение към честта и достойнството им при осъществяване на процесуалните действия по този кодекс;
2. да им бъдат разяснявани правата в производствата по този кодекс, включително и правото на защита в административното, изпълнителното и съдебното производство, и да бъдат предупредени за последиците от неизпълнение на задълженията им по този кодекс;
3. на опазване в тайна сведенията, фактите и обстоятелствата, представляващи данъчна и осигурителна информация;
4. да изискват от органите по приходите и публичните изпълнители при изпълнение на правомощията им да се легитимират и да показват акта, въз основа на който се предприемат съответните действия;
5. да им бъдат осигурени и предоставени безплатно:
  - а) приемането на всички документи, представени от задължени и трети лица относно публичните им задължения;
  - б) информация за публичните им задължения и за сроковете, в които следва да заплатят дължимите от тях данъци, задължителни осигурителни вноски и други публични задължения;
  - в) информация за здравноосигурителния им статус и осигурителния им доход;

г) данъчни и други декларации, съдържащи указания за попълването им, формуляри и други документи, които се изискват или издават въз основа на закон, които следва да се публикуват и в Интернет страницата на агенцията;

д) възможност за електронен обмен на данни с органите по приходите и публичните изпълнители;

6. да бъдат информирани за последиците от принудителното изпълнение на вземания за данъци, други публични вземания и задължителни осигурителни вноски;

7. да искат издаването и да получават в срок актове или други документи, с които се удостоверяват факти с правно значение или се признава или отрича съществуването на права или задължения, когато имат правен интерес от това;

8. да обжалват всички актове и действия на органите по приходите и публичните изпълнители, с които се засягат техни законни права и интереси, по реда, предвиден в този кодекс.

(2) Органите по приходите са длъжни да осигуряват на страните възможност да изразят становище по събраните доказателства, както и по предявените искания по реда, предвиден в този кодекс. Страните могат да правят писмени искания и възражения.

(3) Когато задължено лице действа съобразно писмени указания от министъра на финансите, орган по приходите или публичен изпълнител, които впоследствие се окажат незаконосъобразни, начислените лихви вследствие на действията съобразно дадените указания не се дължат, а определената от закона санкция не се налага.

(4) Указанията за единното прилагане на законодателството относно данъците или задължителните осигурителни вноски, които са задължителни за органите по приходите и публичните изпълнители, се публикуват. Публикуването се прави в Интернет страницата на съответната администрация, като може да бъде направено и публикуване в пресата или по друг общодостъпен за задължените лица начин.

(5) Когато задължено лице заплати целия дължим данък или задължителна осигурителна вноска за съответния период в законоустановения срок за ползване на намаление, при установяване на правилността на извършеното плащане то ползва предвидените в тези случаи намаления на размера на данъка, ако съответната декларация е подадена в законоустановения срок.

(6) Задължените лица имат право на обезщетение за вредите, причинени им от незаконни актове, действия или бездействия на органи по приходите и публичните изпълнители при или по повод изпълнение на дейността им. Отговорността се реализира по реда, предвиден в Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани.

Отговорност на лицата, задължени да удържат и да внасят данъци или задължителни осигурителни вноски

Чл. 18. (1) Лице, задължено по закон да удържа и да внася данък или задължителни осигурителни вноски, което не удържи и не внесе данъка или вноските, е солидарно отговорно с носителя на задължението за неудържания и невнесен данък или осигурителни вноски.

(2) В случаите, когато лицето по ал. 1 е удържало данъка или задължителните осигурителни вноски, но не ги е внесло, то дължи невнесения данък или задължителни осигурителни вноски, а отговорността на носителя на задължението се погасява.

Отговорност на трето лице - член на орган на управление или управител

Чл. 19. (1) Когато член на орган на управление или управител на задължено лице по чл. 14, т. 1 и 2 укрие факти и обстоятелства, които по закон е бил длъжен да обяви пред органа по приходите или публичния изпълнител и вследствие от това не могат да бъдат

събрани задължения за данъци или задължителни осигурителни вноски, той отговаря за несъбраното задължение.

(2) Управител или член на орган на управление, който недобросъвестно извърши плащания в натура или в пари от имуществото на задължено юридическо лице по чл. 14, т. 1 или 2, представляващи скрито разпределение на печалбата или дивидент, или отчужди имущество на задълженото лице безвъзмездно или по цени, значително по-ниски от пазарните, вследствие на което имуществото на задълженото лице е намаляло и по тази причина не са изплатени данъци или задължителни осигурителни вноски, отговаря за задължението до размера на извършените плащания, съответно до размера на намалението на имуществото.

Поредност

Чл. 20. В случаите по чл. 19 обезпечението и принудителното изпълнение се насочва първо срещу имуществото на задълженото лице, за чието данъчно или осигурително задължение отговарят членовете на органите на управление или управителите им.

Реализиране на отговорността

Чл. 21. (1) В случаите по чл. 16, 18 и 19 отговорността на третите лица се установява с ревизионен акт.

(2) Отговорността на третите лица се реализира и в случаите, когато по отношение на длъжника са налице обстоятелствата по чл. 168, т. 5, 6 и 7.

(3) Отговорността на третите лица отпада с отпадането на задължението, за което е установена с влязъл в сила акт. В този случай връщането на платени суми се извършва по реда на глава шестнадесета, раздел първи.

Глава пета.

СРОКОВЕ

Установяване и изчисляване на сроковете

Чл. 22. (1) Срокът в административното производство е 14-дневен, когато не е установен от закона или определен от органа по приходите, съответно от публичния изпълнител. Органът по приходите и публичният изпълнител не могат да определят срок, по-кратък от 7 дни.

(2) Сроковете се изчисляват по години, месеци, седмици и дни.

(3) Срокът, който се брой по години, изтича на същото число и в същия месец на съответната година, а когато такова число няма - в края на съответния месец.

(4) Срокът, който се брой по месеци, изтича на съответното число на последния месец, а ако последният месец няма съответното число, срокът изтича в последния му ден.

(5) Срокът, който се брой на седмици, изтича в съответния ден на последната седмица.

(6) Срокът, който се брой на дни, се изчислява от деня, следващ деня, от който започва да тече срокът, и изтича в края на последния му ден.

(7) Когато срокът изтича в неприсъствен ден, този ден не се брой и срокът изтича в следващия след него присъствен ден.

(8) Последният ден на срока продължава до края на двадесет и четвъртия час, но ако трябва лично да се извърши или представи нещо пред органа по приходите или публичния изпълнител, срокът изтича в момента на приключване на работното време.

Спазване на срока

Чл. 23. (1) Срокът е спазен, когато действието е извършено или документите са

подадени пред надлежния орган или са получени от страната преди изтичането на срока, определен по реда на чл. 22.

(2) Срокът се смята за спазен и когато изпращането или получаването на документите е станало чрез пощенски оператор, куриер или по електронен път чрез използване на универсален електронен подпис на подателя, както и когато са подадени пред ненадлежен орган по чл. 5, преди изтичането му.

Установяване спазването на срока

Чл. 24. (1) Спазването на срока по чл. 23 се установява от наличието на поне едно от следните обстоятелства:

1. пощенско клеймо или отпечатък с датата на подаване;
2. заверка от пощенския служител с датата на подаване;
3. заверка от служител в куриерска служба с датата на подаване;
4. дата на изпращане на електронното съобщение;
5. дата на входящия номер на подадените документи.

(2) При противоречие между данните по ал. 1, т. 1 - 3 пощенският оператор издава удостоверение за потвърждаване на датата на подаване.

Продължаване на срока

Чл. 25. Определените от органа по приходите или публичния изпълнител срокове могат да бъдат продължени по молба на заинтересованото лице, подадена преди изтичането на срока, ако това се налага по уважителни причини. Продължаването на срока не може да надхвърля размера на съответния срок, определен в закона.

Възстановяване на срока

Чл. 26. (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Относно възстановяването на сроковете в административното производство по този кодекс се прилагат разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс.

Погрешно определен срок

Чл. 27. (1) Когато орган по приходите или публичен изпълнител определи по-дълъг срок от установения в закона, извършеното след законния срок, но преди изтичането на определения от органа срок, действие не се смята за просрочено.

(2) Когато орган по приходите или публичен изпълнител определи по-кратък от установения от закона срок, прилага се законният срок.

Глава шеста.

СЪОБЩЕНИЯ

Адрес за кореспонденция

Чл. 28. (1) Адресът за кореспонденция е:

1. (изм., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) постоянният адрес - за физическите лица, ако не е посочен писмено друг адрес, за регистрираните в регистър БУЛСТАТ лица - вписаният в регистъра адрес за кореспонденция, а за едноличните търговци - адресът на управление;
2. (доп., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) адресът на управление - за местните юридически лица, регистрираните търговски представителства и клоновете на чуждестранни лица, освен ако в регистър БУЛСТАТ не е вписан друг адрес за кореспонденция, съответно в търговския регистър не е вписан друг адрес на

управление;

3. адресът по мястото на извършване на дейността или управлението, ако не е налице адрес по т. 2 - за чуждестранни лица, които извършват стопанска дейност в страната чрез място на стопанска дейност или определена база; когато чуждестранното лице осъществява стопанска дейност чрез повече от едно място на стопанска дейност в страната - адресът за кореспонденция е адресът по мястото на извършване на дейността на първото възникнало място на стопанска дейност или определена база;

4. адресът на първия придобит недвижим имот - за чуждестранни лица, придобили недвижим имот на територията на страната и непопадащи в обхвата на т. 1, 2, 3 и 5;

5. адресът на управление за неперсонифицираните дружества и осигурителните каси; когато в договора не е посочен адрес на управление, адресът за кореспонденция е постоянният адрес, съответно адресът на управление на първия посочен в договора съдружник; когато не е представен договор, адресът за кореспонденция е постоянният адрес, съответно адресът на управление на съдружника, спрямо когото е извършено първото процесуално действие по установяване на задълженията за данъци или задължителни осигурителни вноски.

(2) Всяко лице има право да посочи пред органите по приходите електронен адрес за получаване на съобщения.

(3) В случаите на започнало производство по този кодекс, за което лицето е редовно уведомено, то е длъжно да съобщи писмено на водещия производството орган по приходите в тридневен срок от предприемане на действия за промяна на адреса си за кореспонденция. В противен случай всички актове и документи в това производство се прилагат към преписката и се смятат за редовно връчени.

(4) При отсъствие за повече от 30 дни от адреса за кореспонденция законните представители на юридическите лица и едноличните търговци упълномощават лице, на което да се връчват съобщенията и другите актове.

(5) Физически лица, спрямо които е започнало производство, за което са уведомени, и които пребивават повече от 30 последователни дни в чужбина, са длъжни да посочат лице на територията на страната, което да ги представлява пред органите по приходите и на което да се връчват съобщенията и другите актове.

Връчване на съобщения

Чл. 29. (1) Връчването на съобщенията в административното производство се извършва на адреса за кореспонденция на субекта.

(2) Връчването се извършва от органа по приходите или от друг служител (връчител).

(3) Съобщенията могат да се връчват чрез изпращане на писмо с обратна разписка чрез лицензиран пощенски оператор, в която се вписва извършеното действие.

(4) Съобщенията могат да се връчват чрез изпращане по телефакс или с електронно съобщение при използване на универсален електронен подпис на органа по приходите.

(5) Връчването може да стане чрез общината или кметството, ако в населеното място, където трябва да се извърши, няма орган по приходите, съответно връчител.

(6) Съобщенията се връчват на лицето, негов представител или пълномощник, член на орган на управление или на негов служител, определен да получава книжа или съобщения,

(7) Освен на лицата по ал. 6, съобщение на физическо лице, включително едноличен търговец, може да се връчи и на пълнолетен член на домакинството му, както и на пълнолетно лице, което има същия постоянен адрес, ако се съгласи да го приеме със задължението да го предаде.

(8) Съобщенията на физическите лица могат да се връчват и по месторабота лично или чрез лицето, определено да приема съобщенията на работодателя, ако се съгласи да го

приеме със задължение да го предаде.

(9) Съобщението може да се връчи и на всяко друго място, когато се получава лично от лицето или от негов представител.

(10) Длъжностното лице, извършило връчването, връща своевременно разписката, която се прилага към преписката.

Удостоверяване на връчването

Чл. 30. (1) Връчването на съобщението се удостоверява с подпис на получателя или на друго лице, чрез което става връчването, като в разписката се отбелязват трите му имена, единният граждански номер и в какво качество приема съобщението.

(2) Лицето, което връчва съобщението, удостоверява с подписа си датата и начина на връчването, както и имената и длъжностното си качество.

(3) (изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.) Съобщението, изпратено по пощата с обратна разписка, се смята за връчено на датата, на която обратната разписка е подписана от някое от лицата по чл. 29, ал. 6, 7 и 8.

(4) Отказът да се приеме съобщението се удостоверява с подписа на връчителя, съответно на органа по приходите, и поне на един свидетел, който не е служител на администрацията, като се отбелязват трите имена и адресът му и се прави бележка за това в разписката. Когато връчването се извършва чрез общината, кметството или лицензиран пощенски оператор, съответният служител удостоверява с подписа си направения отказ. В тези случаи съобщението се смята за връчено на датата на отказа.

(5) Съобщението по телефакс се удостоверява писмено от длъжностното лице, което го е извършило, както и от потвърждението за получаване.

(6) Електронното съобщение се смята за връчено, когато адресатът изпрати потвърждение за получаването му чрез обратно електронно съобщение, активиране на електронна препратка или изтеглянето му от информационната система на компетентната администрация. Съдържанието на електронното съобщение се удостоверява чрез заверена от органа по приходите разпечатка на записа в информационната система.

(7) Връчването на съобщението на физическо лице по местоработата му се удостоверява с подпис на лицето или на друго лице, определено да получава съобщенията на работодателя.

Особени правила за връчване

Чл. 31. (1) На лишено от свобода и на задържано под стража лице съобщението се връчва чрез администрацията на съответните учреждения.

(2) (отм., ДВ, бр. 46 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

(3) На пребиваващ в страната чужденец, извън случаите по чл. 28, съобщението се връчва на адреса, заявен в службите за административен контрол на чужденците.

Връчване чрез прилагане към досието

Чл. 32. (1) Връчване чрез прилагане към досието се извършва в случаите, когато лицето, неговият представител или пълномощник, член на орган на управление или служител, определен да получава съобщения или книга, не е намерен на адреса за кореспонденция, след най-малко две посещения през 7 дни.

(2) Обстоятелствата по ал. 1 се удостоверяват с протокол за всяко посещение на адреса за кореспонденция.

(3) Изискванията по ал. 2 не се прилагат, когато са налице безспорни доказателства, че адресът за кореспонденция по чл. 28 е несъществуващ.

(4) Съобщението за връчването се поставя на определено за целта място в

териториалната дирекция. Съобщението се публикува и в Интернет.

(5) Заедно с поставяне на съобщението органът по приходите изпраща и писмо с обратна разписка, както и електронно съобщение, в случай че лицето е посочило електронен адрес.

(6) В случай че лицето не се яви до изтичането на 14-дневен срок от поставянето на съобщението, съответният документ или акт се прилага към преписката и се смята за редовно връчен.

(7) Датите на поставяне и сваляне на съобщението се отбелязват от органа по приходите върху самото съобщение.

Приложимост на разпоредбите

Чл. 33. По реда и в сроковете, посочени в тази глава, се връчват всички подлежащи на връчване актове, документи и книжа, издавани от органите по приходите и публичните изпълнители, с изключение на актовете, документите и книгата за реализиране на административнонаказателната отговорност, за които се прилага Законът за административните нарушения и наказания.

Глава седма.

СПИРАНЕ, ВЪЗОБНОВЯВАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО

Спиране на производството

Чл. 34. (1) Производството се спира при:

1. заболяване на лице, чието участие е задължително - след удостоверяване с надлежен медицински документ;
2. образувано административно, наказателно или друго съдебно производство, което е от значение за изхода му - след представяне на удостоверение, издадено от органа, пред когото е образувано;
3. смърт на законен представител на лицето до учредяване на настойничество или попечителство;
4. подадена молба на субекта - еднократно, за определен срок, но не повече от три месеца;
5. други обстоятелства, предвидени със закон.

(2) Когато в хода на производството се установят данни за извършено престъпление от значение за изхода на производството, то се спира, а материалите се изпращат на съответния прокурор. След приключване на наказателното производство материалите от него се изпращат на органите по приходите за продължаване на спряното производство.

(3) При наличие на основание по ал. 1 или 2 преценката се прави от органа, възложил производството, а при административно обжалване - от решаващия орган. Производството се спира със заповед, която се връчва на заинтересованите лица и не подлежи на обжалване.

Възобновяване на производството

Чл. 35. Производството се възобновява, когато отпадне основанието за неговото спиране. Непосредствено след узнаване на обстоятелството за отпадане на основанието се издава заповед за възобновяване на производството, която се връчва на заинтересованите лица и не подлежи на обжалване.

Прекратяване на производството

Чл. 36. (1) Когато преди издаване на административния акт физическо лице, страна в производството, почине, или юридическо лице, страна в производството, престане да съществува, производството се прекратява.

(2) Актовете за прекратяване на производството по ал. 1 се връчват на наследниците и правоприемниците, като се поставя и съобщение по реда на чл. 32, ал. 4 - 6, и се смятат за отказ за издаване на акт, като не се засягат правата на наследниците и правоприемниците да искат от свое име издаването на съответния акт.

Глава осма.

ДОКАЗАТЕЛСТВА И ДОКАЗАТЕЛСТВЕНИ СРЕДСТВА

Раздел I.

Общи разпоредби

Събиране и преценка на доказателства

Чл. 37. (1) Доказателствата в административното производство се събират служебно от органа по приходите или по инициатива на субекта. Всички събрани доказателства подлежат на обективна преценка и анализ.

(2) Лицето е длъжно да представи всички данни, сведения, документи, книжа, носители на информация и други доказателства, отнасящи се до неговите права и задължения, до фактите и обстоятелствата, подлежащи на установяване в съответното производство, и да посочи всички лица, държавни или общински органи, при които се намират такива.

(3) Органът по приходите има право да изиска писмено от лицето представяне на доказателства по ал. 2 в определен от него срок.

(4) В случай че субектът не представи изискани по реда на ал. 3 доказателства, органът по приходите може да приеме, че те не съществуват и преценява само събраните в производството доказателства.

Ако поисканите доказателства бъдат представени до издаването на акта или документа, а в ревизионното производство - до изтичането на срока по чл. 117, ал. 5, органът по приходите е длъжен да ги обсъди.

(5) Всички лица, държавни или общински органи са длъжни в 14-дневен срок от получаването на искане от органа по приходите на основание чл. 12, ал. 1, т. 11 да предоставят данните, сведенията, документите, книгата, носителите на информация и другите доказателства относно посочените в искането факти и обстоятелства.

(6) По искане от органа по приходите на основание чл. 12, ал. 1, т. 12 лицата по ал. 5 са длъжни да разкрият съответната служебна, банкова или застрахователна тайна. За разкриване на банкова или застрахователна тайна се прилага установеният за това ред.

(7) Органът по приходите може служебно или по искане на лицето да извърши оглед на движими или недвижими вещи. Оглед се допуска не само за проверка на други доказателства, но и за самостоятелно доказателство.

Задължение за съхраняване

Чл. 38. (1) (изм., ДВ, бр. 57 от 2007 г., в сила от 13.07.2007 г.) Счетоводната и търговската информация, както и всички други сведения и документи от значение за данъчното облагане и задължителните осигурителни вноски се съхраняват от задълженото лице по реда, установен в Закона за Националния архивен фонд, в следните срокове:

1. ведомости за заплати - 50 години;
2. счетоводни регистри и финансови отчети - 10 години;
3. документи за данъчно-осигурителен контрол - 5 години след изтичане на давностния срок за погасяване на публичното задължение, с което са свързани;
4. всички останали носители - 5 години.

(2) (изм., ДВ, бр. 57 от 2007 г., в сила от 13.07.2007 г.) След изтичането на срока за съхранението им носителите на информация по ал. 1 (хартиени или технически), които не подлежат на предаване в Националния архивен фонд, могат да се унищожават.

(3) Задълженията по ал. 1 имат и правопримниците на задължените лица.

Достъп до счетоводна информация на технически носител

Чл. 39. Ревизираните или проверяваните лица са длъжни да осигурят на органите по приходите достъп до автоматизираните си информационни системи, продукти или архиви, когато събирането, съхраняването и обработката на информацията по чл. 38 се извършва по този начин.

Действия за обезпечаване на доказателства

Чл. 40. (1) При извършване на ревизия или проверка органът по приходите може да предприеме действия за обезпечаване на доказателства чрез опис или чрез изземване с опис на ценни книжа, вещи, документи, книжа и други носители на информация, както и чрез копиране на информация от и на технически носители, даващи възможност за възпроизвеждането ѝ, като вземе необходимите технически мерки за запазване на автентичността ѝ.

(2) В случай че е невъзможно действията по ал. 1 да бъдат извършени своевременно за целите на ревизията или проверката, органът по приходите може да запечата обекта или част от него, само където се намират подлежащите на обезпечаване доказателства, за срок до 48 часа.

(3) За действията по ал. 1 и 2 се съставя протокол, екземпляр от който се предоставя на лицето.

(4) До изтичането на срока по ал. 2 органът по приходите може да поиска от районния съд по местонахождение на обекта продължаване на срока на запечатването. Съдът се произнася в деня на постъпване на искането в закрито заседание с определение, като определя срок за запечатването. Определението не подлежи на обжалване.

(5) Ако до изтичането на срока по ал. 2 районният съд не е разрешил удължаване на срока, запечатването се смята за прекратено. След изтичането на сроковете по ал. 2 и 4 запечатването се смята за прекратено.

Обжалване на действията

Чл. 41. (1) (доп., ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Действията за обезпечаване на доказателства могат да се обжалват в 14-дневен срок от извършването им пред териториалния директор по местонахождение на обекта, който се произнася с мотивирано решение в еднокдневен срок от постъпването на жалбата. С решението териториалният директор може да отхвърли жалбата или да я уважи, като разпореди преустановяване на обжалваните действия. За решението жалбоподателят следва да бъде уведомен същия ден.

(2) Решението, с което се разпорежда преустановяване на действията, се изпълнява в срока, посочен в него, от органа по приходите, който ги е предприел.

(3) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) При непроизнасяне на органа по ал. 1 в установения срок или при отхвърляне на жалбата действията за обезпечаване на доказателства могат да се обжалват в 7-дневен срок от изтичане на срока по ал. 1,

съответно от получаване на решението, пред административния съд по местонахождението на териториалната дирекция по отношение на тяхната законосъобразност. Съдът се произнася в 7-дневен срок с определение, което не подлежи на обжалване.

(4) Жалбата не спира действията за обезпечаване на доказателства.

Съдействие

Чл. 42. (1) В случай че ревизирано или проверявано лице откаже на органа по приходите или на публичния изпълнител да осигури достъп до подлежащ на контрол обект или откаже да представи книга или други носители на информация, органите по приходите могат да поискат съдействие от органите на Министерството на вътрешните работи, включително за извършване на претърсване или изземване по предвидения за това в Наказателно-процесуалния кодекс ред.

(2) Иззетите вещи, книга или други носители на информация се предават от органите на Министерството на вътрешните работи на органите по приходите с протокол и опис.

(3) Когато по реда на Наказателно-процесуалния кодекс са събрани доказателства, които имат значение за установяване на задължения за данъци или задължителни осигурителни вноски, органите на Министерството на вътрешните работи, прокуратурата или следствието осигуряват на органите по приходите достъп до тези доказателства и заверени копия от тях.

Допустимост

Чл. 43. Претърсване и изземване от органите на полицията се допускат, ако при извършване на ревизия или проверка са налице данни, че в подлежащ на контрол обект се намират вещи, книга или други носители на информация и при данни за укриване на факти и обстоятелства, свързани със:

1. задължения и отговорности за данъци и задължителни осигурителни вноски;
2. нарушения на данъчното и осигурителното законодателство;
3. стоки с неустановен произход.

Връщане на доказателства

Чл. 44. (1) По всяко време лицето има право да получи копия от иззети или предадени документи и книга, както и от информацията от иззети или предадени технически носители. Изготвянето на копията от и на технически носители се извършва от специалист - технически помощник, в присъствието на заинтересованото лице или на негов представител.

(2) В 30-дневен срок от писменото искане на лицето подлежат на връщане с опис всички иззети или предадени оригинални документи или книга или технически носители, освен когато подлежат на събиране като доказателства в друго висящо производство или върху ценните книга и вещите са извършени обезпечения, или е насочено принудително изпълнение по реда на този кодекс.

(3) Не се връщат доказателствата по ал. 2, ако лицето откаже да завери направените копия на книга и документи или разпечатки от технически носител.

(4) За действията по ал. 1 и 2 се съставя протокол, екземпляр от който се предоставя на заинтересованото лице.

(5) Не се връщат вещи, притежаването на които е забранено. С тях се постъпва по реда, предвиден в съответните нормативни актове.

(6) Вещи, непотърсени в 12-месечен срок от влизането в сила на акта или наказателното постановление, се смятат за изоставени в полза на държавата.

(7) Отказът да се върнат вещите подлежи на обжалване по реда на чл. 197.

Насрещна проверка

Чл. 45. (1) При започнало производство по този кодекс органът по приходите може да извърши насрещна проверка за установяване на отделни факти и обстоятелства, свързани с лице, което не е страна в съответното производство. При насрещната проверка не се установяват задължения и отговорности за данъци и задължителни осигурителни вноски на проверяваното лице. Екземпляр от протокола се връчва на ревизираното лице заедно с ревизионния доклад.

(2) Органът по приходите може да отправи писмено искане за извършване на насрещна проверка до:

1. компетентната териториална дирекция;
2. териториалната дирекция по местонахождението на поделение, обект или дейност на субекта;
3. териториалната дирекция по местонахождението на имоти или други имущества на субекта, както и на други обстоятелства от значение за извършването ѝ.

(3) При извършване на насрещната проверка органът по приходите може да изисква писмени обяснения от проверяваните субекти по реда на чл. 56.

Проверка по делегация

Чл. 46. При необходимост да се установят факти и обстоятелства, свързани с дейността на субекта, на негово поделение, обект, дейност или имущество на територията на друга териториална дирекция органът по приходите може да отправи писмено искане до съответната териториална дирекция за извършване на проверка по делегация.

Доказателства, събрани от други контролни органи

Чл. 47. При извършването на ревизия или проверка органът по приходите, който я извършва, може да поиска писмено от други контролни органи извършването на действия с оглед събиране на доказателства за установяване на задължения или административнонаказателна отговорност.

Вещи при проверявани лица

Чл. 48. (1) Лице, което извършва или предлага извършването на сделки с вещи или права, или държи вещи в подлежащ на контрол обект, включително като залогоприемател, за целите на данъчното облагане в съответното производство се приема, че това лице е собственик на вещите, съответно на правата, до доказване на противното.

(2) Когато цената на вещите или правата е определена в нормативен акт, тя се приема за тяхна пазарна цена.

Раздел II.

Писмени доказателства

Допустимост на писмените доказателства

Чл. 49. Писмени доказателства се допускат за установяване на всички факти и обстоятелства от значение за производствата по този кодекс.

Протоколи

Чл. 50. (1) Протоколът, съставен по установения ред и форма от орган по приходите или служител при изпълнение на правомощията му, е доказателство за извършените от и пред него действия и изявления и установените факти и обстоятелства.

(2) Протоколът се съставя в писмена форма и съдържа:

1. номера и датата на съставянето му;
2. името и длъжността на органа, който го е съставил, и на органите, които са извършили действията;
3. имената, адресите и качеството на лицата, които не са органи по приходите и са участвали или присъствали при извършване на действията;
4. индивидуализиращите данни за проверяваното лице;
5. датата и мястото на действията;
6. времето, когато са започнали и завършили действията;
7. извършените действия;
8. установените факти и обстоятелства;
9. събраните доказателства;
10. направените искания, бележки и възражения, ако има такива;
11. пред кой орган и в какъв срок могат да се обжалват действията, ако това е допустимо.

(3) Протоколът се подписва от органа, който го е съставил, и от проверяваното лице, съответно от неговия представител или пълномощник, член на орган на управление, работник или служител, като се отбелязва в какво качество го подписва, и му се предоставя екземпляр от протокола.

(4) Протоколът не се подписва от проверяваното лице, в случай че с него се установяват факти и обстоятелства единствено въз основа на документи, които се намират при органа по приходите.

(5) В случаите, когато лицата по ал. 3 откажат да подпишат протокола, той се подписва от поне един незаинтересован свидетел, присъствал на отказа, като се отбелязват името и адресът му. Екземпляр от протокола се предоставя на проверяваното лице.

Счетоводни документи

Чл. 51. Вписванията в счетоводните книги се преценяват според тяхната редовност в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и с оглед на другите обстоятелства, установени в хода на производството.

Документи, издавани от автоматични устройства или системи

Чл. 52. Документи, издавани от автоматични устройства или системи при условия и по ред, определени в нормативен акт, се смятат за частен документ, издаден от лицето, на чието име е регистрирано устройството или системата, а в случай че устройството или системата не са регистрирани - от лицето, в чийто обект се намират.

Справки

Чл. 53. По искане на органа по приходите субектите, както и лицата, които ги представляват, изготвят и предоставят подписани от тях справки относно факти и обстоятелства от значение за изхода на производството.

Данни от технически носители

Чл. 54. (1) Заверени от орган по приходите разпечатки на данни, подадени въз основа на закона на технически носители или по електронен път по установения ред, се допускат като доказателства.

(2) Като доказателства се допускат заверени от субекта или от трето лице разпечатки на данни от технически носители.

(3) Органът по приходите има право да събере като доказателства разпечатки на данни от технически носители, ако се установи, че са създадени или ползвани от субекта или

от лице, което е или е било негов съконтрагент. Смята се, че данните са създадени или ползвани от субекта, съответно от съконтрагента, ако се съдържат в компютрите или други технически носители, намиращи се на местата, където тези лица упражняват дейността си, където се съхранява или води счетоводството им или върху които единствено лицето има контрол.

(4) Отказът на лицето или на неговия представител да извърши заверка на разпечатка от технически носител по ал. 3 се удостоверява с протокол, екземпляр от който му се предоставя. В този случай заверката се извършва от органа по приходите.

(5) Като доказателства се допускат и разпечатки на данни, заверени от органа по приходите, получени на технически носители или по електронен път по реда на чл. 37, ал. 5 и 6, както и получените по установен с нормативен акт ред за събиране и предоставяне на информация от други лица, държавни и общински органи.

Документи на чужд език

Чл. 55. (1) При поискване от орган по приходите субектът е длъжен да представи съставен на чужд език документ, придружен с точен превод на български език, извършен от заклет преводач.

(2) В случаите, когато документът не е представен с точен превод в определения срок, органът по приходите може да извърши превод за сметка на субекта.

(3) От датата на писменото искане по ал. 1 до датата на представянето на превода срокът за завършване на съответното производство спира да тече.

Писмени обяснения

Чл. 56. (1) (изм., ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) По искане на органа по приходите ревизираното, съответно проверяваното лице, както и лицата, които го представляват, са длъжни да дадат писмени обяснения относно фактите и обстоятелствата от значение за съответното производство. Органът по приходите предупреждава писмено лицето за последиците по ал. 2 от неизпълнението на това задължение, както и че може да бъде призовано пред съда при условията на чл. 176 от Гражданския процесуален кодекс.

(2) В случай че изисканите по реда на ал. 1 писмени обяснения не бъдат представени в определения срок, органът по приходите може да приеме за доказани, съответно недоказани, фактите и обстоятелствата, за които не са дадени писмени обяснения.

(3) Осигурителен доход не се доказва само с писмени обяснения.

Писмени обяснения на трети лица

Чл. 57. (1) С писмени обяснения могат да се установяват факти от значение за ревизията, които са възприети от трето лице.

(2) Писмени обяснения от трети лица се допускат само за установяване на:

1. достоверността или авторството на данни от технически носител и неподписани документи;

2. обстоятелствата, за доказването на които законът изисква писмен документ, ако документът е загубен или унищожен не по вина на ревизираното лице или третото лице, както и за установяването на факти и обстоятелства, за доказването на които законът не изисква писмен документ;

3. фактите и обстоятелствата, за които не са съставени документи, когато е имало задължение за това, или са съставени документи, които не отразяват действителни факти и обстоятелства.

(3) Органът по приходите уведомява писмено лицето за правото му да откаже да даде писмени обяснения при условията на чл. 58, както и че може да бъде призован да даде

свидетелски показания пред съда при условията на ал. 2.

(4) Обясненията на третите лица се преценяват с оглед на всички други данни и като се взема предвид тяхната заинтересованост от резултата на ревизията, съответно качеството им на свързани лица с ревизирувания субект.

(5) Писмените обяснения се подписват от лицата, които са ги дали, и от органа по ал. 1.

(6) Не се допускат писмени обяснения от лица, които поради физически или психически недостатъци не са способни да възприемат правилно фактите, имащи значение за случая, или да дават достоверни обяснения за тях.

Отказ от обяснения

Чл. 58. (1) Никой няма право да отказва да даде писмени обяснения освен:

1. роднините на ревизирувания субект по права линия без ограничения, съпругът, братята и сестрите и роднините по сватовство от първа степен;

2. лицата, които със своите обяснения биха предизвикали наказателно преследване на себе си или на свои роднини по т. 1.

(2) Лицата могат да откажат писмени обяснения относно факти и обстоятелства, които по закон са длъжни да пазят като професионална тайна.

Защита на лицето, дало писмени обяснения

Чл. 59. По искане на органа по приходите и по искане или със съгласието на третото лице, дало писмени обяснения, органите по Наказателно-процесуалния кодекс могат да вземат мерки за неговата защита при условията и по реда за защита на свидетелите, предвиден в Наказателно-процесуалния кодекс.

Раздел III.

Експертиза

Основания за възлагане

Чл. 60. (1) Експертиза се възлага по инициатива на органа по приходите или по искане на субекта, когато за изясняване на някои възникнали в производството въпроси са нужни специални знания, каквито органът по приходите няма.

(2) При сложност или комплексност на предмета на изследване експертизата може да се възложи на повече от един експерт.

Лица, на които се възлага експертизата

Чл. 61. (1) Експертизата се възлага на специалисти с необходимото образование и практически опит в съответната област, вписани в списъка на експертите, утвърден от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

(2) В случаите, когато в списъка няма експерт от съответната област или той не може или откаже да участва в експертизата, тя се възлага на други специалисти от съответната професия или област.

Лица, които не могат да извършат експертизата

Чл. 62. (1) Не може да извършва експертиза лице, което:

1. е съпруг, роднина по права линия, по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство от първа степен на възлагащия орган или на субекта;

2. е участвало в друго процесуално качество в същото производство;

3. поради други обстоятелства може да се смята за предубедено или заинтересовано от изхода на производството;

4. се намира в служебна или друга зависимост от страните;
  5. е проверявало в друго качество субекта и чиито резултати от проверката са послужили като основание за образуване на производството;
  6. е осъждано за умишлено престъпление от общ характер.
- (2) Експертът е длъжен сам да си направи отвод незабавно след възникване или узнаване на обстоятелствата по ал. 1. Отвод може да поискат и страните.
- (3) Експертът се освобождава от възложената задача от органа, който я е възложил, когато не може да я изпълни поради болест, некомпетентност или недостатъчност на предоставените за нуждите на експертизата материали.

Възлагане на експертиза

- Чл. 63. (1) Експертизата се възлага писмено от органа по приходите, възложил производството, във връзка с което е възникнала необходимостта от извършването ѝ, а при обжалване - от решаващия орган.
- (2) При възлагането на експертизата се посочват: предметът и задачата на експертизата, материалите, които се предоставят на експерта, името, единният граждански номер, адресът, специалността, местоработата и длъжността на експерта, срокът за извършване на експертизата. Когато експертизата се извършва по искане на субекта, посочват се размерът и срокът за внасяне на определения от органа по приходите депозит за възнаграждение на експерта.
- (3) Екземпляр от акта за възлагане на експертизата се връчва на експерта и на субекта, по чието искане е възложена експертизата.
- (4) Експертът подписва декларация, че ще даде безпристрастно заключение, ще пази в тайна данъчната и осигурителната информация и че не са налице основанията за отвод.
- (5) След подписване на декларацията по ал. 4 експертът получава от органа, възложил експертизата, определенията за извършването ѝ материали.

Извършване на експертизата

- Чл. 64. (1) Експертизата се извършва въз основа на материалите, предоставени на експерта от органа по приходите.
- (2) Експертът има право да извърши изследване на свързани със задачата на експертизата недвижими вещи, както и на всички движими вещи, които поради естеството или предназначението си не могат да бъдат отделени от мястото, където се намират.
- (3) Всички лица, държавни или общински органи, у които се намират вещи по ал. 2, са длъжни да осигурят достъп на експерта до тях, както и да оказват необходимото съдействие за изпълнение на задачата.
- (4) При неизпълнение на задълженията по ал. 3 достъпът на експерта се осигурява от органите на Министерството на вътрешните работи по искане на органа по приходите.
- (5) Експертът се легитимира с удостоверение, издадено от органа по приходите, възложил експертизата.
- (6) В случай че субектът не внесе депозит за възнаграждение на експерта в определения от органа по приходите срок или създаде пречки, или не окаже съдействие за изпълнение на задачата му, органът по приходите може да спре производството, във връзка с което е възложена експертизата, по реда на чл. 34, ал. 3.

Заключение на експерта

- Чл. 65. (1) Експертът е длъжен да извърши експертизата в определения от органа по приходите срок.
- (2) Експертът не може да изменя, допълва или разширява възложената му задача без

съгласието на органа по приходите, възложил експертизата.

(3) След извършването на необходимите проверки и изследвания експертът съставя писмено заключение, в което посочва:

1. името, единния граждански номер, адреса, специалността, местоработата и длъжността си;
2. основаниято, предмета и задачата на експертизата и къде е извършена;
3. материалите, които са били използвани;
4. изследванията и с какви научни и технически средства са извършени;
5. резултатите, които са получени, и изводите на експерта.

(4) Заключението се подписва от експерта и се представя на органа по приходите, възложил експертизата, и на субекта.

(5) При условията и по реда на този раздел се възлага допълнителна експертиза, когато заключението на експерта не е достатъчно пълно и ясно, и повторна - когато то не е обосновано и възниква съмнение за неговата правилност. Повторната експертиза се възлага на друг експерт.

Възнаграждение на експерта

Чл. 66. (изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Възнаграждението за извършване на експертизата се определя с акта за възлагане.

Доказателствена сила на заключението на експерта

Чл. 67. (1) Органът по приходите преценява заключението на експерта заедно с другите доказателства, събрани в хода на производството.

(2) Когато не е съгласен със заключението на експерта, органът по приходите е длъжен да се мотивира.

Специалисти

Чл. 68. (1) При необходимост органът по приходите привлича за участие в действията по обезпечаване, събиране и проверка на доказателствата и изготвяне на веществени доказателствени средства специалист - технически помощник, притежаващ необходимите знания и умения в съответната област.

(2) В случаите, когато няма възможност за участие на служител на Националната агенция за приходите, при извършване на действията по ал. 1 в качеството на специалист може да участва лице, което не е служител на агенцията и отговаря на изискванията за назначаване на експерт.

(3) В случаите по ал. 2 специалистът подписва декларацията по чл. 63, ал. 4 и има право да получи възнаграждение въз основа на договор, сключен с териториалния директор, съответно със служител, определен от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, на основание писмено предложение на органа по приходите, който е поискал участието му в съответните действия.

(4) Не се допуска използване на специални разузнавателни средства за установяване на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски.

Раздел IV.

Веществени доказателства и доказателствени средства

Веществени доказателства

Чл. 69. (1) Като веществени доказателства се събират и проверяват вещи, които могат да послужат за изясняване на фактите и обстоятелствата в съответното производство.

- (2) Веществените доказателства трябва да бъдат подробно описани в протокол.
- (3) Веществените доказателства се прилагат към преписката, като се вземат мерки да не се повредят или изменят.
- (4) Когато преписката се предава от един орган по приходите на друг, веществените доказателства се предават заедно с нея.
- (5) Веществени доказателства, които поради размерите си или други причини не могат да бъдат приложени към преписката, трябва да бъдат по възможност запечатани и оставени на съхранение в местата, посочени от органа по приходите.
- (6) Ценните книжа и другите ценности се предават за пазене в търговска банка, когато органът по приходите не може да осигури съхранението им.

Връщане на веществените доказателства

Чл. 70. Веществените доказателства се връщат при условията и по реда на чл. 44.

Веществени доказателствени средства

Чл. 71. Като веществени доказателствени средства могат да се прилагат технически носители на данни.

Глава девета.

ДАНЪЧНА И ОСИГУРИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Обхват

Чл. 72. (1) Данъчна и осигурителна информация са конкретни индивидуализиращи данни за задължените лица и субекти относно:

1. банковите сметки;
2. размера на доходите;
3. размера на начислените, установените или платените данъци и задължителни осигурителни вноски, ползваните намаления, освобождавания и преотстъпвания на данък, размера на данъчния кредит и данъка при източника на доходите, с изключение на размерите на данъчната оценка и дължимия данък по Закона за местните данъци и такси;
4. данните от търговска дейност, стойността и вида на отделните активи и пасиви или имуществва, представляващи търговска тайна;
5. всички други данни, получени, удостоверени, подготвени или събрани от орган по приходите или служител на Националната агенция за приходите при осъществяване на правомощията му, съдържащи информация по т. 1 - 4.

(2) Данъчната и осигурителната информация се обработва, съхранява и унищожават по ред, определен от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, и се предоставя по реда на този кодекс.

Задължение за опазване на данъчната и осигурителната информация

Чл. 73. (1) Органите и служителите на Националната агенция за приходите, експертите и специалистите и всички други лица, на които е предоставена или им е станала известна данъчна и осигурителна информация, са длъжни да я пазят в тайна и да не я използват за други цели освен за прякото изпълнение на служебните си задължения.

(2) Не представлява нарушение на задълженията по ал. 1:

1. предоставянето на данъчна и осигурителна информация, съдържаща се в публичните регистри, и при съдебен процес;
2. оповестяването на информация по реда на чл. 182, ал. 3;

3. (доп., ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) предоставянето на данни при извършването на обмен на информация с други държави по силата на влезли в сила международни договори, по които Република България е страна, или при условията на глава шестнадесета, раздел IV, V, VI и глава двадесет и седма "а".

Разкриване на данъчна и осигурителна информация

Чл. 74. (1) Данни, представляващи данъчна и осигурителна информация, се предоставят само по:

1. писмено искане на Президента на Република България във връзка с правомощията му по чл. 98, т. 12 от Конституцията на Република България;
2. искане на орган на Националната агенция за приходите във връзка с осъществяване на правомощията му при условия и по ред, определени от изпълнителния директор;
3. (изм., ДВ, бр. 33 от 2006 г., доп., ДВ, бр. 73 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.; изм., ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) писмено искане на Главния прокурор, управителя на Националния осигурителен институт или директора на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, директора на Агенция "Митници" или директора на съответното териториално поделение на Агенция "Митници", директора или съответния публичен изпълнител на Агенцията за държавни вземания, ръководителите на Държавна агенция "Национална сигурност", Агенцията за държавна финансова инспекция, Комисията за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност, председателя на Сметната палата - при необходимост във връзка с осъществяване на определените им в закона правомощия;
4. по писмено искане на съдебни изпълнители - във връзка с образувано пред тях дело.

(2) Извън случаите по ал. 1 данъчна и осигурителна информация може да се предоставя само:

1. с писмено съгласие на лицето, или
2. въз основа на акт на съда, или
3. по инициатива на орган на Националната агенция за приходите - в случаите, когато това е предвидено в закон.

(3) (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Длъжностните лица от инспектората при министъра на финансите имат право на достъп до всички сведения и документи в приходната администрация във връзка с извършваните от тях проверки. Те са длъжни да пазят в тайна данните, представляващи данъчна и осигурителна информация, станали им известни във връзка с изпълнение на служебните им задължения, включително и след прекратяване на правоотношенията им с министерството.

Разкриване на данъчна и осигурителна информация от съда

Чл. 75. (1) Съдът, извън случаите на чл. 74, ал. 2, т. 2, може да постанови разкриване на данъчна и осигурителна информация по обосновано и мотивирано искане на:

1. (доп., ДВ, бр. 105 от 2006 г.) прокурора, дознателя или следователя - във връзка с образувана предварителна проверка или наказателно производство;
2. (изм., ДВ, бр. 82 от 2006 г.; изм., ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) министъра на вътрешните работи, главния секретар на Министерството на вътрешните работи, директора на Национална служба "Полиция", директора на областна дирекция "Полиция" - при необходимост във връзка с осъществяване на определените им в закона правомощия.

(2) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Административният съд по местонахождението на компетентния орган по приходите се произнася по искането за разкриване на данъчна и осигурителна информация с мотивирано определение в закрито заседание не по-късно от 24 часа от постъпването му, като определя лицето, по

отношение на което се разкрива данъчната и осигурителна информация, обхвата на конкретните индивидуализиращи данни за него съгласно чл. 72, ал. 1 и срока за разкриване на сведенията. Определението не подлежи на обжалване.

Глава десета.

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Отвод и самоотвод

Чл. 76. (1) Не може да участва в административното производство орган по приходите, служител или публичен изпълнител, който е свързано лице със субекта или е заинтересован от изхода му, или има с някои от другите участници отношения, които пораждат основателни съмнения в неговата обективност и безпристрастност.

(2) По своя инициатива или по мотивирано искане на друг участник в производството той може да бъде отведен. Искането за отвеждане следва да бъде направено незабавно след възникване или узнаване на основанията за това.

Отвеждането се извършва от органа, който е възложил производството, а в случаите, когато производството не се възлага с изричен акт, отвеждането се извършва от териториалния директор, съответно от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

(3) Длъжностното лице, за което е възникнало основание за отвод, предприема само действия, които не търпят отлагане, за да се защитят важни държавни или обществени интереси, да се предотврати опасност от осуетяване или сериозно затрудняване изпълнението на акта или да се защити особено важен интерес на заинтересованите лица.

Уведомяване при прекратяване, прехвърляне и преобразуване на предприятие

Чл. 77. (1) (изм., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) В случаите на заличаване на едноличен търговец от търговския регистър, както и при прекратяване на юридическо лице - търговец, прехвърляне на предприятие по чл. 15 от Търговския закон или при преобразуване по реда на глава шестнадесета от Търговския закон, търговецът уведомява териториалната дирекция на Националната агенция по приходите по седалището на търговеца в срок не по-късно от 7 дни преди подаване на съответното заявление за вписване на подлежащото на вписване обстоятелство.

Териториалната дирекция на Националната агенция за приходите издава на търговеца удостоверение за уведомяването и изпраща служебно на Агенцията по вписванията съобщение за наличието или липсата на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски при условията и в срока по чл. 87, ал. 6. В удостоверението и съобщението не се включват задължения, които са обезпечени по реда на този закон. Удостоверението по изречение второ се прилага към заявлението за вписване.

(2) Доказателството за уведомяване на териториалната дирекция по местонахождение на окръжния съд, извършващ вписването по ал. 1, се прилага към внесеното в съда искане и е условие за разглеждането му.

Уведомяване при обявяване в несъстоятелност

Чл. 78. (1) В случаите на искане за откриване на производство по несъстоятелност, направено от длъжника или от негов кредитор преди внасянето на молбата в съда, се уведомяват Националната агенция за приходите и Агенцията за държавни вземания.

(2) Прилагането на доказателство за уведомяването по ал. 1 към внесената в съда молба е условие за разглеждането ѝ и за образуване на делото по несъстоятелност.

Досие

Чл. 79. (1) Националната агенция за приходите създава и съхранява досие, в което се съдържат всички документи, сведения и данни за лицето по: регистрацията, подадените декларации и всички други носители на информация, кореспонденцията с органите на Националната агенция за приходите, актовете и документите във връзка с извършени действия и друга намираща се в агенцията информация.

(2) Условието и редът за създаване, водене, ползване, съхраняване и унищожаване на досието се определят от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите с инструкцията, утвърдена от управителния съвет.

Дял втори.

ОТДЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОИЗВОДСТВА

Глава единадесета.

РЕГИСТРАЦИЯ

Регистър и бази данни

Чл. 80. (1) Националната агенция за приходите създава и поддържа регистър и бази данни за задължените лица.

(2) Не подлежат на вписване в регистъра местните физически лица и чуждестранните физически и юридически лица за доходи, подлежащи на облагане при източника с окончателен данък.

(3) Със закон може да се предвиди воденето на специални регистри като част от регистъра по ал. 1.

Съдържание на регистъра

Чл. 81. (1) Регистърът съдържа данни относно:

1. компетентната териториална дирекция;
2. името, съответно наименованието (фирмата) на регистрираното лице;
3. (изм., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) единния идентификационен код, определен от Агенцията по вписванията, или единния идентификационен код по БУЛСТАТ, съответно единния граждански номер или личния номер на чужденеца;
4. адресите по чл. 8 и 28;
5. името и идентификационния номер по т. 3 на лицата, които го представляват по закон;
6. вида и статута на регистрираното лице;
7. основната икономическа дейност;
8. датите на създаване, възникване, преобразуване, правопримства, прекратяване и заличаване;
9. датата на регистрацията;
10. датата на прекратяване на регистрацията;
11. датите на специалната регистрация;
12. датите на прекратяване на специалната регистрация;
13. датите на промяна на компетентната териториална дирекция.

(2) Видът, съдържанието, редът за създаването, поддържането и достъпът до базите данни се определят със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

Вписване в регистъра

Чл. 82. (1) Регистрацията се извършва чрез служебно вписване на данни в регистъра.

(2) (изм., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) Данните за местните и чуждестранните физически лица, с изключение на лицата по чл. 80, ал. 2, на лицата, вписани в търговския регистър, и на лицата, подлежащи на регистрация в регистър БУЛСТАТ, се вписват в регистъра от съответната териториална дирекция въз основа на първата подадена декларация, свързана с данъчно облагане или задължителни осигурителни вноски.

(3) (изм., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) Данните по чл. 81, ал. 1 за лицата, вписани в търговския регистър, и за лицата, вписани в регистър БУЛСТАТ, се вписват служебно от съответната компетентна териториална дирекция въз основа на данните от търговския регистър, съответно от регистър БУЛСТАТ.

(4) (изм., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) Служебно вписване на данни в регистъра, извън подлежащите на вписване данни от търговския регистър, съответно от регистър БУЛСТАТ, се извършва с протокол по чл. 50 въз основа на вписвания в други официални (публични) регистри или извършени констатации след проверка на орган по приходите. В този случай при липса на единен граждански номер или личен номер на чужденец лицето получава служебен номер.

Специални регистри

Чл. 83. (1) Вписването и прекратяването на регистрацията в специалните регистри се извършва на основанията и в сроковете, предвидени в съответния нормативен акт.

(2) Вписването в специалните регистри се извършва от органа по приходите служебно или по искане на лицето след извършване на проверка за наличие на основанията за вписване.

(3) Когато вписването се извършва служебно, то има действие от деня на връчването на акта за регистрация или дерегистрация (прекратяване на регистрацията).

(4) Актовете и отказите за регистрация или дерегистрация (прекратяване на регистрацията) в специалните регистри се обжалват по реда, предвиден за обжалване на ревизионните актове.

(5) Непроизнасянето в срок за извършването на регистрация или дерегистрация в специален регистър се смята за отказ, който може да се обжалва по реда за обжалване на ревизионните актове в 14-дневен срок от изтичането на срока за произнасяне.

Идентификация на регистрираните лица

Чл. 84. (1) (изм., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г., изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.07.2007 г.) Регистрираните лица се идентифицират чрез данните по чл. 81, ал. 1, т. 2 - 4, като идентификацията на вписаните в регистър БУЛСТАТ лица се извършва чрез единен идентификационен код БУЛСТАТ, а на лицата, регистрирани по реда на Закона за търговския регистър - чрез единен идентификационен код, определен от Агенцията по вписванията. Едноличните търговци се идентифицират чрез единен граждански номер, съответно личен номер на чужденец, и чрез единен идентификационен код, определен по реда на Закона за търговския регистър.

(2) (изм., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) Идентификацията на физически лица, които не са вписани в търговския регистър, съответно в регистър БУЛСТАТ, се извършва чрез единния граждански номер или личния номер на чужденец.

(3) Лицата, които не попадат в случаите по ал. 1 или 2, се идентифицират чрез служебен номер.

Задължение за посочване

Чл. 85. Регистрираното лице е длъжно да посочва идентификацията и адреса си за кореспонденция в подаваните от него декларации, в цялата кореспонденция с Националната агенция за приходите, както и когато това се изисква в нормативен акт.

Прекратяване на регистрацията

Чл. 86. (1) Регистрацията по чл. 82 се прекратява:

1. със смъртта на физическото лице;
  2. с отпадане на основанието за извършването ѝ в останалите случаи.
- (2) В регистъра се поддържа и съхранява архив за лицата с прекратена регистрация.
- (3) Срокът и начините за съхраняване на архива се определят от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите със заповедта по чл. 81, ал. 2.

Данъчно-осигурителна сметка

Чл. 87. (1) На всяко регистрирано лице се открива данъчно-осигурителна сметка.

(2) В данъчно-осигурителната сметка се отразяват:

1. размерът на данъците и лихвите по тях, както и бюджетът, в който трябва да постъпят;
  2. размерът на задължителните осигурителни вноски и лихвите по тях, както и бюджетът, съответно фондът, в който трябва да постъпят;
  3. размерът на вноските за фонд "Гарантирани вземания на работници и служители", лихвите по тях, както и бюджетът, в който трябва да постъпят;
  4. постъпилите плащания от регистрираното лице, от трето задължено лице или от всяко трето лице в полза на субекта;
  5. сумите, постъпили в резултат от действия по принудително изпълнение;
  6. извършените прихващания и възстановявания на суми и основанието за това;
  7. други обстоятелства, свързани с възникване, промяна и погасяване на задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски, включително задължения и плащания за чужд дълг;
  8. данните от подадените декларации, свързани с данъчно облагане и задължителни осигурителни вноски, издадените ревизионни актове, актовете за прихващане и възстановяване, наказателните постановления и съдебните решения по тях.
- (3) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите утвърждава формата и елементите на данъчно-осигурителната сметка със заповедта по чл. 81, ал. 2.
- (4) Сметката се води и след прекратяване на регистрацията и се приключва след погасяването на всички задължения, отразени в нея. Информацията от нея се архивира и се съхранява в срок и по начин, определени със заповедта по чл. 81, ал. 2.
- (5) По искане на регистрираното лице органът по приходите предоставя информация за всички обстоятелства, отразени в сметката.
- (6) Органът по приходите издава удостоверение за наличието или липсата на задължения по искане на задълженото лице или въз основа на акт на съда в 7-дневен срок от постъпването на искането или на акта. В удостоверението се отбелязва и отговорността за чужди задължения. В удостоверението не се отбелязват задължения по невлезли в сила актове, както и разсрочени, отсрочени или обезпечени задължения.
- (7) Освен в случаите, когато се предоставя въз основа на акт на съда, информацията по ал. 5 или удостоверението по ал. 6 за наличие на задължения се получава лично от субекта, от упълномощено с нотариално заверено пълномощно лице или по електронен път.
- (8) В срок до 1 юли на съответната година осигурените лица трябва да получават информация за осигурителния си доход.

Глава дванадесета.

АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

Общи положения

Чл. 88. (1) (Предишен текст на чл. 88, ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Обслужването по смисъла на тази глава се извършва чрез издаване на документи от значение за признаване, упражняване или погасяване на права или задължения.

(2) (нова, ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) По реда на тази глава се издават и удостоверения съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност.

Искане за издаване на документ

Чл. 89. (1) Документът по чл. 88 се издава по искане на заинтересованото лице, отправено до компетентната териториална дирекция.

(2) Искането може да се подаде чрез всяка териториална дирекция. Искането може да се подаде до компетентната дирекция по електронен път или да се изпрати чрез лицензиран или регистриран пощенски оператор.

(3) (изм., ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Към искането по чл. 88, ал. 1 се прилагат необходимите за издаването на документа доказателства, ако това е предвидено в нормативен акт, а към искането по чл. 88, ал. 2 - доказателства за наличие на основанията за издаване на удостоверението съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност. Искането се оставя без разглеждане, ако те не бъдат представени в 7-дневен срок от получаване на съобщението за отстраняване на нередовността.

(4) (доп., ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Когато издаването на документа по чл. 88, ал. 1 не е от компетентността на органа по приходите, производството се прекратява.

Подателят на искането се уведомява и му се дават указания относно компетентния да издаде документа по чл. 88, ал. 1 орган или организация.

Издаване

Чл. 90. (1) (доп., ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Документът чл. 88, ал. 1 се издава в 7-дневен срок от постъпване на искането, ако не е предвиден по-кратък срок. Когато искането е подадено чрез друга териториална дирекция, документът чл. 88, ал. 1 се издава в 14-дневен срок от подаването му.

(2) (нова, ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Документът по чл. 88, ал. 2 се издава в 30-дневен срок от постъпване на искането. Когато искането е подадено чрез друга териториална дирекция, документът се издава в 45-дневен срок от постъпването му. Екземпляр от документа се изпраща на работодателя, ако искането за издаването му е направено от наето от него лице, както и на заинтересованите институции на другите държави членки.

(3) (Предишна ал. 2, ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Документът се получава в териториалната дирекция, където е подадено искането. Заинтересованото лице може да определи и друг начин за получаване на документа, като посочи точен адрес в случаите на получаване по пощата или по електронен път.

Отказ

Чл. 91. (1) Отказът да се издаде поисканият документ се съобщава в 7-дневен срок от издаването му.

(2) Непроизнасянето в срок по искането за издаване на документа се смята за мълчалив отказ.

Обжалване по административен ред

Чл. 92. (1) Отказът за издаване на документ може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването му пред териториалния директор.

(2) Мълчаливият отказ може да се обжалва пред органа по ал. 1 в 14-дневен срок от изтичането на срока по чл. 90, ал. 1.

(3) Пред органа и в срока по ал. 1 може да се оспори и съдържанието на документ, който удостоверява факти с правно значение или в който се признава или отрича съществуването на права или задължения.

(4) Съдържанието на документа по ал. 3 може да се оспори пред органа по ал. 1 и от всяко заинтересовано лице в 14-дневен срок от узнаването му.

Право на отзив

Чл. 93. Жалбата се подава чрез органа по приходите, издал или отказал издаването на документа. В 7-дневен срок той:

1. издава искания документ, или
2. издава документ с ново съдържание, или
3. изпраща жалбата заедно с преписката на териториалния директор.

Решение по жалбата

Чл. 94. (1) Териториалният директор се произнася в 7-дневен срок от получаването на жалбата.

(2) Той може да разпореди издаването на искания документ или да остави жалбата без уважение, за което жалбоподателят се уведомява в 7-дневен срок.

Обжалване по съдебен ред

Чл. 95. (1) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Отказът за издаване на документ може да се обжалва пред административния съд по местонахождение на териториалната дирекция в 7-дневен срок от съобщаването по чл. 91, ал. 1 или от изтичането на срока по чл. 91, ал. 2, съответно от съобщаването по чл. 94, ал. 2.

(2) Не може да се оспорва пред съд съдържанието на документ.

(3) Жалба до съда може да се подаде, след като е изчерпана възможността или е изтекъл срокът за обжалване по административен ред.

Разглеждане на жалбата

Чл. 96. Когато жалбата е основателна, съдът задължава съответния орган по приходите да издаде документа, без да дава указания по съдържанието му.

Необжалваемост

Чл. 97. (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Решението на административния съд е окончателно.

Деклариране

Чл. 98. При подаване на декларации, документи или данни пред органите по приходите се прилагат разпоредбите на тази глава, освен ако в закона е предвидено друго.

Подаване и приемане на декларации

Чл. 99. (1) Декларацията и другите подлежащи на подаване документи или данни се подават в компетентната териториална дирекция, освен ако с нормативен акт е предвидено друго. Декларацията може да се подаде и чрез лицензиран пощенски оператор или по електронен път.

(2) Декларацията се подава в писмена форма чрез попълване на утвърдените образци на хартиен носител, на технически носител по утвърден формат на записа и по електронен път.

(3) Служителите, извършващи приемането на декларациите, при поискване са длъжни да оказват съдействие по всички въпроси, свързани с попълването на декларацията, както и да посочат необходимостта от отстраняване на непълноти в попълнена декларация.

(4) Когато декларацията се подава лично или чрез пълномощник, подаващият декларацията следва да удостовери самоличността си и/или представителната си власт.

(5) Приемането на декларация може да бъде отказано само ако не е подписана или не е подадена от упълномощено лице или не съдържа данните за идентификация по чл. 81, ал. 1, т. 2 и 3.

Удостоверяване на подаването на декларацията

Чл. 100. (1) Подаването на декларация се отразява във входящ регистър, като на подателя се съобщават писмено входящият номер и датата на подадената декларация.

(2) Подадената чрез лицензиран пощенски оператор декларация се завежда с датата по чл. 23, ал. 2 и се отбелязва начинът на получаването ѝ.

Подаване и приемане на декларации и документи или данни на технически носител

Чл. 101. (1) Видовете декларации и другите документи или данни, подлежащи на подаване и на технически носител или само на технически носител, се определят със съответния нормативен акт.

(2) За декларациите и другите подавани на технически носител документи или данни се използва програмен продукт, одобрен от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или определен от него орган по приходите. Програмният продукт се получава от всяка териториална дирекция или чрез Интернет.

(3) Подаването на декларацията и другите документи или данни се удостоверява с протокол, който се съставя и подписва от приемащия служител.

(4) Декларация и други документи или данни, които не съдържат надлежна идентификация на подателя, единен граждански номер на осигурено лице, периода, за който се отнася информацията, или техническият носител не отговаря на изискванията, не се приемат и техническият носител се връща на подателя. Той е длъжен в 7-дневен срок от връщането да представи необходимите данни, съответно да подаде отговарящ на изискванията технически носител.

(5) Когато подаването на новата декларация и другите документи или данни по ал. 4 е извършено в установения 7-дневен срок, законоустановеният срок за подаването им се смята за спазен.

Подаване и приемане на документи по електронен път

- Чл. 102. (1) Подаването на декларации, документи или данни по електронен път се извършва от субекта или от негов представител с универсален електронен подпис.
- (2) При приемането на декларации, документи или данни, подадени по електронен път, се извършва автоматично издаване на входящ номер и дата, които се изпращат на подателя с електронно съобщение.
- (3) Декларации, документи или данни, които не съдържат надлежен електронен подпис, идентификация на подателя, единен граждански номер на осигурено лице, периода, за който се отнася информацията, или не отговарят на изискванията за формат на записа и попълване на съответния вид документ, не се приемат и на подателя се изпраща съобщение за отказ в тридневен срок от получаването им.
- (4) Подателят е длъжен в 7-дневен срок от получаването на отказа да подаде отговарящи на изискванията декларация, документ или данни. В този случай се прилага чл. 101, ал. 5.

Действия след приемането

- Чл. 103. (1) При установяване на несъответствия между съдържанието на подадената декларация и изискванията за попълването ѝ или несъответствия между данните в декларацията и данните, получени от органите по приходите от трети лица или администрации съгласно изискванията на данъчното и осигурителното законодателство за подаване на декларации или информация, извън случаите по чл. 101, ал. 4 и чл. 102, ал. 4, подателят се поканва да отстрани несъответствията в 14-дневен срок от получаването на съобщението.
- (2) Отстраняването на несъответствията се извършва с подаване на нова декларация. Подаването на новата декларация, извършено в срока по ал. 1, ползва подателя, независимо от чл. 104, ал. 3.
- (3) В случаите, когато несъответствията се отнасят до данни, съдържащи се в регистъра по чл. 81, ал. 1, те се отстраняват от служител на съответната териториална дирекция, за което на лицето се изпраща уведомление в 14-дневен срок от отстраняване на несъответствието.

Промени на подадени декларации и други данни или документи

- Чл. 104. (1) След подаването на декларацията, но преди изтичането на законоустановения срок за подаването ѝ, подателят има право да прави промени, свързани с декларираните данни и обстоятелства, основата и определените задължения.
- (2) Промени в подадена декларация се извършват с нова декларация.
- (3) Подадена след изтичането на срока по ал. 1 декларация за промени се смята за неподадена и не поражда правни последици за целите на данъчното облагане.
- (4) Коригиращи декларации за задължителни осигурителни вноски могат да се подават и след изтичане на законоустановения срок за подаване.

Глава четиринадесета.

УСТАНОВЯВАНЕ НА ДАНЪЦИТЕ И ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ

Раздел I.

Предварително установяване

Самоизчисляване и задължение за внасяне

Чл. 105. Задълженията по декларация, по която задълженото лице само изчислява основата и дължимия данък и/или задължителните осигурителни вноски, се внасят в сроковете, определени в съответния закон.

Служебни корекции

Чл. 106. (1) Когато в декларация по чл. 105 се установят несъответствия, които засягат основата за данъчното облагане или за изчисляването на задължителните осигурителни вноски или размера на задължението, които не са отстранени по реда на чл. 103, органът по приходите издава акт за установяване на задължението, с който се коригира декларацията. Актът се съобщава на задълженото лице в срока по чл. 109.

(2) Актът може да се обжалва в 14-дневен срок от получаването му пред териториалния директор. В тези случаи чл. 154 не се прилага.

(3) Независимо от издаването на акта по ал. 1, включително когато е обжалван, задълженията за данъка или за задължителните осигурителни вноски подлежат на установяване чрез извършване на ревизия.

Установяване по данни от декларации

Чл. 107. (1) Когато органът по приходите установява размера на дължимия данък или осигурителната вноска въз основа на подадена от задълженото лице декларация, задължението подлежи на внасяне в срока, предвиден в съответния закон.

(2) Задълженото лице има право при поискване да получи справка за начина, по който е изчислено задължението, съдържаща данни за задълженото лице, вида, основанийето, общия и неплатения размер.

(3) Размерът на задължението по ал. 1 се съобщава на задълженото лице. По искане на задълженото лице органът по приходите издава акт за установяване на задължението в 30-дневен срок от искането. Акт може да се издаде и служебно, когато задължението не е платено в срок и не е извършена ревизия.

(4) Актът може да се обжалва в 14-дневен срок от получаването му пред директора на териториалната дирекция. В тези случаи чл. 154 не се прилага.

Раздел II.

Установяване

Установяване на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски

Чл. 108. (1) Данъчните задължения и задълженията за задължителни осигурителни вноски се установяват с ревизионен акт по чл. 118.

(2) Когато не е издаден ревизионен акт и срокът за започване на ревизия по чл. 109 е изтекъл, установените задължения по раздел първи са окончателно установени.

Срок за установяване

Чл. 109. (1) Не се образува производство за установяване на задължения за данъци по този кодекс, когато са изтекли 5 години от изтичането на годината, в която е подадена декларация или е следвало да бъде подадена декларация.

(2) Срокът по ал. 1 не тече, когато е образувано наказателно производство, от изхода на което зависи установяването на данъчните задължения.

Глава петнадесета.

ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛЕН КОНТРОЛ

Ревизии и проверки

Чл. 110. (1) Органите по приходите осъществяват данъчно-осигурителния контрол чрез извършване на ревизии и проверки.

(2) Ревизията е съвкупност от действия на органите по приходите, насочени към установяване на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски.

(3) Проверката е съвкупност от действия на органите по приходите относно спазването на данъчното и осигурителното законодателство. С проверка могат да се установяват определени факти и обстоятелства от значение за задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски. С проверка не се установяват задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски на проверяваното лице.

(4) Проверката се извършва от органите по приходите, без да е необходимо изрично писмено възлагане. Правилата по чл. 8 не се прилагат, когато е налице възлагане от изпълнителния директор или упълномощено от него лице. За резултата от проверката се съставя протокол, когато в закон не е предвиден актът, с който проверката трябва да завърши.

Оправомощаване при обезпечаване на доказателства

Чл. 111. При извършване на ревизия или проверка действията по чл. 40 за обезпечаване на доказателства се извършват от органи по приходите, оправомощени със заповед на териториалния директор на Националната агенция за приходите или упълномощено от него лице, които се легитимират със служебна карта и предоставят копие от заповедта, удостоверяваща възлагането на тези правомощия.

Образуване на ревизионното производство

Чл. 112. (1) Ревизионното производство се образува с издаването на заповедта за възлагане на ревизията.

(2) Ревизията може да се възлага от:

1. органа по приходите, определен от териториалния директор на компетентната териториална дирекция;
2. изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или определен от него заместник изпълнителен директор - за всяко лице и за всички видове задължения и отговорности за данъци и задължителни осигурителни вноски.

Съдържание, връчване и изменение на заповедта за възлагане на ревизия

Чл. 113. (1) Със заповедта за възлагане се определят:

1. данните за ревизираното лице по чл. 81, ал. 1, т. 2 - 5;
2. ревизиращите органи по приходите;
3. срокът за извършване на ревизията;
4. ревизираният период;
5. видовете ревизирани задължения за данъци и/или задължителни осигурителни вноски;
6. други обстоятелства, имащи значение за ревизията.

(2) Заповедта по ал. 1 се връчва на ревизираното лице.

(3) Заповедта по ал. 1 може да бъде изменяна от органа, възложил ревизията, с нова заповед за възлагане, която се връчва на ревизираното лице. Изменението се смята за извършено от датата на издаване на новата заповед.

(4) Заповедта за възлагане на ревизия не подлежи на обжалване отделно от ревизионния акт.

(5) Заповедта за прекратяване на ревизионното производство подлежи на обжалване по реда за обжалване на ревизионни актове.

Срок за извършване на ревизията

Чл. 114. (1) Срокът за извършване на ревизията е до три месеца и започва да тече от датата на връчването на заповедта за възлагане.

(2) (изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Ако срокът по ал. 1 се окаже недостатъчен, той може да бъде продължен до един месец със заповед за удължаване на срока от органа, възложил ревизията.

(3) (нова, ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Когато през ревизирания период са извършени по смисъла на Закона за данък върху добавената стойност вътреобщностни доставки, вътреобщностни придобивания или доставки с място на изпълнение на територията на друга държава - членка на Европейския съюз, срокът по ал. 1 е до 6 месеца, а срокът по ал. 2 е до два месеца.

(4) (изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г., предишна ал. 3, ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Когато сроковете по ал. 1 и 2 се окажат недостатъчни поради особена фактическа сложност на конкретния случай, срокът може да бъде продължен общо до не повече от три години със заповед за удължаване на срока на изпълнителния директор, издадена въз основа на мотивирано предложение на териториалния директор.

Място на провеждане на ревизията

Чл. 115. (1) Ревизираното лице осигурява подходящо място и условия за провеждане на ревизията и определя лица за контакт с органа по приходите и за оказване на съдействие при извършването ѝ.

(2) Ревизиращите органи са длъжни да се запознаят на място с намиращи се при ревизираното лице документи и други доказателства, както и да установят фактите и обстоятелствата от значение за определяне на резултатите от ревизията.

(3) При невъзможност за извършване на ревизията при ревизираното лице тя се извършва в териториалната дирекция. В този случай се съставят протокол и опис на документите, които се предават на органа по приходите. Екземпляр от протокола и опис се предоставя на лицето.

(4) Органът по приходите отговаря за опазване на предадените му по опис документи и ги връща на лицето по реда и в сроковете, предвидени в чл. 44.

(5) При необходимост да се установят факти и обстоятелства, свързани с дейността на лицето, негово поделение, обект, дейност или имущество извън населеното място на извършване на ревизията, включително и на територията на друга териториална дирекция, ревизиращите органи могат да бъдат командировани за установяването на тези обстоятелства.

Особени правила за доказване

Чл. 116. (1) В случай че за установяване на задълженията на ревизираното лице е необходимо да се изяснят факти и обстоятелства извън територията на страната, задължение на ревизирания е да представи доказателства за изясняването им. Когато отношенията или сделките са между свързани лица, както и в случаите на трансфери между място на стопанска дейност на чуждестранно лице в България и други части на същото предприятие в чужбина, смята се, че ревизираното лице е имало възможност да представи доказателства.

(2) Когато ревизираното лице извършва сделка със свързани лица, то е длъжно да

докаже съответствието ѝ с пазарната цена и причините за отклоняване от нея, включително чрез представяне на всички относими доказателства от чужбина.

(3) Когато сделките са осъществени с чуждестранно лице, смята се, че отношенията са между свързани лица, ако:

1. чуждестранното лице е регистрирано в държава, която не е страна - членка на Европейския съюз, и в която дължимият подоходен или корпоративен данък върху доходите, които чуждестранното лице е реализирало или ще реализира в резултат на сделките, е с повече от 60 на сто по-нисък от подоходния или корпоративния данък в страната, освен ако ревизираното лице не представи доказателства, че чуждестранното лице дължи данък, който не е обект на преференциален режим, или че чуждестранното лице е реализирало стоките или извършило услугите на местния пазар;

2. държавата, в която е регистрирано чуждестранното лице, отказва или не е в състояние да обмени информация относно осъществените сделки или отношения, когато е налице сключена и влязла в сила международна данъчна спогодба.

(4) Когато ревизираното лице не изпълни задълженията си по ал. 1, 2 и 3, органът по приходите има право да установи пазарните цени въз основа на достъпна информация или доказателства.

(5) При прилагане на методите за определяне на пазарните цени органите по приходите използват и данни за борсови цени, данни, посочени в статистически справочници или други издания, съдържащи специализирана ценова информация.

(6) При установяване на обстоятелствата по ал. 3 органите по приходите използват и данни за свързани лица, за тежестта на данъчното облагане или режима за осъществяване на дейност на местния пазар, получени или публикувани от други приходни администрации, международни организации, публични регистри и издания, съдържащи специализирана информация.

(7) При прилагането на ал. 5 и 6 органът по приходите е длъжен да посочи борсата, изданието, администрацията, международната организация, съответно Интернет страницата - източник на информацията, като приложи заверено от него копие или разпечатка, съдържаща съответните данни.

Ревизионен доклад

Чл. 117. (1) Ревизионният доклад се съставя от ревизиращия орган по приходите не по-късно от 14 дни след изтичането на срока за извършване на ревизията.

(2) Ревизионният доклад трябва да съдържа:

1. имената и длъжността на органите, които го съставят;
2. номера и датата на доклада;
3. данни за ревизираното лице;
4. обхвата на ревизията и другите обстоятелства от значение за извършването ѝ;
5. извършените процесуални действия и установените факти и обстоятелства и доказателствата за тях;
6. направените фактически и правни изводи и основанията за тях;
7. предприетите действия за обезпечаване на публичните вземания;
8. предложение за установяване на задълженията;
9. опис на приложените доказателства;
10. подписи на органите по приходите, съставили доклада.

(3) Приложените към ревизионния доклад доказателства са неразделна част от него.

(4) Ревизионният доклад заедно с приложенията се връчва на ревизираното лице в тридневен срок от съставянето му.

(5) Ревизираното лице може да направи писмено възражение и да представи доказателства в 14-дневен срок от връчването на ревизионния доклад пред органите,

извършили ревизията. Когато срокът е недостатъчен, той се удължава по искане на лицето, но с не повече от един месец.

Ревизионен акт

Чл. 118. (1) С ревизионния акт се:

1. установяват, изменят и/или прихващат задължения за данъци и за задължителни осигурителни вноски;
2. възстановяват резултати за данъчен период, подлежащи на възстановяване, когато това е предвидено в закон;
3. възстановяват недължимо платени или събрани суми.

(2) Ревизионният акт се издава от органите по приходите, посочени в чл. 7, ал. 1, т. 4 от Закона за Националната агенция за приходите.

Издаване на ревизионен акт

Чл. 119. (1) В тридневен срок от изготвянето на ревизионния доклад органите, извършили ревизията, уведомяват писмено органа, който я е възложил.

(2) След получаване на уведомлението органът, възложил ревизията, определя със заповед компетентния да издаде ревизионния акт орган по приходите.

(3) Определеният със заповедта орган изисква преписката от органите, извършили ревизията, и в 14-дневен срок от подаване на възражение или изтичане на срока за подаване на възражение:

1. издава ревизионен акт, или
2. прекратява производството със заповед, когато установяването на задължения или отговорности в конкретното производство е недопустимо.

(4) Ревизионният акт или заповедта за прекратяване заедно със заповедта по ал. 2 се връчват на ревизираното лице в 7-дневен срок от издаването.

Съдържание на ревизионния акт

Чл. 120. (1) Ревизионният акт се издава в писмена форма и съдържа:

1. името и длъжността на органа, който го издава;
2. номера и датата на акта;
3. данни за ревизираното лице;
4. обхвата на ревизията и другите обстоятелства от значение за извършването ѝ;
5. мотиви за издаване на акта;
6. разпоредителна част, с която се определят правата, задълженията или отговорностите и начинът и срокът за изпълнението им;
7. пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва актът;
8. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г.) подпис на органа по приходите, издал ревизионния акт.

(2) Ревизионният доклад се прилага към ревизионния акт и е неразделна част от него. Органът по приходите е длъжен да обсъди направените срещу ревизионния доклад възражения и представените доказателства.

(3) Ревизионният акт се издава по образец, утвърден от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

Предварително обезпечаване на вземанията

Чл. 121. (1) В хода на ревизията или при издаване на ревизионния акт органът по приходите може да поиска мотивирано от публичния изпълнител налагането на предварителни обезпечителни мерки с цел предотвратяване извършването на сделки и действия с имуществото на лицето, вследствие на които събирането на задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски ще бъде невъзможно или значително ще

се затрудни.

(2) Предварителните обезпечителни мерки се налагат по реда на чл. 195 с постановление на публичния изпълнител и се обжалват по реда на чл. 197.

(3) Предварителните обезпечителни мерки се налагат върху активи, обезпечаването върху които не води до сериозно възпрепятстване на дейността на лицето. Ако това не е възможно, наложените обезпечителни мерки следва да не спират извършваната от ревизираното лице дейност.

(4) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Когато в срок до 4 месеца от налагането на първата предварителна обезпечителна мярка не е издаден ревизионен акт, наложените обезпечителни мерки се смятат за прекратени, освен ако е направено искане за продължаването им пред административния съд по местонахождението на органа, наложил обезпечителната мярка. Искането може да бъде направено от публичния изпълнител или ревизираното лице.

(5) Съдът проверява наличието на условията по ал. 1 за налагане на предварителни обезпечителни мерки и изпълнението на изискванията по ал. 3 и се произнася с определение в 14-дневен срок от постъпването на искането. Ако уважи искането, съдът определя срок за продължаване на мерките, не по-дълъг от срока за приключване на ревизионното производство. Определението не подлежи на обжалване.

(6) (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Действието на наложените предварителни обезпечителни мерки се продължава с обезпечителните мерки от същия вид и върху същото имущество, наложени в едномесечен срок от издаването на ревизионния акт, когато актът е издаден в 4-месечния срок по ал. 4 или в срока, определен от съда по реда на ал. 5.

Ревизия при особени случаи

Чл. 122. (1) Органът по приходите може да приложи установения от съответния закон размер на данъка към определена от него по реда на ал. 2 основа, когато е налице едно от следните обстоятелства:

1. до започването на ревизията не е подадена декларация, когато задължението се определя по декларация;
2. налице са данни за укрити приходи или доходи;
3. когато в счетоводството са използвани неистински или с невярно съдържание документи;
4. липсва или не е представена счетоводна отчетност съгласно Закона за счетоводството или воденото счетоводство не дава възможност за установяване на основата за данъчно облагане, както и когато документите, необходими за установяване на основата за облагане с данъци или за определяне на задължителните осигурителни вноски, са унищожени не по установения ред;
5. документите, необходими за установяване на основата за облагане с данъци, липсват или са повредени до степен негодни за ползване;
6. данните и сведенията, необходими за установяване на основата за облагане с данъци, не могат да бъдат получени, тъй като ревизираното лице не е намерено на адреса за кореспонденция по чл. 28;
7. деклариранияте и/или получените приходи, доходи, източници на формиране на собствения капитал или на безвъзмездно финансиране на стопанската дейност на ревизираното лице не съответстват на имущественото и финансовото му състояние за ревизирания период.

(2) За определянето на основата за облагане с данъци органът по приходите взема предвид всяко от следните относими към съответното лице обстоятелства:

1. вида и характера на фактически осъществяваната дейност;

2. платените данъци, мита, такси, вноски и други публични вземания;
  3. движението и остатъците по банковите сметки;
  4. официалните документи и документите с достоверни данни;
  5. наемната цена за недвижимите имоти, в които се упражнява цялостно или частично дейността;
  6. търговското значение на мястото, където се извършва дейността;
  7. капитала и пазарната цена на придобитите имущества към момента на придобиването;
  8. брутните приходи/доходи (оборота);
  9. броя на заетите за осъществяване на дейността лица;
  10. сключените договори от лицето във връзка с осъществяване на дейността му;
  11. разликата между доставените и вложените в производството суровини и материали;
  12. обобщените данни за реализираната печалба, съответно приходите или доходите от други лица, упражняващи същата или подобна дейност при същите или подобни условия;
  13. ценовите и другите условия на сделките, сключени с цел отклонение от данъчно облагане, включително данните за такива сделки между свързани с ревизирания лица;
  14. обичайния размер на разходите за живот, издръжка, обучение и лечение, както и на транспортните, дневните и квартирните разходи при пътувания в страната и в чужбина;
  15. получените и извършените доставки и упражненото право на данъчен кредит;
  16. други доказателства, които могат да послужат за определяне на основата.
- (3) Ревизионният доклад се обосновава с обстоятелствата по ал. 1 и 2.
- (4) В случаите по ал. 1 органът по приходите определя основата за облагане с данъци за съответния период, за който са установени обстоятелствата.

Установяване на недеklarирани печалби или доходи

Чл. 123. (1) В случаите по чл. 122, ал. 1 при определяне на основата по реда на чл. 122, ал. 2 се смята до доказване на противното, че е налице подлежаща на облагане с данъци печалба или доход, когато:

1. стойността на имуществото на лицето явно съществено превишава размера на декларираните приходи, доходи, източници на формиране на собствения капитал или на безвъзмездно финансиране, получени от него;
2. направените разходи от лицето и от свързаните с него лица по § 1, т. 3, буква "а" от допълнителните разпоредби явно и съществено превишават размера на декларираните получени средства.

(2) Смятат се за част от имуществото по ал. 1 имуществата на други лица, ако с влязъл в сила съдебен акт бъде установено, че са придобити със средства на лицето, по отношение на което са установени обстоятелствата по ал. 1.

Особени правила за ревизии

Чл. 124. (1) Когато органът по приходите установи наличие на обстоятелства по чл. 122, ал. 1, той уведомява ревизираното лице, че основата за облагане с данъци ще бъде определена по предвидения в чл. 122 ред, и му определя срок за представяне на доказателства и за вземане на становище, който не може да бъде по-кратък от 14 дни.

(2) В производството по обжалването на ревизионния акт при извършена ревизия по реда на чл. 122 фактическите констатации в него се смятат за верни до доказване на противното, когато наличието на основанията по чл. 122, ал. 1 е подкрепено със събраните доказателства.

(3) При установяване на обстоятелство по чл. 122, ал. 1 ревизираното лице е длъжно да декларира имуществото си, вида и размера на направените разходи, както и всички

източници на доходи, приходи, източници на формиране на собствения капитал или на безвъзмездно финансиране и техния размер с декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

(4) При установяване на обстоятелство по чл. 122, ал. 1 органът по приходите може да предприеме мерки за предварително обезпечаване на вземанията по реда на чл. 121.

Ревизия при несъстоятелност

Чл. 125. Когато ревизионният акт е връчен на синдика от органа по приходите в срока по чл. 685 или 688 от Търговския закон, вземанията за данъци и задължителни осигурителни вноски се смятат за предявени в срок, независимо дали актът е обжалван.

Ревизия при правоприемство

Чл. 126. В случаите на правоприемство или прекратяване, когато са налице множество правоприемници или отговарящи за задълженията лица и техните задължения или отговорност се установяват в общо производство, преди да предприеме съответните процесуални действия органът по приходите уведомява писмено за това лицата, като ги поканва в определен от него срок, но не по-малко от 14 дни, да посочат писмено представител в производството до приключването му с влязъл в сила акт.

Изпълнение на ревизионния акт

Чл. 127. (1) Установеното с ревизионния акт задължение подлежи на доброволно плащане в 14-дневен срок от връчването на акта.

(2) След изтичането на срока по ал. 1 ревизионният акт подлежи на принудително изпълнение, освен ако изпълнението е спряно по реда на този кодекс.

Глава шестнадесета.

ОСОБЕНИ ПРОИЗВОДСТВА

Раздел I.

Прихващане и възстановяване

Подлежащи на прихващане суми

Чл. 128. (1) Недължимо платени или събрани суми за данъци, задължителни осигурителни вноски, наложени от органите по приходите глоби и имуществени санкции, както и суми, подлежащи на възстановяване съгласно данъчното или осигурителното законодателство от Националната агенция за приходите, се прихващат от органите по приходите за погасяване на изискуеми публични вземания, събирани от Националната агенция за приходите. Може да се извърши прихващане с погасено по давност задължение, когато вземането на длъжника е станало изискуемо, преди задължението му да бъде погасено по давност.

(2) Всяко лице, което получи незаконосъобразно възстановяване на суми по ал. 1, е длъжно да възстанови сумите на бюджета. Това задължение се смята за задължение за данък, а когато са възстановени надвнесени осигурителни вноски - за задължение за задължителна осигурителна вноска, и става изискуемо в деня, следващ деня на получаване на акта за незаконосъобразното плащане.

(3) Искания за недължимо платени или събрани суми за допълнително задължително пенсионно осигуряване се разглеждат само до размера на наличните средства в индивидуалната партида на лицето в пенсионноосигурителното дружество. В

останалите случаи отношенията се уреждат между пенсионноосигурителното дружество, осигурителя и осигуреното лице.

Процедура

Чл. 129. (1) Прихващането или възстановяването може да се извършва по инициатива на органа по приходите или по писмено искане на лицето. Искането за прихващане или възстановяване се разглежда, ако е подадено до изтичането на 5 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината на възникване на основанието за възстановяване, освен ако в закон е предвидено друго.

(2) След постъпване на искането по ал. 1 може да се възложи извършването на:

1. ревизия;
2. проверка.

(3) (доп., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Актът за прихващане или възстановяване се издава в 30-дневен срок от постъпване на искането в случаите, когато в същия срок не е възложена ревизия. Независимо от извършването на прихващане или възстановяване, включително когато актът по изречение първо е обжалван, задълженията за данъка или задължителните осигурителни вноски подлежат на установяване чрез извършване на ревизия. Ако актът е обжалван по съдебен ред, издаването на ревизионен акт е допустимо до влизане в сила на съдебното решение.

(4) Остатъкът след извършване на прихващането се връща на лицето по посочена от него банкова сметка. Възстановяването на суми, свързани с прилагането на Закона за местните данъци и такси, на физически лица, които не са търговци, може да се извършва и в брой.

(5) Органът по приходите е длъжен в 30-дневен срок от предявяването пред него на влязъл в сила съдебен или административен акт да възстанови или прихване по реда на ал. 2, т. 2 изцяло посочените в акта суми, заедно с дължимата по ал. 6 лихва, когато с акта в полза на задълженото лице е признато правото на получаване на:

1. суми за неправилно или недължимо платени, внесени или събрани суми за данъци, задължителни осигурителни вноски, такси, глоби, имуществени санкции, установени, събрани или наложени от органите по приходите, включително внесени по писмено указание или становище;
2. незаконосъобразно отказани за възстановяване суми;
3. присъдени суми, обезщетения и направените разноски.

(6) Недължимо внесени или събрани суми, с изключение на задължителни осигурителни вноски, се връщат със законната лихва за изтеклия период, когато са внесени или събрани въз основа на акт на орган по приходите. В останалите случаи сумите се връщат със законната лихва от деня, в който е следвало да бъдат възстановени по реда на ал. 1 - 4.

(7) Актовете за прихващане или възстановяване могат да се обжалват по реда за обжалване на ревизионните актове.

Опростена процедура

Чл. 130. (1) В случаите, когато е подадена декларация, свързана с данъчно облагане с подоходен данък или местен данък, с посочена в нея сума за възстановяване, както и когато е подадено искане за възстановяване въз основа на такава декларация или искане за възстановяване на надвнесени местни данъци, органът по приходите може да възстанови цялата претендирана сума на надвнесения данък по посочената от лицето банкова сметка или чрез пощенски запис в случаите на възстановяване на местни данъци на посочения от лицето адрес, като в платежното нареждане или пощенския запис задължително се отбелязват номерът и датата на декларацията, съответно

искането за възстановяване.

(2) Със заверяването на посочената от лицето банкова сметка с цялата претендирана сума, съответно с получаването на съобщението за пощенския запис, се смята, че искането на лицето за възстановяване на надвнесената сума е изцяло удовлетворено.

Мълчалив отказ

Чл. 131. (1) Непроизнасянето в срок по искане за издаване на акт за прихващане и възстановяване се смята за мълчалив отказ.

(2) Жалба против мълчаливия отказ може да се подаде в 14-дневен срок от изтичането на срока за произнасяне. Обжалването се извършва по реда за обжалване на ревизионен акт.

(3) Когато лицето не е обжалвало мълчаливия отказ в срока по ал. 2, то може да подаде ново искане за прихващане или възстановяване.

(4) Когато по административен или съдебен ред бъде отменен мълчалив отказ, смята се за отменен и изричният отказ, който е последвал преди решението за отменяне.

Жалби за бавност

Чл. 132. (1) Субектът има право да подаде жалба, когато процедурата за прихващане и възстановяване се забави неоснователно и извън законоустановените срокове.

(2) Жалбата се подава до териториалния директор, който проверява обстоятелствата по нея и се произнася писмено в тридневен срок. В случай че жалбата е основателна, той определя срок за издаване на акта.

(3) Препис от решението се изпраща на жалбоподателя.

Раздел II.

Изменение на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски

Инициатива и основания

Чл. 133. (1) Задължение за данъци или задължителни осигурителни вноски, определено с влязъл в сила ревизионен акт, който не е бил обжалван по съдебен ред, може да бъде изменено по инициатива на органа по приходите или по молба на ревизираното лице.

(2) Задължението се изменя на следните основания:

1. когато се открият нови обстоятелства или нови писмени доказателства от съществено значение за установяване на задълженията за данъци или задължителни осигурителни вноски, които не са могли да бъдат известни на лицето, съответно органа, издал ревизионния акт, до:

а) издаване на ревизионния акт, когато актът не е бил обжалван;

б) влизането в сила на ревизионния акт, когато актът е бил обжалван;

2. когато по надлежния съдебен ред се установи невярност на писмените обяснения на трети лица, на заключението на експерти, на писмените декларации, въз основа на които е установено задължението за данъци или задължителни осигурителни вноски, или се установи престъпно действие на ревизираното лице, на негов представител, на орган по приходите, участвал в установяването на данъците или задължителните осигурителни вноски или разглеждал жалбата срещу ревизионния акт;

3. когато установяването на задължението е основано на документ, който е признат за неистински, с невярно съдържание или подправен по надлежния съдебен ред;

4. когато установяването на задължението е основано на акт на съд или на друго държавно учреждение, който впоследствие е бил отменен;

5. когато за същите задължения, за същия период и по отношение на същото задължено

лице е издаден друг влязъл в сила ревизионен акт, който му противоречи.

(3) Органът по приходите може по своя инициатива или по молба на заинтересованото лице да поправи очевидна фактическа грешка в ревизионния акт. В този случай се издава ревизионен акт, без да са необходими заповед за възлагане на ревизия и ревизионен доклад. Ревизионният акт за поправката се обжалва едновременно с поправения ревизионен акт или самостоятелно.

(4) Разпоредбата на ал. 2, т. 1 не се прилага относно факти и обстоятелства, за които е налице споразумение по чл. 154.

Правомощия във връзка с изменението

Чл. 134. (1) Орган по приходите, който установи основание за изменение по чл. 133, ал. 2, е длъжен да уведоми териториалния директор, като обоснове наличието на съответното основание. След преценка за наличие на основание за изменение териториалният директор може да възложи ревизия, с която могат да бъдат изменени вече определени задължения за данъци или задължителни осигурителни вноски.

(2) Заинтересованото лице може да подаде писмено искане до териториалния директор, към което се прилагат доказателствата, на които се позовава.

(3) Изменението е допустимо, ако заповедта за възлагане на ревизията е издадена или искането за изменение е подадено в тримесечен срок от узнаване на основанието за изменение и до изтичането на срока по чл. 109.

(4) В 30-дневен срок от постъпване на искането по ал. 2 териториалният директор разпорежда или отказва мотивирано възлагането на ревизия. Препис от отказа се изпраща на лицето, подало искането, в 7-дневен срок от постановяването му, но не по-късно от 14 дни след изтичането на срока по изречение първо.

(5) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Заинтересованият субект може да обжалва отказа в 14-дневен срок от получаването на решението, а мълчаливия отказ - в 30-дневен срок от изтичането на срока за произнасяне, пред административния съд, компетентен да разгледа жалбата срещу ревизионния акт. Жалбата се подава чрез териториалния директор. Съдът се произнася по жалбата с определение, което не подлежи на обжалване.

(6) Когато се установи, че задължението за данъци или задължителни осигурителни вноски е било установено в по-висок или по-нисък размер от дължимото, за разликата се издава ревизионен акт. Ако е налице надвнесена сума, тя се прихваща или възстановява с ревизионния акт.

Раздел III.

Процедура за прилагане на спогодбите за избягване на международното двойно данъчно облагане на доходите и имуществото по отношение на чуждестранни лица

Общи принципи

Чл. 135. (1) Този раздел урежда процедурата по прилагане на данъчните облекчения за чуждестранни лица, предвидени във влезлите в сила спогодби за избягване на двойното данъчно облагане (СИДДО).

(2) Спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане се прилагат след удостоверяване на основанията за това.

Основания за прилагане на СИДДО

Чл. 136. За целите на чл. 135, ал. 2 след възникване на данъчно задължение за доход от източник в страната чуждестранното лице удостоверява пред органа по приходите, че:

1. е местно лице на другата държава по смисъла на съответната СИДДО;
2. е притежател на дохода от източник в Република България;
3. не притежава място на стопанска дейност или определена база на територията на Република България, с които съответният доход е действително свързан;
4. са изпълнени особените изисквания за прилагане на СИДДО или отделни нейни разпоредби по отношение на определени в самата СИДДО лица, когато такива особени изисквания се съдържат в съответната СИДДО.

Удостоверяване на основанията

Чл. 137. (1) Обстоятелствата по чл. 136 се посочват в искане по образец, утвърден от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

(2) Обстоятелствата по чл. 136, т. 1 се удостоверяват от чуждестранната данъчна администрация в искането по ал. 1 или съобразно обичайната ѝ практика.

(3) Обстоятелствата по чл. 136, т. 2 и 3 се декларира от чуждестранното лице.

(4) Обстоятелствата по чл. 136, т. 4 се удостоверяват с официални документи, включително извлечения от публични регистри. Когато такива документи не се издават, допустими са и други писмени доказателства.

Тези обстоятелства не могат да се удостоверяват с декларации.

Доказателства

Чл. 138. (1) Към искането по чл. 137, ал. 1 се прилагат и писмени доказателства относно вида, основанията за реализиране и размера на съответния доход.

(2) Доказателства по ал. 1 могат да бъдат:

1. когато правото за получаване на конкретния доход произтича от договорно правоотношение - писмен договор, а ако няма такъв - доказателства за наличието на договорно правоотношение между платеща на дохода и чуждестранното лице;
2. в случаите на доходи от дивиденди - решение на общото събрание на дружеството; купон за изплатен дивидент; извлечение от книга на акционерите, заверено от дружеството; копие от купюр или временно удостоверение; поименно удостоверение за безналични акции; извлечение от книгата за безналични акции или друг документ, удостоверяващ вида и размера на дохода, както и размера на участието на чуждестранното лице;
3. при доходи от ликвидационен дял - документ, доказващ размера на направената инвестиция, краен ликвидационен баланс след удовлетворяване на кредиторите и документ, определящ разпределението на ликвидационния дял, а при разпределяне на ликвидационния дял в натура - решение на съдружниците или акционерите и документи, въз основа на които е определена пазарната цена на ликвидационния дял;
4. при доходи от лихви върху вноски по чл. 134 и 190 от Търговския закон - решение на общото събрание, в което е посочен размерът или начинът на определяне на лихвата по тези вноски;
5. при доходи от държавни, общински и други дългови ценни книжа, когато не са освободени от данъчно облагане - поименен сертификат за собственост с отразени в него лихви и/или отстъпки; купони за лихви по облигации или друг документ, удостоверяващ собствеността и размера или начина на определяне на лихвите;
6. при лихви върху отпуснат заем - договор и доказателства за начислените лихви;
7. при доходи от прехвърляне на:
  - а) акции, облигации, търгуеми права на акции и други корпоративни права и ценни книжа, когато не са освободени от данъчно облагане по силата на закон - документ за прехвърляне на правата и документ, доказващ продажната цена и цената на придобиване;

б) дялови участия - заверен препис от вписания в търговския регистър договор за продажба на дружествен дял, както и документи, доказващи цената на придобиване на този дял;

в) друго движимо и недвижимо имущество, когато доходът от това имущество не е освободен от данъчно облагане - документи, доказващи цената на придобиване на това имущество и продажната цена.

(3) Към искането по чл. 137, ал. 1 могат да се представят освен посочените в ал. 2 и всякакви други писмени доказателства, които биха послужили за изясняване и установяване на основанията за прилагане на съответната СИДДО и на вида, размера и основанието за реализиране на съответния доход.

Подаване на искането

Чл. 139. (1) Искането по чл. 137, ал. 1 и приложените към него документи се подават в териториалната дирекция по регистрацията на платеща на дохода или в дирекцията, където подлежи на регистрация.

(2) Когато платещът не подлежи на регистрация, искането по чл. 137, ал. 1 и приложените към него документи се подават в Териториалната дирекция - София.

Договори с продължително действие

Чл. 140. (1) Когато доходът се реализира въз основа на договори с продължително действие или се реализира от едно и също лице на еднакво основание, искане по чл. 137, ал. 1 се подава еднократно.

(2) Доходите от дивиденди не се смятат за доходи по ал. 1.

(3) (изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.) Чуждестранното лице уведомява териториалната дирекция за всяка промяна на обстоятелствата по чл. 136 и 138 в 30-дневен срок от настъпването им.

Действия на органите по приходите

Чл. 141. (1) (изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Органите по приходите осъществяват контрол по прилагането на СИДДО, като извършват проверка или ревизия. Когато се извършва проверка, становище за наличие или липса на основания за прилагане на СИДДО се издава на чуждестранното лице в 60-дневен срок от подаване на искането по чл. 137, ал. 1. Копие от становището се изпраща и на платеща на дохода.

(2) (изм. и доп., ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Органите по приходите издават становище за липса на основания за прилагане на СИДДО, когато чуждестранното лице не е изпълнило изискванията на чл. 136 - 138 и не е отстранило непълнотите в 15-дневен срок от датата на поискване от органа по приходите. Непроизнасянето в срока по ал. 1 се смята за становище за наличие на основания за прилагане на СИДДО.

(3) (доп., ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) От момента на издаване на становището за наличие на основание за прилагане на СИДДО или произнасянето в срока по ал. 1 се смятат за изпълнени изискванията на чл. 135, ал. 2. Когато във връзка с подадено искане по чл. 137, ал. 1 се извършва ревизия, в хода на която се установи, че са налице основания за прилагане на СИДДО, изискванията на чл. 135, ал. 2 се смятат за изпълнени към момента на подаване на искането.

(4) (изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Становището за липса на основания за прилагане на СИДДО подлежи на обжалване от получателя на дохода или от платеща, ако е упълномощен за това от получателя на дохода. Обжалването се

извършва по реда за обжалване на ревизионните актове, като жалбата се подава чрез териториалната дирекция, в която е подадено искането.

(5) (нова, ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Становището за липса на основания за прилагане на СИДДО подлежи на обжалване заедно с ревизионния акт или с акта за прихващане или връщане по чл. 129, ал. 2, с който е отказано прилагането на СИДДО.

(6) (изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., предишна ал. 5, изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Независимо от становището по ал. 1 и в случаите по чл. 142 законосъобразното прилагане на СИДДО подлежи на последващ контрол при извършване на ревизия, ако не е обжалвано самостоятелно.

Особени случаи

Чл. 142. (1) (изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Когато платец начислява на чуждестранно лице доходи от източник в страната с общ размер до 100 000 лв. годишно, обстоятелствата по чл. 136 се удостоверяват пред платеща на дохода. В този случай искане по чл. 137, ал. 1 не се подава.

(2) (изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) В случаите по ал. 1, когато общият размер на реализираните доходи надвиши 100 000 лв. в рамките на данъчната година, основанията за прилагане на СИДДО по отношение на общия размер на доходите се удостоверяват по реда на чл. 137 - 139.

(3) След внасяне на данък основанията за прилагане на СИДДО по отношение на вече обложения доход се доказват по реда на чл. 129.

(4) При извършване на проверка по реда на чл. 129 или на ревизия обстоятелствата по чл. 136 се удостоверяват пред органа по приходите, без да се подава искане по образец, а ако такова е подадено, становище по него не се издава.

Раздел IV.

Процедура за обмен на информация с други държави

Компетентен орган и условия за обмена на информация

Чл. 143. (1) Министърът на финансите или упълномощено от него лице може да обменя информация с други държави, необходима за прилагане на законодателството във връзка с данъчното облагане, съгласно сключените международни договори, по които Република България е страна.

(2) Извън случаите по ал. 1, министърът на финансите или упълномощено от него лице може да обменя информация, необходима за прилагане на законодателството във връзка с данъчното облагане, и когато са изпълнени следните условия:

1. при условията на взаимност;

2. държавата, която иска информация, гарантира, че получената информация ще се смята за поверителна по същия начин, по който и информацията, получена съобразно вътрешното законодателство на тази държава, и че предоставените сведения и документи ще се използват единствено за целите на данъчното облагане или в наказателно производство за данъчни престъпления (включително административни и съдебни производства), както и че сведенията и документите ще бъдат предоставени само на лица, органи и съдилища, които са компетентни да разглеждат въпроси, свързани с данъчното облагане или преследването на данъчни престъпления;

3. държавата, която иска информация, гарантира готовност да отстрани всяко възможно

двойно данъчно облагане при данъците върху доходите, печалбите и имуществата, като в случай на необходимост това може да стане по взаимно споразумение.

(3) Разпоредбите на ал. 2 няма да се смятат като налагащи задължение да се:

1. предприемат административни мерки, отклоняващи се от законодателството или административната практика;
2. предоставя информация, която не може да бъде получена съобразно законодателството и по обичайния административен ред;
3. предоставя информация, която би разкрила търговска, стопанска, промишлена, професионална тайна или търговски процес, или информация, разкриването на която би противоречало на публичния ред.

(4) (нова, ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г., изм., ДВ, бр. 52 от 2007 г., в сила от 01.11.2007 г.) При постъпило от друга държава искане за обмен на информация по ал. 1 и при условията на взаимност министърът на финансите или упълномощено от него лице може да поиска от съда да разкрие банкова тайна по смисъла на чл. 52 от Закона за банките, тайна по смисъла на чл. 35, ал. 1 от Закона за пазарите на финансови инструменти и чл. 133 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа или по смисъла на друга разпоредба на българското законодателство за опазване на поверителността на парични фондове, финансови активи и друга собственост, когато от изложените факти в искането за обмен на информация е ясно, че то е отправено в съответствие с изискванията за обмен на информация в съответния международен договор.

Раздел V.

Процедура за взаимна помощ и обмен на информация с държавите - членки на Европейския съюз, в областта на данъците върху доходите, имуществото и застрахователните премии (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Обхват

Чл. 143а. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите може да осъществява взаимна помощ и да обменя информация с компетентните органи на държавите - членки на Европейския съюз, относно установяването на задължения за следните данъци в Република България:

1. данък върху доходите на физическите лица;
2. окончателен годишен (патентен) данък;
3. корпоративен данък;
4. данъци, удържани при източника;
5. алтернативни данъци;
6. данъци върху имуществото.

(2) Този раздел се прилага и за всички подобни по естеството си данъци, въведени допълнително или вместо данъците по ал. 1. Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите уведомява компетентните органи на държавите членки и Европейската комисия за датата на въвеждане на тези данъци.

Видове обмен на информация

Чл. 143б. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Този раздел урежда следните видове обмен на информация:

1. обмен при запитване;

2. автоматичен обмен;
3. спонтанен обмен.

Обмен на информация при запитване

Чл. 143в. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) При запитване изпълнителният директор на Националната агенция за приходите обменя с компетентните органи на държавите членки информация, която е от значение за установяването на задължения за данъци върху доходите, имуществото и застрахователните премии.

(2) За целите на ал. 1 органите по приходите упражняват правомощията, предвидени в този кодекс, за събиране на информация за установяване на задължения за данъци. Когато е необходимо, органите по приходите извършват ревизии или проверки.

Автоматичен обмен на информация

Чл. 143 г. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите по взаимно съгласие с компетентните органи на държавите членки определя категориите случаи и условията, при които редовно ще обменя информацията по чл. 143в, ал. 1 без предварително запитване.

Спонтанен обмен на информация

Чл. 143д. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите предоставя по собствена инициатива на компетентния орган на друга държава членка информация от значение за установяването на задължения за данъци върху доходите, имуществото и застрахователните премии, когато:

1. има основание да предполага възможна загуба на приходи от данък в другата държава членка;
2. данъчно задължено лице ползва намаляване или освобождаване от данък в Република България, което би довело до увеличаване размера на дължимия данък или до възникване на задължение за данъци в другата държава членка;
3. търговските отношения между данъчно задължено лице в Република България и данъчно задължено лице в друга държава членка се осъществяват на територията на една или повече държави по такъв начин, че могат да доведат до намаляване на дължимия данък в Република България и/или в другата държава членка;
4. има основание да предполага, че фиктивно прехвърляне на печалба в рамките на група предприятия може да доведе до намаляване или неплащане на данъци;
5. информация, изпратена от компетентния орган на другата държава членка, е дала възможност да се узнаят факти и обстоятелства от значение за установяването на задължения за данъци върху доходите, имуществото и застрахователните премии в другата държава членка.

(2) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите може да обменя с компетентните органи на държавите членки информацията по ал. 1 и в други случаи.

Срок за предоставяне на информация

Чл. 143е. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите предоставя информацията по чл. 143б на компетентния орган на друга държава членка във възможно най-кратък срок.

(2) Когато са налице пречки или основания за отказ за предоставяне на информацията, изпълнителният директор на Националната агенция за приходите незабавно уведомява

компетентния орган на другата държава членка относно пречките, съответно мотивите за отказа.

Действия на компетентните органи в рамките на взаимната помощ

Чл. 143ж. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) За целите на обмена на информацията по чл. 143б изпълнителният директор на Националната агенция за приходите и компетентният орган на друга държава членка могат по взаимно съгласие да разрешат служители на данъчната администрация на едната държава членка да присъстват в хода на производството за установяване на задължения за данъци върху доходите, имуществото и застрахователните премии в другата държава членка.

Едновременен контрол

Чл. 143з. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Когато данъчните задължения на едно или повече данъчно задължени лица представляват взаимен интерес за две или повече държави членки, компетентните органи на тези държави могат по взаимно съгласие да осъществят едновременен контрол на лицата в рамките на своята компетентност с цел да обменят получената информация.

Процедура за уведомяване

Чл. 143и. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) По молба на компетентния орган на друга държава членка органите по приходите връчват на адресата по реда, предвиден в този кодекс, актове и решения, издадени от данъчните органи на другата държава членка, свързани с прилагането на законодателството ѝ в областта на данъците върху доходите, имуществото и застрахователните премии.

(2) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите може да изпрати на компетентния орган на друга държава членка молба за връчване на адресата на актове и решения, издадени от органите по приходите, свързани с прилагането на законодателството в областта на данъците по чл. 143а.

(3) В молбата по ал. 2 се посочват предметът на акта или решението, което трябва да се връчи, името, адресът и всяка друга информация, полезна за идентифициране на адресата.

(4) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите незабавно уведомява компетентния орган на другата държава членка за датата на връчване на акта или решението по ал. 1 на адресата.

Отказ за предоставяне на информация

Чл. 143к. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите не е длъжен да предостави информация, когато:

1. не е възможно да получи тази информация съгласно законодателството или по обичайната административна практика;
2. има данни, че компетентният орган на другата държава членка не е изчерпал обичайните средства за получаване на исканата информация в собствената си държава;
3. информацията разкрива търговска, производствена или професионална тайна, или търговски процес;
4. разкриването ѝ противоречи на обществения ред;
5. компетентният орган на другата държава членка не може да предостави при условия на взаимност подобна информация.

Поверителност и използване на информацията

Чл. 143л. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Информацията,

изпратена от компетентния орган на друга държава членка и съдържаща конкретни индивидуализиращи данни за лица и субекти съгласно чл. 72, ал. 1, се смята за данъчна и осигурителна информация по смисъла на този кодекс.

(2) Информацията по ал. 1 може да бъде предоставена само:

1. на лица, пряко занимаващи се с установяване на задължения за данъците по чл. 143а или осъществяващи административен контрол върху установяването;
2. в хода на административни и съдебни производства във връзка с установяване или преразглеждане на задължения за данъците по чл. 143а на лица, пряко занимаващи се с установяването или преразглеждането.

(3) Информацията по ал. 1 може да бъде използвана само за целите на установяване на задължения за данъците по чл. 143а или в хода на административни и съдебни производства във връзка с установяване или преразглеждане на задължения за тези данъци.

(4) Информацията по ал. 1 може да бъде използвана и за целите на установяване на задължения за данък върху добавената стойност, акциз и митни сборове.

(5) Със съгласието на компетентния орган, предоставил информацията, изпълнителният директор на Националната агенция за приходите може да я препрати на компетентния орган на друга държава членка. Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите може да разреши предоставената от него информация на компетентния орган на една държава членка да бъде препратена на компетентния орган на друга държава членка.

Раздел VI.

Процедура за обмен на информация с държавите - членки на Европейския съюз, относно доходи от спестявания (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Общи принципи

Чл. 143м. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Този раздел урежда процедурата за предоставяне на информация относно доходи от спестявания:

1. изплатени от местен агент-платец на физическо лице, което е притежател на дохода и е местно лице на друга държава членка;
2. изплатени от местен стопански субект на агент-платец по чл. 143р.

(2) Този раздел урежда и процедурата за обмен на информация между компетентните органи на държавите членки.

Информация, предоставяна на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите от агент-платците

Чл. 143н. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Местните агент-платци предоставят на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите информацията относно:

1. наименованието и адреса им;
2. данни за самоличността на притежателя на дохода и държавата, на която е местно лице;
3. номер на банковата сметка на притежателя на дохода, а в случай че няма сметка - вземането за дълг, за което се изплащат доходите от спестявания;
4. размера на изплатените доходи от спестявания.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя до 30 април на годината, следваща годината на изплащането на дохода, по утвърден със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите образец и обхваща всички доходи от спестявания,

изплатени през съответната календарна година.

(3) Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите упражнява контрол върху изпълнението на задълженията на местните агент-платци и местните стопански субекти.

Самоличност на притежателя на дохода

Чл. 143о. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Местният агент-платец установява самоличността на притежателя на дохода за договори, влезли в сила:

1. преди 1 януари 2004 г., въз основа на име и адрес съгласно наличната информация, включително тази, събирана при условията и по реда, предвидени в Закона за мерките срещу изпирането на пари;

2. на или след 1 януари 2004 г., въз основа на име, адрес и данъчен идентификационен номер, издаден в държавата членка, на която е местно лицето.

(2) В случаите по ал. 1, т. 2 самоличността се установява съгласно официалния документ за самоличност. Когато официалният документ за самоличност не съдържа адрес, той се установява съгласно друг официален документ. Когато данъчният идентификационен номер не е посочен в официален документ, не съществува или за него няма информация, самоличността се установява с дата и място на раждане съгласно официалния документ за самоличност.

(3) Когато местен агент-платец разполага с информация, че физическото лице, на което изплаща доход от спестявания, не е притежател на дохода, той предприема действия за установяване самоличността на притежателя на дохода и държавата, на която е местно лице. В случай че агент-платецът не може да установи самоличността на притежателя на дохода, физическото лице се смята за притежател на дохода.

Държава, на която притежателят на дохода е местно лице

Чл. 143п. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) За целите на този раздел държавата, в която притежателят на дохода има постоянен адрес, се смята за държава, на която той е местно лице. Тази държава се определя от местния агент-платец за договори, влезли в сила:

1. преди 1 януари 2004 г., въз основа на наличната информация, включително тази, събирана при условията и по реда, предвидени в Закона за мерките срещу изпирането на пари;

2. на или след 1 януари 2004 г., въз основа на адреса, посочен в официалния документ за самоличност; когато официалният документ за самоличност не съдържа адрес, той се установява съгласно друг официален документ.

(2) Независимо от ал. 1, физическото лице се смята за местно лице на трета държава, която не е държава членка, когато представи удостоверение, издадено от орган на третата държава, компетентен да издава удостоверения за местно лице за данъчни цели.

Специфичен случай на агент-платец

Чл. 143р. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Всяко неперсонифицирано дружество, на което се изплащат приходи от спестявания от стопански субект, се смята за агент-платец от момента на тяхното получаване, освен ако докаже на стопанския субект, че:

1. е юридическо лице, с изключение на avoin yhtio (Ay), kommandiittiyhtio (Ky)/oppet bolag или kommanditbolag във Финландия и handelsbolag (НВ) или kommanditbolag (KB) в Швеция, или

2. се облага с данък според правилата за облагане на печалбата, или

3. е колективна инвестиционна схема, лицензирана в държава членка, или

4. изплатените доходи не са в полза на притежател на дохода.

(2) Неперсонифицираното дружество по ал. 1 може да бъде приравнено за целите на този раздел на колективна инвестиционна схема по смисъла на Закона за публичното предлагане на ценни книжа, ако подаде молба по образец до изпълнителния директор на Националната агенция за приходите за издаване на удостоверение за приравняване на колективна инвестиционна схема. Удостоверението се издава в двумесечен срок от подаването на молбата и е валидно за съответната календарна година.

(3) Неперсонифицираното дружество предоставя на стопанския субект, изплатил дохода от спестявания, удостоверението за приравняване на колективна инвестиционна схема, издадено от компетентния орган на съответната държава членка, при първото изплащане на доход от спестявания.

(4) Агент-платецът по ал. 1 се смята, че е изплатил дохода от спестяване на притежателя на дохода в момента на получаване на дохода от стопанския субект.

Информация, предоставяна на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите от местните стопански субекти

Чл. 143с. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Местен стопански субект, който изплаща доходи от спестявания на агент-платец по чл. 143р, предоставя на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите наименованието, адреса и общия размер на изплатените доходи от спестявания на агент-платеца.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя до 30 април на годината, следваща годината на изплащането на дохода, по утвърден със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите образец и обхваща всички доходи от спестявания, изплатени през съответната календарна година.

Обмен на информация между компетентните органи на държавите членки относно доходите от спестявания

Чл. 143г. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) До 30 юни всяка година изпълнителният директор на Националната агенция за приходите изпраща информацията по чл. 143н и 143с на компетентните органи на държавите членки, на които притежателите на доходите са местни лица, съответно на територията на които агент-платците по чл. 143р извършват стопанска дейност.

(2) Обменът на информацията по ал. 1 се извършва при условията и по реда на чл. 143г и 143л.

Удостоверение за освобождаване от данък при източника

Чл. 143у. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) По молба на притежателя на дохода - местно лице на Република България, изпълнителният директор на Националната агенция за приходите издава удостоверение за освобождаване от специалния данък при източника, налаган в Австрия, Белгия и Люксембург. Удостоверението се издава в двумесечен срок от подаването на молбата и е валидно за съответната календарна година.

(2) Удостоверението по ал. 1 съдържа:

1. име, адрес и единен граждански номер на притежателя на дохода;
2. наименование и адрес на агент-платеца;
3. номер на банковата сметка на притежателя на дохода, а в случай че няма такъв, се посочва източникът на доходите от спестявания.

(3) Притежателите на дохода уведомяват своевременно изпълнителния директор на Националната агенция за приходите за всяка промяна, настъпила по отношение на данните по ал. 2.

Дял трети.
ОБЖАЛВАНЕ

Глава седемнадесета.
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Приложимост

Чл. 144. (1) По реда за обжалване на ревизионен акт се обжалват и другите актове, издавани от органите по приходите, доколкото в този кодекс не е предвидено друго.

(2) Разпоредбите на тази глава се прилагат в производствата по обжалване, уредени и в другите дялове на този кодекс, ако не е предвидено друго.

(3) Когато органът по приходите или публичният изпълнител не изпълнява задълженията си в установените срокове, задълженото лице има право да подаде жалба за бавност до горестоящия административен орган. Горестоящият орган се произнася в тридневен срок и дава задължителни указания на органа по приходите.

Съдържание и приложения на жалбата при административно обжалване

Чл. 145. (1) Жалбата трябва да съдържа:

1. наименованието (фирмата или името) на жалбоподателя, съответно и на пълномощника, ако се подава от пълномощник, и адреса за кореспонденция;
2. посочване на акта или действието, против които се подава;
3. всички доказателства, които жалбоподателят иска да бъдат събрани;
4. в какво се състои искането;
5. подпис на подателя.

(2) Към жалбата се прилагат:

1. пълномощно, когато се подава от пълномощник;
2. писмените доказателства.

Изпращане на преписката при административно обжалване

Чл. 146. В 7-дневен срок от получаването на жалбата органът, чрез когото е подадена, е длъжен да комплектува преписката и да я изпрати на компетентния за решаването ѝ орган.

Действия при просрочена или нередовна жалба

Чл. 147. (1) Когато жалбата е просрочена, тя се оставя без разглеждане от компетентния да я разгледа орган с решение.

(2) Ако подадената жалба не е подписана, не е посочен актът или действието, против които се подава, или не е приложено пълномощно, когато жалбата се подава от пълномощник, решаващият орган уведомява жалбоподателя за отстраняване на нередовностите в 7-дневен срок от получаване на съобщението. Когато недостатъците на жалбата не са отстранени в срок, производството се прекратява с решение на компетентния да я разгледа орган.

(3) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Решението по ал. 1 и 2 може да се обжалва в 7-дневен срок от връчването му пред административния съд по местонахождението на решаващия орган. Съдът се произнася с определение в 30-дневен срок.

Съобщаване на решението

Чл. 148. Решението на административния орган по жалбата се връчва на жалбоподателя в 7-дневен срок от издаването му.

Съдържание и приложения на жалбата до съда

Чл. 149. (1) Жалбата до съда трябва да отговаря на изискванията по чл. 145, ал. 1.

(2) Към жалбата се прилагат:

1. пълномощно, когато се подава от пълномощник;
2. препис от жалбата за органа по приходите;
3. писмени доказателства;
4. документи за платени държавни такси, когато се дължат такива.

Изпращане на жалбата при съдебно обжалване

Чл. 150. (1) В 7-дневен срок от получаването на жалбата органът, чрез когото е подадена, е длъжен да комплектува преписката и да я изпрати на компетентния за разглеждането ѝ съд.

(2) Ако в срока по ал. 1 преписката не бъде изпратена на съда, жалбоподателят може да изпрати препис от жалбата направо до съда. Съдът изисква преписката служебно.

Проверка за допустимост на жалбата

Чл. 151. (1) Когато жалбата е просрочена, съдът я оставя без разглеждане.

(2) Ако не са изпълнени изискванията по чл. 149, ал. 1 и 2, съдът уведомява жалбоподателя за отстраняване на нередовностите в 7-дневен срок от получаване на съобщението. Когато недостатъците по жалбата не са отстранени в срок, производството се прекратява.

(3) Актът на съда по ал. 1 и 2 може да се обжалва пред Върховния административен съд. Съдът се произнася по жалбата с определение.

Глава осемнадесета.

ОБЖАЛВАНЕ НА РЕВИЗИОННИЯ АКТ ПО АДМИНИСТРАТИВЕН РЕД

Обжалване по административен ред

Чл. 152. (1) Ревизионният акт може да се обжалва изцяло или в отделни негови части в 14-дневен срок от връчването му.

(2) Решаващ орган е съответният директор на дирекция "Обжалване и управление на изпълнението" при централното управление на Националната агенция за приходите.

(3) Жалбата се подава чрез териториалната дирекция.

(4) В жалбата може да се посочат изрично доказателствата, за които се предлага постигане на споразумение по реда на тази глава.

(5) В срока по чл. 146 органът по приходите, издал обжалвания акт, може да посочи писмено пред решаващия орган и жалбоподателя доказателствата, за които предлага постигане на споразумение по реда на тази глава, независимо дали с жалбата е направено предложение по ал. 4.

Спиране на изпълнението

Чл. 153. (1) Обжалването на ревизионния акт по административен ред не спира неговото изпълнение.

(2) Изпълнението на ревизионния акт може да се спре по искане на жалбоподателя.

Искане за спиране на изпълнението може се прави само за частта на ревизионния акт,

която е обжалвана.

(3) Искането се подава до органа, компетентен да разгледа жалбата, като към него се прилагат доказателствата за направеното обезпечение в размера на главницата и лихвите към датата на подаване на искането, а в случаите, когато не е наложено обезпечение, искането трябва да съдържа предложение за обезпечение в същия размер.

(4) Решаващият орган спира изпълнението на ревизионния акт, ако представеното обезпечение е в пари, безусловна и неотменяема банкова гаранция или държавни ценни книжа и е в размера по ал. 3.

(5) В останалите случаи решаващият орган извършва преценка съобразно представеното, съответно предложеното обезпечение и може да спре изпълнението, като задължи компетентния публичен изпълнител в определен срок да наложи обезпечителни мерки върху предложеното като обезпечение имущество. Спирането на изпълнението има действие от датата на налагане на обезпечителните мерки от публичния изпълнител.

(6) Решаващият орган се произнася по искането за спиране на изпълнението с решение в 7-дневен срок от подаването му.

(7) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Отказът да се спре изпълнението може да се обжалва пред административния съд, компетентен да разгледа жалбата по същество, в 7-дневен срок от получаването на решението по ал. 6, съответно в 7-дневен срок от изтичането на срока за произнасяне на решаващия орган по искането. Съдът се произнася по жалбата срещу отказа за спиране на изпълнението с определение.

Споразумение относно доказателствата

Чл. 154. (1) В срока за издаване на решение по жалбата срещу ревизионния акт може да се постигне писмено споразумение между органа по приходите, издал обжалвания акт, и ревизиорния субект относно доказателствата, които ще се смятат за безспорни.

(2) Споразумението по ал. 1 се одобрява писмено с резолюция от решаващия орган по жалбата. Той не може да се произнесе по нея преди изтичането на 14-дневен срок от началото на срока за произнасяне по жалбата, с която е направено предложението за постигане на споразумение.

(3) За доказателствата, за които е постигнато споразумение, не се допускат нови доказателства за опровергаването или потвърждаването им в производството по административното и съдебното обжалване.

Правомощия на решаващия орган

Чл. 155. (1) Решаващият орган разглежда жалбата по същество и се произнася с мотивирано решение в 45-дневен срок от постъпването на жалбата по чл. 152, ал. 3, съответно от изправянето на нередовностите по чл. 145 или от одобряването на споразумението по чл. 154. Когато жалбата е подадена чрез лицензиран пощенски оператор, по писмено искане на жалбоподателя се издава удостоверение за датата на постъпването ѝ по чл. 152, ал. 3.

(2) Решаващият орган може да потвърди, измени или отмени изцяло или частично ревизионния акт в обжалваната част.

(3) Решаващият орган може да събира нови доказателства.

Ако новите доказателства не са представени от жалбоподателя, копия от тях му се връчват заедно с решението.

(4) Ревизионният акт се отменя изцяло или отчасти и преписката се връща на органа, издал заповедта за възлагане на ревизията, със задължителни указания за издаване на нов ревизионен акт в случаите на:

1. непълнота на доказателствата, когато решаващият орган не може да ги събере в хода

на производството по обжалването, или

2. допуснати съществени нарушения на процесуалните правила при извършване на ревизията, които не могат да се отстранят в производството по обжалването.

(5) Не се допуска повторно връщане на преписката за нова ревизия.

(6) В случаите по ал. 4 производството за издаване на новия акт започва от незаконосъобразното действие, което е послужило като основание за отмяна на акта.

(7) Когато до изтичането на срока за произнасяне по жалбата пред същия решаващ орган са подадени жалби и срещу ревизионни актове за отговорността на други лица за задължения, установени с обжалвания ревизионен акт, решаващият орган може да обедини преписките за общо разглеждане и решаване.

(8) С решението ревизионният акт не може да се изменя във вреда на жалбоподателя.

(9) Относно решението се прилага съответно чл. 133, ал. 3.

Глава деветнадесета.

СЪДЕБНО ОБЖАЛВАНЕ НА РЕВИЗИОННИЯ АКТ

Обжалване пред съда

Чл. 156. (1) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Ревизионният акт в частта, която не е отменена с решението по чл. 155, може да се обжалва чрез решаващия орган пред административния съд по местонахождението му в 14-дневен срок от получаването на решението.

(2) Ревизионният акт не може да се обжалва по съдебен ред в частта, в която не е обжалван по административен ред.

(3) Ревизионният акт не може да се обжалва по съдебен ред в частта, в която жалбата е изцяло уважена с решението.

(4) Непроизнасянето на решаващия орган в срока по чл. 155, ал. 1 се смята за потвърждение на ревизионния акт в обжалваната част.

(5) В случаите по ал. 4 жалбата против ревизионния акт може да се подаде в 30-дневен срок от изтичането на срока за произнасяне чрез решаващия орган пред окръжния съд по местонахождението му.

(6) Решаващият орган не може да постанови решение след изтичането на срока за изпращане на преписката в съда.

(7) Срокът за произнасяне по жалбата може да бъде продължен по взаимно писмено съгласие между жалбоподателя и решаващия орган за срок до 3 месеца, в което се посочва срокът на продължаването. При непроизнасяне в този срок се прилагат разпоредбите на ал. 5 и 6.

Спиране на изпълнението от съда

Чл. 157. (1) Обжалването на ревизионния акт пред съда не спира неговото изпълнение.

(2) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Изпълнението може да бъде спряно от административния съд по искане на жалбоподателя. Искане за спиране на изпълнението може да се прави само за частта на ревизионния акт, която е обжалвана пред съда.

(3) (изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.) Към искането се прилагат доказателствата за направеното обезпечение в размер на главницата и лихвите, а когато не е наложено обезпечение, искането трябва да съдържа предложение за обезпечение в същия размер. В тези случаи се прилагат съответно разпоредбите на чл. 153, ал. 3 - 5.

(4) Съдът се произнася в 14-дневен срок от подаването на искането за спиране с определение, което подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

Особени правила за доказателствата в съдебното производство

Чл. 158. (1) (изм., ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Свидетелски показания се допускат само в случаите на чл. 57, ал. 2.

(2) Съдът следи служебно за спазването на чл. 154, ал. 3.

Разглеждане на жалбата срещу ревизионния акт

Чл. 159. (1) Съдът разглежда жалбата с участие на страните. Прокурорът може да встъпи в производството, когато намери за необходимо, в защита на държавен или обществен интерес.

(2) При разглеждането на жалбата се призовават решаващият орган и жалбоподателят.

(3) Когато в същия съд са образувани дела по жалби срещу ревизионни актове за отговорността на други лица за задължения, установени с обжалвания ревизионен акт, съдът може по своя инициатива или по искане на някоя от страните да ги обедини в едно производство за общо разглеждане и решаване.

Решаване на делото

Чл. 160. (1) Съдът решава делото по същество, като може да отмени изцяло или частично ревизионния акт, да го измени в обжалваната част или да отхвърли жалбата.

(2) Съдът преценява законосъобразността и обосноваването на ревизионния акт, като преценява дали е издаден от компетентен орган и в съответната форма, спазени ли са процесуалните и материалноправните разпоредби по издаването му.

(3) Когато естеството на акта не позволява решаването на делото по същество, съдът го отменя и връща преписката на компетентния орган по приходите със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

(4) Алинея 3 не се прилага за ревизионните актове.

(5) Със съдебното решение не може да се изменя актът във вреда на жалбоподателя.

(6) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г., а относно замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София" в сила от 01.03.2007 г.) Решението на административния съд подлежи на касационно обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Отмяна на влязло в сила съдебно решение може да се поиска по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Разноски

Чл. 161. (1) На жалбоподателя се присъждат разноските по делото и възнаграждението за един адвокат за всяка инстанция съразмерно уважената част на жалбата. На ответника се присъждат разноски съобразно отхвърлената част от жалбата. На администрацията вместо възнаграждение за адвокат се присъжда юрисконсултско възнаграждение в размера до минималното възнаграждение за един адвокат.

(2) При прекомерно възнаграждение за адвокат без оглед на действителната правна и фактическа сложност на делото съдът може да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно чл. 36 от Закона за адвокатурата.

(3) В случаите, когато пред съда се представят доказателства, които е могло да бъдат представени в административното производство, представилата ги страна заплаща изцяло разноските по делото независимо от неговия изход, освен в случаите по чл. 155, ал. 3 и 4.

Дял четвърти.
СЪБИРАНЕ НА ПУБЛИЧНИТЕ ВЗЕМАНИЯ

Глава двадесета.
ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Публични и частни вземания

Чл. 162. (1) Държавните и общинските вземания са публични и частни.

(2) Публични са държавните и общинските вземания:

1. за данъци, включително акцизи, както и митни сборове, задължителни осигурителни вноски и други вноски за бюджета;
2. за други вноски, установени по основание и размер със закон;
3. за държавни и общински такси, установени по основание със закон;
4. за незаконосъобразно извършени осигурителни разходи;
5. за паричната равностойност на вещи, отнети в полза на държавата, глоби и имуществени санкции, конфискации и отнемане на парични средства в полза на държавата;
6. (доп., ДВ, бр. 86 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) по влезли в сила присъди, решения и определения на съдилищата за публични вземания в полза на държавата или общините, както и решения на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ;
7. по влезли в сила наказателни постановления;
8. лихвите за вземанията по т. 1 - 6.

(3) Публичните вземания се установяват и събират в левове.

(4) Частни са държавните и общинските вземания извън тези по ал. 2.

(5) (нова, ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Публични вземания са вземанията на бюджета на Европейския съюз по решения на Европейската комисия, Съвета на Европейския съюз, Съда на Европейските общности и Европейската централна банка, с които се налагат парични задължения, подлежащи на изпълнение на основание чл. 256 от Договора за създаване на Европейската общност.

Ред на събиране

Чл. 163. (1) Публичните вземания се събират по реда на този кодекс, освен ако в закон е предвидено друго.

(2) Частните държавни и общински вземания се събират по общия ред.

(3) Публичните вземания се събират от публичните изпълнители при Агенцията за държавни вземания, освен ако в закон е предвидено друго.

Особени случаи при несъстоятелност

Чл. 164. (1) Публичните вземания могат да се събират и чрез участие в производство или чрез присъединяване към открито производство по несъстоятелност на длъжника.

(2) Екземпляр от акта за установяване на публичното вземане се предоставя на Агенцията за държавни вземания в 7-дневен срок от връчването му.

(3) Публичните вземания се предявяват от Агенцията за държавни вземания пред съда по несъстоятелността, освен ако в закон е предвидено друго.

(4) В случай че вземането е установено с влязъл в сила акт, синдикът незабавно го включва в списъка на приетите от него вземания така, както е предявено. Това вземане не може да бъде оспорено по реда на част четвърта от Търговския закон или чрез

обжалване на определението на съда по несъстоятелността за одобряване на списъка с приетите от синдика вземания.

(5) В случай че вземането е установено, но актът не е влязъл в сила, то се включва под условие в списъка на приетите от синдика вземания и се удовлетворява по реда на чл. 725, ал. 1 от Търговския закон, освен ако в закон е предвидено друго.

Изпълнително основание

Чл. 165. Събирането на държавните и общинските публични вземания се извършва въз основа на влязъл в сила акт за установяване на съответното публично вземане, издаден от компетентен орган, освен ако в закон е установено друго.

Установяване

Чл. 166. (1) Установяването на публичните вземания се извършва по реда и от органа, определен в съответния закон.

(2) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Ако в съответния закон не е предвиден ред за установяване на публичното вземане, то се установява по основание и размер с акт за публично вземане, който се издава по реда за издаване на административен акт, предвиден в Административнопроцесуалния кодекс. Ако в съответния закон не е определен органът за издаване на акта, той се определя от кмета на общината, съответно от ръководителя на съответната администрация.

(3) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Актът за публично общинско вземане се обжалва по административен ред пред кмета на общината, а за публично държавно вземане - пред ръководителя на съответната администрация по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Ръководителят на администрацията може да упълномощи органи, горестоящи на органа, издал акта, които да разглеждат по същество и да се произнасят по жалбите против актовете за публични вземания. Заповедта за упълномощаването се обнародва в "Държавен вестник".

Публичен изпълнител

Чл. 167. (1) Публичният изпълнител е орган на принудителното изпълнение и осъществява действията по обезпечаване и принудително изпълнение на публичните вземания по реда на този кодекс.

(2) Публичните изпълнители са:

1. служители на Агенцията за държавни вземания;
2. органи на Националната агенция за приходите.

Начини на погасяване

Чл. 168. Публичното вземане се погасява:

1. когато е платено;
2. чрез прихващане;
3. по давност;
4. при опрощаване;
5. при смърт на физическото лице - след изчерпване на имуществото му, освен ако наследниците или други лица отговарят за публичното задължение;
6. след разпределение на постъпленията от осребряване на актива на юридическо лице, обявено в несъстоятелност, освен ако други лица отговарят за публичното задължение;
7. при заличаване на юридическото лице след прекратяване с производство по ликвидация, освен ако други лица отговарят за публичното задължение.

Последователност на погасяванията

Чл. 169. (1) Публичните вземания се погасяват в следната последователност: главница, лихви, разноски.

(2) Разсрочените и отсрочените публични вземания се погасяват в последователност: главница, лихви, разноски.

(3) При наличие на няколко публични вземания, които длъжникът не е в състояние да погаси едновременно до започване на принудителното им събиране, той може да заяви кое от тях погасява пред съответния компетентен орган. Ако не е заявил това, те се погасяват съразмерно.

(4) Задълженията за данъци се погасяват по реда на възникването им, а когато се отнасят за една и съща година, лицето има право да заяви кое от тях погасява.

(5) (изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) След образуване на изпълнителното дело ал. 3 и 4 не се прилагат, като публичните вземания се погасяват в следната последователност: разноски, главница, лихви.

Прихващане до започване на производството за принудително изпълнение и обезпечение

Чл. 170. (1) Извън случаите по чл. 128 - 130 до образуването на производството за принудително изпълнение на публичното вземане компетентният за установяването на публичните вземания орган извършва прихващане по реда на чл. 166, ал. 2, когато са налице основания за погасяването му с изискуемо вземане на длъжника за надвнесени или подлежащи на възстановяване суми от публични вземания, и по актове, издадени от същия орган, компетентен да ги определя. Длъжникът се уведомява за направеното прихващане.

(2) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) При условията на ал. 1 прихващане може да поиска и длъжникът. Отказът за прихващане може да бъде обжалван от длъжника по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Отказът се обжалва пред органите по чл. 166, ал. 3 в 7-дневен срок от съобщаването му.

(3) Може да се извърши прихващане с погасено по давност публично задължение, когато вземането на длъжника е станало изискуемо, преди задължението му да бъде погасено по давност.

Давност

Чл. 171. (1) Публичните вземания се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок.

(2) С изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, се погасяват всички публични вземания независимо от спирането или прекъсването на давността освен в случаите, когато задължението е отсрочено или разсрочено.

Спиране и прекъсване на давността

Чл. 172. (1) Давността спира:

1. когато е започнало производство по установяване на публичното вземане - до издаването на акта, но за не повече от една година;
2. когато изпълнението на акта, с който е установено вземането, бъде спряно - за срока на спирането;
3. когато е дадено разрешение за разсрочване или отсрочване на плащането - за срока на разсрочването или отсрочването;
4. когато актът, с който е определено задължението, се обжалва;

5. с налагането на обезпечителни мерки;
  6. когато е образувано наказателно производство, от изхода на което зависи установяването или събирането на публичното задължение.
- (2) Давността се прекъсва с издаването на акта за установяване на публичното вземане или с предприемането на действия по принудително изпълнение. Ако актът за установяване бъде отменен, давността не се смята прекъсната.
- (3) От прекъсването на давността започва да тече нова давност.

Отписване на вземанията

Чл. 173. Вземанията се отписват, когато са погасени по давност, както и в случаите, предвидени със закон.

Доброволно плащане след изтичане на сроковете

Чл. 174. Не подлежат на връщане доброволно платени публични задължения, изпълнени след изтичане на давностния срок, включително отписаните по реда на чл. 173.

Лихви

Чл. 175. (1) За неплатените в законоустановените срокове публични задължения се дължи лихва в размер, определен в съответния закон.

(2) Лихва се дължи и:

1. за неправилно възстановени или прихванати публични вземания, включително всякакви плащания, получени въз основа на искане за възстановяване съгласно данъчното и осигурителното законодателство;
2. върху невнесената в предвидения в закона срок авансова вноска - до 31 декември на съответната година;
3. върху задълженията на чуждестранно лице за данъци, подлежащи на удържане при източника - от датата на изтичането на срока за внасянето им съгласно българското законодателство до деня, когато чуждестранното лице докаже наличието на основание за прилагане на СИДДО, по която Република България е страна, включително в случаите, когато съгласно спогодбата данък не се дължи или се дължи в по-нисък размер.

(3) Лихви върху лихви и лихви върху глоби не се дължат.

Трети задължени лица

Чл. 176. (1) Когато по силата на закон публичното вземане се удържа и внася от трето лице, различно от длъжника, правилата на този кодекс по отношение на длъжника се прилагат и по отношение на третото лице.

(2) Когато третото задължено лице по ал. 1 не е удържало или не е внесло публичното задължение, то отговаря солидарно за него.

Принудително изпълнение от публични изпълнители на Националната агенция за приходите

Чл. 177. (1) Неплатените в срока за доброволно изпълнение задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски, глоби и имуществени санкции, установяването на които е възложено на Националната агенция за приходите, се събират чрез изпълнение върху паричните средства на длъжника, включително в банките, и паричните му вземания от трети лица. Събирането се извършва от публичните изпълнители на Националната агенция за приходите в 6-месечен срок от изтичането на срока за доброволно изпълнение по чл. 182, ал. 1.

(2) При постъпващи плащания от страна на длъжника публичният изпълнител на Националната агенция за приходите може и след изтичането на срока по ал. 1 да продължи действията си до погасяване на задължението при условията и по реда на чл. 229.

(3) Ако вземането не бъде събрано изцяло в срока по ал. 1 и не са налице условията по ал. 2, изпълнителното дело се изпраща на публичния изпълнител на Агенцията за държавни вземания.

(4) Обезпечението на вземанията по ал. 1 може да се извършва от публичния изпълнител при Националната агенция за приходите до изпращането на изпълнителното дело на публичния изпълнител при Агенцията за държавни вземания за принудително изпълнение на вземането.

(5) За публичните вземания, установявани от Националната агенция за приходите, публичният изпълнител на Националната агенция за приходите упражнява правата на публичния взыскател по този кодекс.

Глава двадесет и първа. ИЗПЪЛНЕНИЕ

Доброволно изпълнение

Чл. 178. (1) Публичните задължения се изпълняват доброволно чрез плащане в брой или безкасово по съответната сметка. Публичните задължения, установявани или събирани от Националната агенция за приходите, с изключение на задълженията по Закона за местните данъци и такси се плащат безкасово.

(2) Националната агенция по приходите поема разноските по безкасовото плащане, когато:

1. (изм., ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) наредителят е физическо лице, което не е едноличен търговец, за данъци по Закона за данъците върху доходите на физическите лица, и

2. се извършват в офисите на обслужващите Националната агенция по приходите банки, разкрити в съответната териториална дирекция.

(3) (изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Наказателните постановления се изпращат от съответния административнонаказващ орган на публичния изпълнител в 7-дневен срок от изтичането на срока за доброволно плащане, като не се прилага чл. 182, ал. 1.

(4) Номерата на сметките за плащане по безкасов начин се посочват от органите, установили задълженията, в издаваните от тях актове и съобщения. Сметките се разгласяват и чрез обявяването им по подходящ начин в банките и пощенските клонове.

(5) Безкасовото плащане чрез банка се извършва с платежно нареждане (вносна бележка) за плащане към бюджета по образец, утвърден от министъра на финансите или от упълномощено от него лице, съгласуван с Българската народна банка.

(6) Безкасовото плащане чрез лицензиран пощенски оператор се извършва с пощенски запис за плащане към бюджета по образец, утвърден от министъра на финансите или от упълномощено от него длъжностно лице, съгласувано със съответния лицензиран пощенски оператор.

(7) Плащане в брой може да се извършва и на упълномощени лица. Редът за събирането и отчитането на сумите се определя със заповед на ръководителя на съответната администрация или организация.

Правила за събиране и разпределение на задължителните осигурителни вноски

Чл. 179. (1) Внесените в Националната агенция за приходите вноски се прехвърлят в съответните сметки на държавното обществено осигуряване в Националния осигурителен институт, в набирателната сметка на Националната здравноосигурителна каса и фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" до края на всеки работен ден.

(2) Националната агенция за приходите превежда вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване в срок до 30 дни от постъпването им от специализираната сметка по сметка на съответния пенсионен фонд, посочена от пенсионноосигурителното дружество, което го управлява.

(3) (В сила от 29.12.2005 г.) Редът за внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски се урежда с наредба, приета от Министерския съвет.

Изпълнение на публични задължения от трети лица

Чл. 180. (1) Лице, което изпълни чуждо публично задължение, установено с влязъл в сила акт и неизпълнено в сроковете за доброволно изпълнение, встъпва в правата на публичния взискател по отношение на направените обезпечения и реда на вземането в производството по несъстоятелност или в изпълнителното производство срещу длъжника по реда на Гражданския процесуален кодекс или на този кодекс, когато:

1. изпълнението е станало с изрично писмено съгласие на задълженото лице с достоверна дата, или
2. изпълнителят задължението е кредитор на задълженото лице, ако публичният взискател на основание своите обезпечения или привилегии е кредитор с право на предпочтително удовлетворение, или
3. изпълнителят задължението е задължен наред със задълженото лице за изпълнението на публичното задължение, или
4. изпълнителят задължението е купувач на недвижим имот и заплаща до размера на покупната цена публичното вземане в полза на публичния взискател за имоти, за които е наложена възбрана, обезпечаваща публичното вземане, или
5. изпълнителят задължението е наследник, приел по опис наследство, и е изпълнил със свои средства публичните задължения на наследодателя.

(2) Изпълнителят задължението встъпва в правата по ал. 1 до размера на своята претенция срещу задълженото лице.

Вписване на обезпеченията и издаване на изпълнителен лист

Чл. 181. (1) Изпълнителят задължението по чл. 180 може да впише обезпеченията въз основа на удостоверение за направеното изпълнение, издадено съответно от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или изпълнителния директор на Агенцията за държавни вземания, или от упълномощено от тях лице.

(2) (изм., ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Изпълнителят задължението може да пристъпи към принудително изпълнение по реда на Гражданския процесуален кодекс въз основа на акта за установяване на публично вземане и удостоверението по ал. 1 в случаите по чл. 180, ал. 1, т. 1, както и когато изпълнителят задължението е встъпил като съдлъжник в публичното задължение с изричното писмено съгласие на задълженото лице с достоверна дата.

(3) Ако публичното задължение е изпълнено само частично и публичният взискател и изпълнителят задължението се конкурират в производство по несъстоятелност или изпълнително производство по реда на Гражданския процесуален кодекс или на този кодекс, техните вземания се удовлетворяват съразмерно.

Покана за доброволно изпълнение

Чл. 182. (1) Ако задължението не бъде изпълнено в законоустановения срок, преди да бъдат предприети действия за принудителното му събиране, органът, установил вземането, съответно публичният изпълнител при Националната агенция за приходите, изпраща покана до длъжника да плати задължението си в 7-дневен срок. За връчването на поканата от органа, установил вземането, се прилагат съответно разпоредбите на глава шеста.

(2) Едновременно със или след поканата по ал. 1 органът по ал. 1 може:

1. да уведоми длъжника по телефона и/или с посещение на място за последиците и възможните действия по събирането на вземането, в случай че не изпълни доброволно определените задължения;
2. ако задължението е по-голямо от 5000 лв. и не е представено обезпечение в размер на главницата и лихвите, да поиска от органите на Министерството на вътрешните работи:
  - а) да не се разрешава на длъжника или на членовете на контролните или управителните му органи напускане на страната, както и да не се издават или да се отнемат издадените паспорти и заместващите ги документи за преминаване на държавната граница;
  - б) да уведоми всички органи, които по силата на нормативни актове издават лицензии или разрешения за извършване на определени дейности, за които се изисква удостоверяване на публичните задължения.

(3) В случаите, когато задължението не бъде изпълнено в срока за доброволно изпълнение, органът по ал. 1 може и:

1. да постави на видно място в съответната администрация съобщение за длъжниците, неплатили в срок задълженията си;
2. да разгласява чрез бюлетин или чрез средствата за масово осведомяване списъци на длъжници с неуредени публични задължения, включително техния размер, когато общото задължение надвишава 5000 лв.

(4) По преценка на съответния орган действията по ал. 2 могат да се предприемат едновременно или поотделно с оглед размера на задължението или поведението на длъжника до окончателното му погасяване.

(5) В случай, че публичното задължение не съществува или е в значително по-малък размер от разгласения, съответният орган прави опровержение по реда на ал. 3.

(6) При погасяване на задължението или при предоставянето на обезпечение в размера на главницата и лихвите органът по ал. 1 е длъжен да поиска служебно прекратяване на мерките по ал. 2, т. 2, буква "а" от органите на Министерството на вътрешните работи или по искане на заинтересуваното лице в 3-дневен срок от узнаването.

Глава двадесет и втора.

ОТСРОЧВАНЕ И РАЗСРОЧВАНЕ

Раздел I.

Отсрочване и разсрочване на публични задължения

Условия за отсрочване и разсрочване

Чл. 183. (1) По искане на длъжника, подадено до компетентния орган, може да се разреши плащането на дължимите суми да се извърши изцяло, до определен краен срок (отсрочване) или да става на части (разсрочване) съгласно одобрен погасителен план.

(2) Отсрочването или разсрочването се допуска при наличието на следните условия:

1. задължението, за което се иска отсрочване или разсрочване, не може да се погаси

изцяло с наличните парични средства към датата на подаване на искането и текущите парични постъпления за период от три месеца след тази дата, намалени с необходимите текущи парични плащания за период от три месеца от същата дата и гарантиращи продължаването на стопанската дейност, като към наличните парични средства се прибавят и сумите, които биха постъпили при:

а) осребряване на активите по балансова стойност към датата на подаване на искането, с изключение на тези, без които е невъзможно осъществяването на извършваната стопанска дейност;

б) събиране на изискуемите към датата на подаването на искането вземания на длъжника от трети лица;

2. не е формиран отрицателен счетоводен финансов резултат за дейността на предприятието за предходните две години на годината, в която е подадено искането;

3. коефициентите за рентабилност, ефективност и финансова автономност за предходните две години на годината, в която е подадено искането, и за периода, за който се иска отсрочване или разсрочване, въз основа на доказателствата за бъдещо развитие са определени по методи и са в границите на стойности, установени с наредбата по ал. 9;

4. минималният размер на предоставеното обезпечение покрива размера на главницата и лихвите на задължението за периода на действие на разрешението.

(3) За периода на отсрочването или разсрочването длъжникът дължи лихва в размер на основния лихвен процент, ако изпълнява задълженията си съгласно погасителния план. За периода на разсрочване на задължителни осигурителни вноски се дължи лихва съгласно чл. 113 от Кодекса за социално осигуряване.

(4) При неизпълнение на падежа, съответно на две вноски съгласно погасителния план, дължимите суми стават незабавно изискуеми заедно със законната лихва от датата на даденото разрешение. В този случай чл. 169, ал. 2 не се прилага.

(5) Отсрочване или разсрочване не се разрешава:

1. по отношение на юридическо лице или на едноличен търговец, за които е взето решение за прекратяване с ликвидация, открито е производство по несъстоятелност или производство по оздравяване на предприятието;

2. след като бъде определен начинът на продажба по чл. 238;

3. за задължения по Закона за данък върху добавената стойност и по Закона за акцизите, с изключение на задълженията по влязъл в сила ревизионен акт;

4. по отношение на задължените лица по чл. 18 за удържаните и невнесени в срок суми.

(6) Разпоредбата на ал. 5 не се прилага в случаите по чл. 188 и 189.

(7) Не се разрешава отсрочване на задължения за задължителни осигурителни вноски с изключение на случаите по чл. 186.

(8) Към искането по ал. 1 се прилагат доказателства за:

1. финансово-икономическото състояние на длъжника, както и перспективна програма за развитие - за едноличен търговец, юридическо лице или приравнено на него;

2. семейното и имущественото състояние на длъжника по образец, утвърден от министъра на финансите - за физическите лица;

3. всички други публични задължения, включително лихвите по тях, както и за всички задължения към частни кредитори и лихвите по тях;

4. обстоятелствата по ал. 2, т. 2 и 3.

(9) (В сила от 29.12.2005 г.) Границите на коефициентите за рентабилност, ефективност и финансова автономност, изискванията към представяните доказателства, особените случаи, методите и начините за определяне на коефициентите и нетния паричен поток се определят с наредба на Министерския съвет.

(10) Извън случаите по ал. 2 отсрочване или разсрочване се допуска в особени случаи,

определени с наредбата по ал. 9, когато компетентният орган установи, че паричните средства и текущите постъпления на длъжника не са достатъчни за погасяване на публичните задължения, но затрудненията са временни и при отсрочване или разсрочване на задължението след получаване на разрешение по реда на Закона за държавните помощи длъжникът ще успее да се издължи и да заплаща текущите публични задължения.

(11) (изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г., изм., ДВ, бр. 36 от 2008 г.)
Предложение за разсрочване или отсрочване на публични вземания на регистрирани земеделски производители и тютюнопроизводители може да се подава и чрез министъра на земеделието и продоволствието до съответния орган по чл. 184, ал. 1.

Разрешение за отсрочване или разсрочване

Чл. 184. (1) Разрешението за отсрочване или разсрочване се издава от:

1. териториалния директор - за задължения за данъци, с изключение на акциз и задължителни осигурителни вноски общо в размер до 100 000 лв. и при условие, че отсрочването или разсрочването се иска до една година от датата на издаване на разрешението; разрешението за разсрочване на вземания за задължителни осигурителни вноски до 10 000 лв. се издава след получаване на писмено съгласие от ръководителя на компетентното териториално поделение на Националния осигурителен институт, а за разсрочване на вземания от 10 001 до 100 000 лв. - от управителя на Националния осигурителен институт;
2. изпълнителния директор на Националната агенция за приходите - за задължения за данъци, с изключение на акциз или задължителни осигурителни вноски общо в размер от 100 001 до 300 000 лв. или ако се иска отсрочване или разсрочване за срок до две години от датата на издаване на разрешението; разрешението за разсрочване на вземанията за задължителни осигурителни вноски се издава след получаване на писмено съгласие от Надзорния съвет на Националния осигурителен институт;
3. министъра на финансите - за задължения за данъци или задължителни осигурителни вноски общо в размер над 300 000 лв. или ако се иска отсрочване или разсрочване за повече от две години от датата на издаване на разрешението; разрешението за разсрочване на вземанията за задължителни осигурителни вноски се издава след получаване на писмено съгласие от Надзорния съвет на Националния осигурителен институт.

(2) Извън случаите по ал. 1 разрешение за отсрочване или разсрочване се издава от ръководителя на съответната администрация, чийто орган е установил задължението - за задължения до 30 000 лв. и при условие, че разсрочване или отсрочване се иска до една година от датата на издаване на разрешението. В останалите случаи разрешението се издава от министъра на финансите.

(3) В случаите, когато компетентният орган на Националния осигурителен институт откаже да даде съгласие за разсрочване на задължения за задължителни осигурителни вноски, разрешението за разсрочване се издава, ако Управителният съвет на Националната агенция за приходите вземе решение за това

(4) Когато компетентен за отсрочването или разсрочването е министърът на финансите, съответно изпълнителният директор на Националната агенция за приходите, молбата и доказателствата към нея се подават чрез териториалния директор - за задължения за данъци или за задължителни осигурителни вноски, а за други публични вземания - чрез органа, установил задължението, който представя мотивирано становище в 30-дневен срок.

Издаване на разрешение

Чл. 185. (1) По направено искане за отсрочване или разсрочване компетентният орган се произнася, като взема предвид:

1. представените доказателства;

2. съгласието на Националния осигурителен институт.

(2) Разрешение не се издава и когато представените доказателства по чл. 183, ал. 8 съдържат данни, които не отразяват действителните факти и обстоятелства или не съответстват на пазарните цени и условия. Разрешение се издава само за тази част от задължението, която не може да бъде погасена при условията на чл. 183, ал. 2, т. 1.

(3) Срокът на разрешението се определя, като се приема погасяването на задълженията да се извършва с плащания в размер не по-малко от 50 на сто от нетния паричен поток, без да се вземат предвид главницата и лихвите на отсроченото или разсроченото задължение, определен за всяка година поотделно въз основа на доказателствата за бъдещо развитие и по начин, установен в наредбата по чл. 183, ал. 9.

(4) Разрешението за отсрочване или разсрочване се издава в срок до 3 месеца, а в случаите по чл. 184, ал. 1, т. 3 - в срок до 4 месеца след получаване на искането с необходимите доказателства и съгласието от Националния осигурителен институт. Разрешението се съобщава на длъжника в 7-дневен срок от издаването му. До произнасяне на компетентния орган изпълнението на задължението се спира, ако са наложени обезпечителни мерки.

(5) Отказът да се издаде разрешение за отсрочване или разсрочване се извършва с мотивирано решение, което се съобщава в 7-дневен срок от издаването му на длъжника. В решението се посочва в какви срокове и пред кого може да бъде обжалвано.

(6) Непроизнасянето в срок по искането за издаване на разрешение за отсрочване или разсрочване се счита за мълчалив отказ.

Отсрочване и разсрочване без лихви

Чл. 186. (1) При стихийни бедствия (пожари, земетресения, градушки, катастрофи и други подобни) или крупни производствени аварии, при които са нанесени значителни материални щети на длъжника, по негово искане органите по чл. 184, ал. 1 могат да разрешат отсрочване или разсрочване на задължението.

(2) В случаите по ал. 1 от деня на възникването на бедствието, съответно на аварията, до изтичането на срока на действие на отсрочването или разсрочването не се дължат лихви върху отсрочените или разсрочените задължения. В случаите на крупни производствени аварии, когато рискът се покрива от застраховки, за периода се дължи основният лихвен процент.

(3) (изм., ДВ, бр. 86 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Когато отсрочването или разсрочването представлява държавна помощ съгласно Закона за държавните помощи, отсрочването или разсрочването се разрешава след решение на Европейската комисия за допустимост.

(4) Към молбата се прилагат доказателства за настъпилите обстоятелства по ал. 1, определени с наредбата по чл. 183, ал. 9, а когато това не е възможно, органът събира необходимите доказателства.

(5) Отсрочването или разсрочването се разрешава, като се прилагат чл. 183 - 185.

Обжалване на отказа

Чл. 187. (1) Отказът може да се обжалва в 14-дневен срок от връчването му чрез органа, който го е издал, пред:

1. (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) административния съд по местонахождението на органа по чл. 184, ал. 1, т. 1 и 2;

2. (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Върховния административен съд в случаите, когато отказът е издаден от министър или ръководител на администрация, непосредствено подчинена на Министерския съвет;

3. административния съд по местонахождението на органа по чл. 184, ал. 2 извън случаите по т. 2.

(2) Мълчаливият отказ може да се обжалва в 14-дневен срок от изтичането на срока по чл. 185, ал. 4, изречение първо.

(3) Органът, чийто отказ се обжалва, може да преразгледа въпроса в 7-дневен срок от получаването на жалбата и да издаде исканото разрешение за отсрочване или разсрочване.

(4) При разглеждането на жалбата се призовават органът, чийто отказ се обжалва, и жалбоподателят.

(5) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Съдът отхвърля жалбата или задължава съответния орган да издаде исканото разрешение за отсрочване или разсрочване. Решението на съда може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Раздел II.

Особени случаи

Обединяване на публични задължения

Чл. 188. (1) (изм., ДВ, бр. 86 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) В особено важни случаи, определени с наредбата по чл. 183, ал. 9, органите по чл. 184, ал. 1, т. 1 и 2 могат да предложат на министъра на финансите обединяването на всички публични задължения на длъжника и намаляването, отсрочването или разсрочването им след предварителното произнасяне на Европейската комисия за допустимостта и съвместимостта на предложението с принципите на свободната конкуренция.

(2) Министърът на финансите след получаване на съгласието на съответния орган по чл. 184, ал. 1 относно разсрочването на задълженията за задължителни осигурителни вноски внася въпроса за решаване от Министерския съвет.

(3) Министерският съвет има право да намали, отсрочи и/или разсрочи обединеното публично задължение по ал. 1, както и лихвите занапред. В този случай кредиторите на публичните вземания се удовлетворяват съразмерно по начина и в сроковете, определени от Министерския съвет.

(4) (изм., ДВ, бр. 86 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Не се разрешава намаляване, разсрочване или отсрочване на общото публично задължение по ал. 1 при влязло в сила решение на Европейската комисия за недопустимост на държавната помощ.

(5) Решението на Министерския съвет, с което не се разрешава разсрочване и/или отсрочване на обединеното публично задължение, не подлежи на обжалване.

Разсрочване и отсрочване в производство по несъстоятелност (Загл. изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.)

Чл. 189. (1) Оздравителен план или извънсъдебно споразумение в производството по несъстоятелност не може да предвижда намаляване, отсрочване и/или разсрочване на публични задължения без предварителното съгласие на министъра на финансите, който взема предвид становището на съответните органи по чл. 184, ал. 1 за разсрочване на задължения за задължителни осигурителни вноски. Не се допуска преобразуване на публични задължения в акции и дялове от капитала на дружеството длъжник.

(2) Министърът на финансите не дава съгласие по ал. 1, ако по отношение на

намаляването, разсрочването или отсрочването на публичните задължения планът или извънсъдебното споразумение съдържат по-неблагоприятни условия, отколкото за задълженията към другите кредитори.

(3) Не се допуска намаляване на главницата по публични държавни и общински задължения.

(4) Намаляването на лихвените задължения по публични вземания се допуска само ако се поеме задължението погасяването на главницата да се извърши в определените от министъра на финансите срокове.

(5) При неизпълнение на условията по ал. 1 - 4 съдът не допуска оздравителния план за разглеждане от събранието на кредиторите. При неизпълнение на оздравителния план или извънсъдебното споразумение съдът възобновява производството по несъстоятелност по искане на министъра на финансите или на упълномощено от него лице, като в този случай не се прилага изискването публичните задължения да представляват не по-малко от 15 на сто от общия размер на вземанията съгласно чл. 709, ал. 1 от Търговския закон.

(6) За извършеното намаляване, отсрочване или разсрочване се уведомява органът, установил вземането.

Забрана за цесия на публични вземания

Чл. 190. (1) Забранява се цесията на публични вземания.

(2) Забранява се цесията на вземания на задължените лица по чл. 128, ал. 1 и на други вземания от надвнесени публични задължения.

Глава двадесет и трета.

КОНКУРЕНЦИЯ

Конкуренция между публично и изпълнително производство по реда на Гражданския процесуален кодекс

Чл. 191. (1) Имущество, върху което преди образуването на изпълнително производство по реда на Гражданския процесуален кодекс са наложени мерки за обезпечаване на публични вземания или срещу което е започнато принудително изпълнение за събиране на публични вземания, се реализира от публичния изпълнител при условията и по реда на този дял.

(2) Когато срещу имуществото на длъжника са започнали принудителни изпълнителни действия по реда на Гражданския процесуален кодекс, държавата се смята винаги като присъединен вискател за дължимите ѝ от длъжника публични вземания, размерът на които е бил съобщен на съдия-изпълнителя до извършване на разпределението. За тази цел съдия-изпълнителят изпраща съобщение на Националната агенция за приходите и Агенцията за държавни вземания за всяко започнато от него изпълнение и за всяко разпределение.

(3) Най-късно в 14-дневен срок от получаването на съобщението по ал. 2 Националната агенция за приходите и Агенцията за държавни вземания издават удостоверения, които съдържат информация за размера на публичните задължения на длъжника, за наложените върху имуществото му мерки за обезпечаването им, ако има такива, както и за имуществото, срещу което е започнато принудително изпълнение.

(4) Съдия-изпълнителят няма право да продължи производството преди изтичане на срока по ал. 3.

Действия след приключване на изпълнителното производство

Чл. 192. В случаите по чл. 191, ал. 1, ако след осребряване на имуществото на длъжника и погасяване на задълженията и разноските по изпълнението останат парични средства, Агенцията за държавни вземания ги превежда по сметката на съдия-изпълнителя.

Принудително изпълнение при несъстоятелност

Чл. 193. (1) Имущество, върху което преди откриването на производство по несъстоятелност вече са наложени мерки за обезпечаване на публични вземания или срещу което е започнало принудително изпълнение за събиране на публични вземания, се реализира от публичния изпълнител при условията и по реда на този кодекс.

(2) Когато получените от реализацията на имуществото по ал. 1 средства не покриват изцяло вземането и натрупаната лихва и разноските по публичното изпълнение, държавата или общината се удовлетворяват за остатъка по общия ред.

(3) Когато получените от реализацията на имуществото по ал. 1 средства превишават вземането и натрупаната лихва и разноските по изпълнението, публичният изпълнител превежда остатъка по сметката на несъстоятелността.

Присъединяване на обезпечени кредитори

Чл. 194. (1) Кредитор, в чиято полза са учредени залог или ипотeka или който е упражнил право на задържане по общия ред върху имущество, срещу което са започнали изпълнителни действия или са наложени обезпечения по този кодекс, се смята за присъединил се в производството пред публичния изпълнител.

(2) Публичният изпълнител уведомява обезпечения кредитор за започнатото от него изпълнително производство.

(3) Обезпеченият кредитор се удовлетворява преди другите кредитори от имуществото, обезпечавашо вземането му. Припадащата се на обезпечения кредитор сума се запазва по сметката на Агенцията за държавни вземания и му се предава, след като представи изпълнителен лист, или се внася в масата на несъстоятелността, при условие че вземането е прието и списъкът е окончателно одобрен от съда.

(4) Ако обезпечението бъде отменено, сумата по ал. 3 се разпределя между останалите вискатели или остава в масата на несъстоятелността.

(5) Ако събраната сума е недостатъчна за удовлетворяването на всички вискатели, публичният изпълнител извършва разпределение, като най-напред определя суми за изплащане на вземанията, които се ползват с право на предпочитително удовлетворение. Остатъкът се разпределя между другите вземания по съразмерност.

Глава двадесет и четвърта.

ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

Раздел I.

Обезпечаване на публични вземания

Подлежащи на обезпечение публични вземания

Чл. 195. (1) Подлежат на обезпечение установените и изискуеми публични вземания.

(2) Обезпечение се извършва, когато без него ще бъде невъзможно или ще се затрудни събирането на публичното задължение, включително когато е разсрочено или отсрочено.

(3) Обезпечението се налага с постановление на публичния изпълнител:

1. по искане на органа, издал акта за установяване на публичното вземане;
2. когато не е наложено обезпечение или наложеното обезпечение не е достатъчно, след получаване на изпълнителното основание.

(4) Длъжникът не се уведомява за искането за обезпечение.

(5) В случаите на уведомяване по реда на чл. 78, ал. 1, когато от данъчно-осигурителната сметка на лицето, от търговската му и счетоводната документация или от други налични данни може да се направи извод, че лицето дължи данъци или задължителни осигурителни вноски, публичният изпълнител при Националната агенция за приходите може да наложи обезпечителни мерки върху имуществото му въз основа на мотивирано искане от орган по приходите.

(6) Обезпеченията се извършват по балансовата стойност на активите, а когато такава няма - в следната последователност:

1. по данъчната оценка;

2. по застрахователната стойност;

3. по придобивната стойност на вещи - собственост на физически лица.

(7) Обезпеченията трябва да съответстват на вземанията на държавата или общините, установени или установяеми по реда на ал. 5.

(8) Обезпеченията по ал. 5 се налагат с постановление на публичния изпълнител.

Съдържание на постановлението

Чл. 196. (1) Постановлението се издава в писмена форма и съдържа:

1. името и длъжността на органа, който го издава;

2. наименованието на акта, номера и датата на издаването му;

3. фактическите и правните основания за издаването му;

4. наименованието, идентификационния номер, адреса за кореспонденция и постоянния адрес, съответно седалището и адреса на управление на длъжника;

5. размера на публичното задължение и лихвите;

6. вида на обезпечителната мярка и имуществото, върху което се налага;

7. забрана за разпореждане с имуществото, върху което е наложена обезпечителната мярка;

8. пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва постановлението;

9. датата на издаване и подписа на органа, който го е издал, с означение на длъжността му.

(2) Препис от постановлението се изпраща на длъжника и на третите лица, засегнати от действията.

Обжалване

Чл. 197. (1) Постановлението за налагане на обезпечителни мерки може да бъде обжалвано в 7-дневен срок от връчването му пред изпълнителния директор на Агенцията за държавни вземания, съответно пред директора на териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по местонахождението на публичния изпълнител, който се произнася с мотивирано решение в 14-дневен срок, а в случаите на налагане на предварителни обезпечителни мерки по чл. 121 - в 7-дневен срок, от получаването на жалбата.

(2) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Решението на органа по ал. 1 може да се обжалва пред административния съд по местонахождението на публичния изпълнител, съответно на териториалната дирекция, чийто директор го е издал, в 7-дневен срок от връчването му на жалбоподателя и на публичния взыскател.

Непроизнасянето на решаващия орган в сроковете по ал. 1 се смята за потвърждение на постановлението, което може да се обжалва в 14-дневен срок от изтичането на срока за

произнасяне.

(3) Съдът отменя обезпечителната мярка, ако длъжникът представи обезпечение в пари, безусловна и неотменяема банкова гаранция или държавни ценни книжа, ако не съществува изпълнително основание или ако не са спазени изискванията за налагане на предварителни обезпечителни мерки по чл. 121, ал. 1 и чл. 195, ал. 5.

(4) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Решението на административния съд не подлежи на обжалване.

(5) Трети лица могат да обжалват обезпечителната мярка, наложена от публичния изпълнител, само когато той я е наложил върху вещи, които в деня на запора или възбраната се намират във владение на тези лица. Жалбата не се уважава, ако се установи, че вещта е била собственост на длъжника при налагането на запора или възбраната.

(6) Изпълнението на постановлението, с което се налага обезпечението, не може да бъде спряно поради обжалването му.

Раздел II.

Обезпечителни мерки

Видове обезпечителни мерки

Чл. 198. (1) Обезпечението се извършва:

1. с налагане на възбрана върху недвижим имот или кораб;
2. със запор на движими вещи и вземания на длъжника;
3. със запор на сметките на длъжника;
4. със запор на стоките в оборот на длъжника.

(2) Публичният изпълнител може да наложи няколко вида обезпечения на обща сума до размера на вземането.

(3) Запор и възбрана за публични вземания не могат да се налагат върху имуществата по чл. 213.

Замяна на обезпечителни мерки

Чл. 199. (1) Публичният изпълнител или съдът, след като обсъди възраженията на публичния взыскател, може по искане на длъжника да допусне заменянето на един вид обезпечение с друго равностойно обезпечение.

(2) Без съгласието на публичния взыскател длъжникът може винаги да замени наложеното обезпечение с пари, неотменяема и безусловна банкова гаранция или държавни ценни книжа. Паричната гаранция се прави по сметката на публичния изпълнител.

(3) В останалите случаи наложеното обезпечение може да бъде заменено със съгласието на взыскателя и публичния изпълнител чрез налагане на възбрана върху недвижим имот или на запор върху движими вещи или банкови сметки, посочени от длъжника.

(4) В случаите по ал. 1, 2 и 3 запорът и възбраната се отменят.

(5) Отказът на публичния изпълнител за замяна на наложеното обезпечение, включително на обезпечителните мерки по чл. 121, ал. 1 и чл. 195, ал. 5, подлежи на обжалване по реда на чл. 197.

Налагане на запор

Чл. 200. Налагането на запор се извършва от публичния изпълнител с постановление за обезпечение.

Запор на движими вещи

Чл. 201. (1) При запор на движима вещь публичният изпълнител извършва опис, оценка и предаване на вещта за пазене на длъжника или на трето лице или изземва и съхранява вещите, като върху вещта може да се поставя запорен знак (стикер).

(2) Описът, оценката и предаването на вещта за пазене или изземването и съхранението ѝ се извършват по реда на този кодекс.

(3) В случаите, когато запорът се налага върху моторно превозно средство, съобщение за наложения запор се изпраща до органите на Министерството на вътрешните работи. Не се допуска промяна на регистрацията преди вдигането на запора.

(4) В случаите, когато запорът се налага върху гражданско въздухоплавателно средство, съобщение за наложения запор се изпраща до Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" за вписване в регистъра на гражданските въздухоплавателни средства.

Прехвърлянето на правото на собственост, учредяването и прехвърлянето на вещни права и учредяването на вещни тежести върху въздухоплавателното средство, извършени след получаване на съобщението за наложен запор, нямат действие спрямо публичния взыскател.

(5) В случаите, когато запорът се налага върху земеделска или горска техника, подлежаща на регистрация по реда на чл. 11 от Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, съобщение за наложения запор се изпраща до общината, в чийто регистър подлежи на регистрация запорираната земеделска или горска техника. Прехвърлянето на правото на собственост, учредяването и прехвърлянето на вещни права и учредяването на вещни тежести върху земеделската или горската техника, извършени след получаване на съобщението за наложен запор, нямат действие спрямо публичния взыскател.

Запор върху вземания на длъжника

Чл. 202. (1) (изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.) Запорът върху вземания на длъжника от банки се извършва чрез връчване на запорно съобщение на банките, като запорът се смята наложен от часа в деня на връчване на запорното съобщение на банката. Подлежат на запор всички видове банкови сметки, депозити, както и вложени вещи в трезори, включително съдържанието на касети и суми, предоставени за доверително управление от длъжника.

(2) Запорът върху ликвидно или изискуемо вземане, което длъжникът има към трето лице, се налага чрез запорно съобщение, което се изпраща на длъжника, на третото задължено лице и на банките, в които третото задължено лице има сметки.

(3) Запорът се смята наложен спрямо третото задължено лице и банките от деня и часа на получаването на запорното съобщение.

(4) Налагането на запор върху вземания по изпълнителни листове се извършва чрез опис и изземване от публичния изпълнител, който ги предава за съхранение в банка. За изземването и предаването на изпълнителните листове в банка се съставя протокол.

(5) Ако запорираното вземане е обезпечено със залог, нарежда се на лицето, което държи заложената вещь, да не я предава на длъжника и да я предаде на публичния изпълнител.

(6) Ако запорираното вземане е обезпечено с ипотека, запорът се отбелязва в съответната книга в службата по вписванията.

Запор върху ценни книжа и дялове

Чл. 203. (1) Налагането на запор върху налични ценни книжа става чрез опис и изземване от публичния изпълнител, който ги предава за съхранение в банка. За

изземването и предаването на наличните ценни книжа в банка се съставя протокол.

(2) При налагането на запор върху налични поименни акции или облигации публичният изпълнител уведомява дружеството за това.

Запорът има действие за дружеството от получаване на запорното съобщение.

(3) Запорът върху безналични ценни книжа се налага чрез изпращане на запорно съобщение до Централния депозитар, като едновременно с това се уведомява дружеството. Централният депозитар уведомява незабавно съответния регулиран пазар за наложения запор.

(4) Запорът върху държавни ценни книжа се налага чрез изпращане на запорно съобщение до лицето, водещо регистър на държавни ценни книжа.

(5) Запорът по ал. 3 и 4 има действие от момента на връчването на запорното съобщение.

(6) Централният депозитар и лицето, водещо регистър на държавни ценни книжа, са длъжни в 3-дневен срок от получаване на запорното съобщение да съобщят на публичния изпълнител какви ценни книжа притежава длъжникът, наложени ли са други запори и по какви претенции.

(7) От получаване на запорното съобщение безналичните ценни книжа преминават на разпореждане на публичния изпълнител.

(8) Запорът върху дял от търговско дружество се налага чрез изпращане на запорно съобщение до дружеството и има действие от датата на получаване на запорното съобщение. По искане на публичния изпълнител запорът се вписва по реда за вписване на особен залог върху дялове от търговски дружества в търговския регистър.

(9) Запорът върху ценни книжа обхваща всички имуществени права по ценната книга.

Запор върху парични средства

Чл. 204. Налагането на запор по чл. 215, ал. 2 върху парични средства на длъжника в национална или чужда валута се извършва чрез описването, изземването и внасянето ѝ по сметката на публичния изпълнител. При преизчисляване на курса на чуждата валута се прилага курсът на банката, чрез която се извършва операцията по внасяне на валутата.

Възбрана

Чл. 205. (1) (изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Налагането на възбрана върху недвижим имот или кораб се извършва чрез вписване на постановлението по разпореждане на съответния съдия по вписванията по реда на вписванията. За извършеното вписване съдията по вписванията изпраща съобщение до длъжника. За възбраната се изпраща съобщение до Централния регистър на особените залози. Особен залог, вписан след възбраната, не може да се противопостави на публичното вземане.

(2) За наложената възбрана върху кораб се изпраща съобщение до изпълнителна агенция "Морска администрация" за вписване в съответните регистри на корабите. Прехвърлянето на правото на собственост, учредяването и прехвърлянето на вещни права и учредяването на вещни тежести върху кораба, извършени след получаване на съобщението за наложен запор, нямат действие спрямо публичния взыскател.

Действия на запора и възбраната

Чл. 206. (1) (изм., ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Доколкото в този кодекс не е предвидено друго, запорът и възбраната, наложени за обезпечение на вземането, произвеждат действията, предвидени в чл. 451, 452 и 453, чл. 459, ал. 1, чл. 508, 509, 512, 513 и 514 от Гражданския процесуален кодекс. Органът, наложил обезпечението,

може да предяви срещу третото задължено лице иск за сумите или вещите, които то отказва да предаде доброволно.

(2) От датата на получаването на запорното съобщение третото задължено лице не може да предава дължимите от него суми или вещи на длъжника, като спрямо тях то има задължението на пазач. Изпълнението след получаване на запорното съобщение е недействително спрямо държавата. Третото задължено лице отговаря солидарно за вземането с длъжника до размера на задължението му.

(3) Съдът по регистрацията отказва вписване на промени, произтичащи от прехвърлянето на дялове след запора. Управителните органи на акционерни дружества отказват вписване на прехвърлянето на поименни акции от длъжника след запора.

(4) Прехвърляне на дялове и акции, включително поименни, след запорното съобщение няма действие по отношение на публичния взыскател.

Запор върху стоки в оборот

Чл. 207. (1) Запорът върху стоки в оборот се извършва с опис. Стоките в оборот се предават на отговорно пазене на длъжника и на материалноотговорните лица, които се разпореждат с тях.

(2) Едновременно с налагането на запора върху стоките в оборот може да се наложи запор и върху сметките на длъжника по чл. 202.

(3) Продажбата на стоките в оборот и закупуването на необходимите суровини и материали, както и заплащането на разходите за производството и оборота могат да се извършват само с предварителното писмено съгласие на публичния изпълнител, наложил обезпечението, при определени от него условия.

Отмяна на обезпечението

Чл. 208. (1) Отмяната на обезпечението се извършва от публичния изпълнител служебно или по искане на длъжника в 14-дневен срок от постъпването ѝ след погасяване на публичното задължение, както и в случаите по чл. 225, ал. 1, т. 2 и 5. При съществена несъразмерност на наложените обезпечителни мерки с размера на публичното вземане отмяната на обезпечението се извършва от публичния изпълнител служебно.

(2) Отказът за отмяна на обезпечението може да бъде обжалван по реда на чл. 197 в 7-дневен срок от съобщаването му. Мълчаливият отказ за отмяна на обезпечението може да се обжалва в 14-дневен срок от изтичане на срока за произнасяне по ал. 1.

(3) Решаващият орган, съответно съдът, отменя обезпечението, когато се установи, че са изпълнени изискванията по ал. 1, изречение първо или че са налице условията по чл. 199, ал. 2. Длъжникът може да поиска отново отмяна на обезпечението при наличие на нови основания за това.

Глава двадесет и пета.

ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ

Раздел I.

Общи разпоредби

Изпълнителни основания

Чл. 209. (1) Принудително изпълнение на публични вземания се допуска въз основа на предвидения в съответния закон акт за установяване на вземането.

(2) Принудително изпълнение се предприема въз основа на:

1. ревизионен акт, независимо дали е обжалван;
2. декларация, подадена от задължено лице с изчислени от него задължения за данъци или задължителни осигурителни вноски;
3. актовете по чл. 106 и 107, независимо дали са обжалвани;
4. постановление за принудително събиране, издадено от митническите органи, независимо дали е обжалвано;
5. влязло в сила наказателно постановление;
6. (доп., ДВ, бр. 86 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., доп., ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) влезли в сила решения, присъди и определения на съдилищата, както и решения на Европейската комисия, на Съвета на Европейския съюз, на Съда на Европейските общности и на Европейската централна банка;
7. разпореждане за събиране на суми по акт за начет, издаден от органите на Националния осигурителен институт, независимо дали е обжалван;
8. разпореждане по чл. 211, ал. 3, независимо дали е обжалвано.

Страни в производството за принудително изпълнение

Чл. 210. (1) Страни в производството за принудително изпълнение са:

1. публичният взискател;
2. длъжниците или техните наследници и правоприемници, както и третите лица, отговарящи за плащането на задължението на длъжника;
3. третите лица със самостоятелни права върху обекти на изпълнението;
4. обезпечените кредитори.

(2) Обезпечението и принудителното изпълнение на публичните вземания се извършват от публичния изпълнител.

(3) В производството по принудително изпълнение страните могат да ползват вещи лица, оценители, пазачи и преводачи.

Солидарна отговорност

Чл. 211. (1) Който изплати на длъжника вземания или му предаде вещи въпреки наложения по съответния ред запор, отговаря солидарно с него за изплатеното или предаденото до размера на задължението с лихвата след плащането.

(2) Когато изплащането по ал. 1 е извършено от юридическо лице или неперсонифицирано дружество, заедно с него отговаря солидарно управителят или членовете на управителния орган, или управляващият съдружник, които са допуснали изплащането.

(3) В случаите по ал. 1 и 2 се издава разпореждане за изпълнение от публичния изпълнител, който може да приложи предвидените в този кодекс обезпечителни мерки и изпълнителни действия.

Задължение за предоставяне на информация

Чл. 212. (1) Всички лица, държавни и общински органи, които разполагат със сведения за доходи, имущество или активи на длъжника, са длъжни по писмено искане на публичния изпълнител да предоставят информацията или данните, с които разполагат, в 7-дневен срок от получаването му.

(2) Лицата и органите по ал. 1 са длъжни да декларират оценимите в пари задължения към длъжника и неговото имущество, намиращо се при тях или в тяхно разпореждане.

(3) (изм., ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) По реда на ал. 1 банките, финансовите институции, застрахователните дружества и кооперациите са длъжни да предоставят информация за сключените договори за доверително управление или

предоставените сейфове, както и за другите сключени от тях сделки с длъжника, свързани с негово движимо и недвижимо имущество или дялови участия.

Раздел II.

Предмет на изпълнението

Имущество, подлежащо на принудително изпълнение

Чл. 213. (1) Принудителното изпълнение се насочва върху цялото имущество на длъжника, с изключение на:

1. вещите за всекидневна употреба на длъжника и на неговото семейство, необходимата храна, топливо, работен добитък и предмети за упражняване на занятие или дейност по списък, одобрен от Министерския съвет;
2. единственото жилище на длъжника; ако жилищната площ е повече от 30 кв. м за длъжника и за всеки от членовете на семейството му поотделно, разликата се продава, ако при тези условия жилището е реално поделяемо;
3. сумите по сметки в банки в размер до 250 лв. за всеки член от семейството;
4. земеделските земи - до една четвърт от притежаваните, но не по-малко от 3 дка, обработвани пряко от длъжника или от член на неговото семейство, както и необходимия за обработването им инвентар;
5. трудовото възнаграждение, обезщетението по трудово правоотношение, пенсията или стипендията - в размер до 250 лв. месечно.

(2) Не се допуска принудително изпълнение и върху:

1. обезщетенията по социалното осигуряване, включително за безработица;
2. социалните помощи, предоставяни от държавния или общинския бюджет;
3. сумите по дарение от физически и юридически лица, получени от лица с трайни увреждания с намалена работоспособност над 50 на сто и други категории лица в неравностойно социално положение;
4. вземанията за издръжка, определени от съда.

Възможност за избор от длъжника

Чл. 214. (1) Длъжникът може, след като обяви цялото си имущество, да предложи изпълнението да бъде насочено върху друга движима или недвижима вещь или да бъде извършено само чрез някои от исканите от публичния изпълнител способности.

(2) Предложението на длъжника не се приема, ако предложеният начин на изпълнение не е в състояние да удовлетвори изцяло публичния вискател.

(3) Публичният изпълнител се произнася по предложението на длъжника в 7-дневен срок от постъпването му. Отказът на публичния изпълнител да приеме предложението от длъжника способ за изпълнение може да се обжалва по реда на чл. 197.

Раздел III.

Способи

Способи за принудително изпълнение

Чл. 215. (1) Принудителното изпълнение на вземанията по реда на този кодекс се извършва чрез:

1. изпълнение върху вземания и парични средства в банките;
2. изпълнение върху парични средства и вземания на длъжника;
3. изпълнение върху движими и недвижими вещи и ценни книжа.

- (2) За движими вещи и парични средства на длъжника по смисъла на ал. 1 се смятат, до доказване на противното, и тези, намерени у него, в жилището му или в други собствени или наети от него помещения, превозни средства, офиси, каси или сейфове.
- (3) Публичният изпълнител може да използва всеки от способите по ал. 1 заедно или поотделно.

Недействителност на действия и сделки

Чл. 216. (1) Недействителни по отношение на държавата, съответно на общините, са сключените след датата на установяване на публичното задължение, съответно след връчването на заповедта за възлагане на ревизия, ако в резултат на ревизията са установени публични задължения:

1. безвъзмездни сделки с имуществени права на длъжника;
2. възмездни сделки с имуществени права на длъжника, при които даденото значително надхвърля по стойност полученото;
3. непарични вноски на имуществени права на длъжника;
4. сделки или действия с намерение да се увредят публичните вискатели;
5. погасяване на парични задължения чрез прехвърляне на собственост, ако връщането би довело до увеличаване на сумата, която публичните вискатели биха получили при разпределение на осребреното имущество на длъжника;
6. сделки, извършени във вреда на публичните вискатели, по които страна е свързано с длъжника лице.

(2) Недействителността по ал. 1 се обявява по иск на съответния публичен вискател или на публичния изпълнител по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(3) Извън случаите по ал. 1 правата на кредитора по чл. 134 и 135 от Закона за задълженията и договорите могат да бъдат упражнени от съответния публичен вискател или от публичния изпълнител. В тези случаи знанието на лицето, с което длъжникът е договарял, за увреждането по чл. 135, ал. 1 от Закона за задълженията и договорите се предполага до доказване на противното, ако третото лице и длъжникът са свързани лица.

Присъединяване на кредитори

Чл. 217. (1) В производствата по този дял могат да се присъединяват публични вискатели, както и кредитори, чието вземане е обезпечено с ипотека, залог или особен залог, както и тези, които са упражнили право на задържане.

(2) Присъединяването се допуска с разпореждане на публичния изпълнител до изготвянето на разпределението на събраните суми. Публичните вискатели се присъединяват с писмено заявление до публичния изпълнител, към което прилагат изпълнителното основание.

(3) Присъединилият се вискател има същите права в изпълнителното производство, каквито има и първоначалният вискател.

(4) Извършените до присъединяването изпълнителни действия ползват и присъединилия се вискател.

(5) Разпоредбите на ал. 1 не се прилагат в случаите по чл. 177.

Противопоставимост на обезпечения

Чл. 218. Заложният кредитор или кредиторът, упражнил право на задържане, може да противопостави вземането си на публичния вискател въз основа на писмени доказателства с достоверна дата.

Конкуренция между публични вземания

Чл. 219. (1) Когато производството е за събиране на разнородни публични вземания и имуществото на длъжника не е достатъчно за тяхното погасяване независимо от прилаганите способи или от реда, по който се събират тези вземания, постъпленията до изчерпването им се разпределят по следния ред:

1. за данъчните и митническите задължения и задълженията за задължителни осигурителни вноски - съразмерно;
2. за други публични задължения, които постъпват направо в републиканския и/или местния бюджет - съразмерно;
3. за други публични вземания - съразмерно.

(2) При спор между публични вискатели въпросът се решава от министъра на финансите или от оправомощено от него лице, чието решение не подлежи на обжалване.

Раздел IV.

Действия

Образуване на изпълнително дело

Чл. 220. (1) Когато публичното вземане не бъде платено в срок, изпълнителното основание се изпраща на публичния изпълнител на Агенцията за държавни вземания по постоянния адрес или седалището на длъжника, съответно в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, за образуване на изпълнително производство.

(2) Публичният изпълнител при необходимост може да препрати изпълнителното дело за извършване на изпълнителни действия на друг публичен изпълнител. В този случай публичният изпълнител указва действието и срока за извършването му. След извършване на съответното действие публичният изпълнител връща изпълнителното дело.

Започване на производството

Чл. 221. (1) Когато задължението не е изплатено в 7-дневния срок от получаването на поканата по чл. 182, ал. 1, публичният изпълнител пристъпва към изпълнение, като е длъжен да изпрати на длъжника съобщение, с което му дава 7-дневен срок за доброволно изпълнение.

(2) Съобщението трябва да посочва изпълнителното основание, номера на изпълнителното дело и вискателя и да съдържа предупреждение към длъжника, че ако в дадения му срок не изпълни задължението си, ще се пристъпи към принудително изпълнение.

(3) Когато са налице няколко отделни изпълнителни основания за различни публични задължения, образува се едно изпълнително дело, като се осигурява отчетност за погасяването на всяко от задълженията.

(4) В случаите, когато не са наложени обезпечителни мерки, принудителното изпълнение върху вземания на длъжника и върху негови движими и недвижими вещи започва чрез налагането на заповест, съответно чрез вписването на възбрана, с постановление на публичния изпълнител.

(5) Заповестта и възбраната по ал. 4 се налагат със съобщението и имат действието, предвидено в този кодекс.

(6) В случаите, когато мерките по чл. 182, ал. 2, т. 2 и ал. 4 не са предприети от съответния орган, публичният изпълнител може, ако задължението е в размер над 5000

лв. и не е представено обезпечение в размера на главницата и лихвите:

1. да поиска от органите на Министерството на вътрешните работи:

а) да забранят на длъжника или на членовете на контролните или управителните му органи да напускат страната;

б) да не издават или да отнемат издадените паспорти и заместващите ги документи за преминаване на държавната граница;

2. да уведоми всички органи, които по силата на нормативни актове издават лицензии или разрешения за извършване на определени дейности, за които се изисква удостоверение на задължения към държавата.

(7) Публичният изпълнител е длъжен да поиска в тридневен срок от узнаването от органите на Министерството на вътрешните работи прекратяване на мерките по ал. 6, т. 1, букви "а" и "б" при погасяване на задължението или предоставяне на обезпечение в размер на главницата и лихвите, служебно или по искане на заинтересуваното лице. Тази разпоредба се прилага и в случаите, когато мерките са поискани от органа по чл. 182, ал. 1 преди изпращането на изпълнителното дело на публичния изпълнител.

(8) Не се започва принудително изпълнение за вземане, за което разходите по описване, оценяване, съхраняване и продажба са несъразмерни с очакваните приходи. Несъразмерността на разходите с очакваните приходи се установява с постановление на публичния изпълнител. Постановлението може да се обжалва в 7-дневен срок пред изпълнителния директор на Агенцията за държавни вземания, чието решение е окончателно.

Спиране, отлагане и възобновяване

Чл. 222. (1) С разпореждане на публичния изпълнител принудителното изпълнение се спира, без да се начисляват лихви за срока на спирането:

1. при поставяне на длъжника под запрещение - до назначаването на настойник или попечител;

2. (изм., ДВ, бр. 46 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) при повикване на длъжника на учебен сбор - до завършването му;

3. при смърт на длъжника - до приемане на наследството;

4. в други случаи, предвидени в закон.

(2) Спирането по ал. 1, т. 1 и 2 се извършва въз основа на писмени доказателства, удостоверяващи посочените обстоятелства.

(3) В случаите по ал. 1, т. 3 след изтичането на шестмесечен срок от откриване на наследството и ако наследството не е прието, по искане на публичния изпълнител районният съдия определя срок за приемане или за отказ от наследството при условията и по реда на чл. 51 от Закона за наследството. В този случай срокът за спиране се удължава със срока, даден от съда. По искане на наследниците органът по приходите издава удостоверение за дължимите от наследодателя данъци и задължителни осигурителни вноски и начислените лихви върху тях.

(4) В случаите по ал. 1, т. 3 производството по принудителното изпълнение се възобновява от деня на приемането на наследството.

(5) Извършените до спирането действия запазват силата си. След спирането публичният изпълнител не може да извършва нови изпълнителни действия, но може да извършва действия по обезпечаване на вземането.

(6) Възобновяването на изпълнителното производство се извършва с разпореждане на публичния изпълнител след отпадане на обстоятелствата, поради които е разпоредено спирането.

(7) Публичният изпълнител може да отложи насроченото изпълнително действие, като в този случай в протокола се отбелязват обстоятелствата, поради които действието се

отлага, и се посочва друга дата за извършването му. Ако датата не може да бъде определена в протокола, органът уведомява за това участниците в производството.

Прихващане

Чл. 223. (1) Когато в хода на принудителното производство възникнат основания за прихващане, по искане на длъжника или по решение на публичния изпълнител производството се спира до приключване на действията по прихващането, но за не повече от 3 месеца, освен ако се възложи ревизия. Публичният изпълнител, пред когото длъжникът е представил писмените доказателства, удостоверяващи основанията за прихващане, изпраща искането заедно с доказателствата на съответния компетентен орган за извършване на прихващането. Ако в резултат на прихващането задължението бъде погасено изцяло или частично, изпълнителното производство се прекратява или се продължава за остатъка от вземането.

(2) Прихващането по ал. 1 може да бъде направено до датата на провеждане на публичната продажба. Ако с прихващането публичното вземане се погаси изцяло, включително разноските по организирането на продажбата, тя се отменя и изпълнителното производство се прекратява.

(3) Отказът на публичния изпълнител да спре производството и да препрати преписката за извършване на прихващане може да се обжалва по реда на този кодекс, предвиден за защита срещу принудително изпълнение. В този случай жалбата спира действията по принудителното изпълнение до окончателното ѝ решаване.

Производство за принудително изпълнение при несъстоятелност на длъжника

Чл. 224. (1) В случаите, когато са наложени обезпечения по реда на чл. 195, ал. 5 - 8, публичният изпълнител започва производство за принудително събиране на публични вземания срещу длъжник, за когото е открито производство по несъстоятелност, след установяването на тези вземания по предвидения в този кодекс ред.

(2) Когато производството по несъстоятелност е открито, без длъжникът да е обявен в несъстоятелност, публичният изпълнител не може да изнася на публична продажба имущество, което е обект на наложените по реда на чл. 195, ал. 5 - 8 обезпечения, преди да е изтекъл срокът за предлагане на план за оздравяване.

(3) Разпоредбата на ал. 2 не се прилага в случаите, когато длъжникът е обявен в несъстоятелност.

(4) При наличието на предложен план за оздравяване или на предложение за сключване на извънсъдебно споразумение, които отговарят на изискванията на чл. 189, и когато предявените по реда на чл. 125 или от Агенцията за държавни вземания публични вземания са включени в списъка на приетите от синдика и одобрени от съда по несъстоятелността вземания, изпълнителният директор на Агенцията за държавни вземания може да спре принудителното изпълнение.

(5) При констатирано неизпълнение на утвърдения план за оздравяване, съответно на извънсъдебното споразумение, по отношение удовлетворяването на публичните вземания, изпълнителният директор на Агенцията за държавни вземания възобновява спряното производство за принудително събиране.

(6) В случаите по ал. 5 разпоредбите на чл. 706, ал. 1 и 3 от Търговския закон не се прилагат по отношение на публичните вземания.

(7) При възобновено по реда на ал. 5 производство за принудително събиране на публични вземания публичният изпълнител реализира продажбата на имуществото на длъжника, което е обект на наложените по чл. 195, ал. 5 - 8 обезпечения.

Прекратяване на производството

Чл. 225. (1) Производството по принудително изпълнение на публичните вземания се прекратява с разпореждане на публичния изпълнител:

1. когато задължението и направените до датата на провеждане на търг с явно наддаване, съответно до изтичане на срока за подаване на предложенията при търг с тайно наддаване, разноски бъдат погасени изцяло; когато плащането е по безкасов начин, плащането се счита извършено с постъпването на сумата по сметката, посочена от публичния изпълнител;
2. когато актът, с който е установено публичното вземане, бъде обявен за нищожен, обезсилен или отменен по установения ред;
3. когато починалият длъжник няма наследници или всички наследници са се отказали от наследството;
4. когато публичният изпълнител е преценил, че вземането е несъбираемо, след като всички изпълнителни способности са изчерпани;
5. когато актът за установяване на задължението бъде изменен с решение на по-горестоящ орган или от съда и при предприетото принудително изпълнение е събрана сума, равна или надхвърляща сумата на задължението съгласно изменението; в този случай публичният изпълнител разпорежда връщането на надвнесената сума до размера, определен в решението за изменение, след което прекратява производството;
6. по писмено искане на публичния взискател;
7. в други случаи, предвидени в закон.

(2) В случаите по ал. 1 публичният изпълнител вдига служебно наложените запори и възбрани.

(3) Разпореждането по ал. 1 се издава в 7-дневен срок от:

1. получаването на плащането и отразяването му по съответната сметка - в случаите по ал. 1, т. 1;
2. уведомяването на публичния изпълнител с приложен заверен екземпляр от решението за обявяване на нищожността, обезсилването, отменянето или изменението на акта;
3. получаването на служебна справка за липсата на наследници или на уведомление, придружено от удостоверение за наследници и документ за направен отказ от всички наследници;
4. възникването на условията и предпоставките по ал. 1, т. 4;
5. получаването на писменото искане от публичния взискател.

Актове, издавани от публичния изпълнител

Чл. 226. (1) В изпълнение на правомощията си публичният изпълнител издава постановления и разпореждания.

(2) За всяко предприето и извършено действие от публичния изпълнител се съставя протокол, в който се отбелязват датата и мястото на съставянето му, предприетите действия, направените искания, постъпилите суми и направените разноски.

(3) Към образуваното изпълнително дело се прилагат всички протоколи за предприетите от органа по ал. 1 действия, както и издадените постановления и разпореждания, другите документи, удостоверяващи изпълнението, и извлечения от данъчноосигурителната сметка.

Съдействие по изпълнението

Чл. 227. (1) При осъществяване на правомощията си публичният изпълнител може да поиска от компетентните органи да се отворят и претърсят вещи, жилища, офиси, складове и други помещения на длъжника или места, където се намират негови вещи.

(2) При необходимост публичният изпълнител може да иска и съдействие от полицейските органи в рамките на правомощията им, определени със закон, от кмета на общината или от областния управител за осигуряване на достъп до жилища, офиси, складове и други помещения на длъжника или до места, където се намират негови вещи, както и в случаите на извършване на опис, предаване на вещи, въвод във владение и други изпълнителни действия.

Изпълнение върху вземания на длъжника от банки (Загл. изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.)

Чл. 228. (1) Прехвърлянето на дължимата от длъжника сума по сметката на публичния изпълнител, наложил запора, се извършва от банката незабавно след получаване на разпореждането.

(2) Банката е длъжна в 7-дневен срок от получаване на разпореждането да уведоми публичния изпълнител, наложил запора, за причините за неизпълнението му.

(3) Когато изпълнението е насочено върху валутна сметка, банката, в която се води сметката, изкупува валутата по нейния курс за деня, в който е получено разпореждането, и прехвърля левовата равностойност по сметката на публичния изпълнител, наредил изпълнението.

Разрешение за неотложни плащания

Чл. 229. (1) Публичният изпълнител с разпореждане до банката може да разреши определена част от постъпилите или постъпващите по сметката на длъжника суми да се оставят на негово временно разпореждане за неотложни плащания във връзка с дейността му.

(2) Преценката от органа по ал. 1 се извършва въз основа на писмена молба от длъжника с приложени към нея доказателства.

(3) Разрешението по ал. 1 се дава, при условие че:

1. сумите са дължими по договори, свързани с основната дейност на длъжника;
2. забавянето или неплащането на тези суми може да доведе до тежки стопански последици за длъжника - прекратяване или спиране за продължително време на основната му дейност, разваляне на търговски договори или изпадане в забава по търговски договори, неизпълнение на задължения по трудови договори и други подобни.

(4) Когато органът по ал. 1 даде разрешение, той посочва в него плащането, за което то се отнася, и срока, в който може да се извърши.

(5) Банката е длъжна да извърши плащането съобразно условията на разрешението и носи солидарна отговорност с длъжника за сумата, несъответстваща на разрешението. Отговорността се реализира по реда на чл. 211, ал. 3.

(6) Разрешението по ал. 1 може да се изменя или отменя само от органа, който го е издал.

Принудително изпълнение от трети лица, които не са банки

Чл. 230. (1) Принудителното изпълнение на вземанията се насочва върху вземания на длъжника от трето лице, ако вземането е ликвидно и изискуемо.

(2) Вземането е ликвидно и изискуемо, когато бъде признато пред публичния изпълнител или когато е установено с влязло в сила съдебно решение, с нотариално заверен документ или с ценна книга, издадена от третото лице.

(3) Независимо дали вземането е изискуемо или ликвидно, ако третото лице плати, вземането се счита за такова, а ако плати на длъжника, се задължава към публичния изпълнител в същия размер.

(4) Третото задължено лице е длъжно да внесе дължимата сума по сметката на публичния изпълнител или да му предаде вещите на длъжника в тридневен срок от получаване на нареждането за изпълнение. Ако задължението на третото задължено лице е за периодично плащане, то внася сумите в тридневен срок от падежа на всяка вноска.

Изпълнение върху дялове

Чл. 231. (1) Когато изпълнението е насочено върху дял на неограничено отговорен съдружник, публичният изпълнител, като констатира изпълнението на условията по чл. 96, ал. 1 от Търговския закон, връчва на дружеството и останалите неограничено отговорни съдружници изявление за прекратяване на дружеството. След изтичане на 6 месеца публичният изпълнител или публичният взыскател предявява иск пред окръжния съд по седалището на дружеството за неговото прекратяване.

(2) Съдът отхвърля иска, ако се установи, че вземането е удовлетворено. Ако намери, че искът е основателен, съдът прекратява дружеството и това се вписва служебно в търговския регистър, след което се извършва ликвидация от назначен от съда ликвидатор.

(3) Когато изпълнението е насочено върху дял на ограничено отговорен съдружник, публичният изпълнител връчва на дружеството изявление за прекратяване участието на длъжника в дружеството, което има действие на изявление за напускане на съдружник. След изтичане на 3 месеца публичният изпълнител или публичният взыскател предявява иск пред окръжния съд по седалището на дружеството за неговото прекратяване.

(4) Съдът отхвърля иска, ако се установи, че дружеството е изплатило по сметка на публичния изпълнител припадащата се на съдружника длъжник част от имуществото, определена съгласно чл. 125, ал. 3 от Търговския закон, или че вземането е удовлетворено. Ако намери, че искът е основателен, съдът прекратява дружеството и това се вписва служебно в търговския регистър, след което се извършва ликвидация от назначен от съда ликвидатор.

Изпълнение върху ценни книжа, вземания по изпълнителни листове и парични средства

Чл. 232. (1) Изпълнението върху налични ценни книжа се извършва, като публичният изпълнител с постановление се суброгира в правата на длъжника спрямо лицата, които са задължени по ценната книга или чрез продажбата им.

(2) Наличните ценни книжа се продават от публичния изпълнител съобразно правилата за публична продажба на недвижим имот по този кодекс поотделно и/или в пакети. Публичният изпълнител прехвърля всяка ценна книга по надлежния за нея начин и я предава на купувача след влизането в сила на постановлението за възлагане. Когато ценната книга се прехвърля с джирос, редът на джирата не се прекъсва.

(3) Безналичните ценни книжа се продават чрез банка по установения за тях ред, като публичният изпълнител действа от свое име и за сметка на длъжника.

(4) В случаите по ал. 2 и 3 със сумата от продажбата на ценните книжа се удовлетворява публичното вземане.

(5) Принудително изпълнение върху национална и чужда валута се извършва чрез разпореджане на публичния изпълнител за изземването ѝ за удовлетворяване на публичното вземане.

(6) Вземанията по изпълнителни листове се изпълняват, като публичният изпълнител се суброгира в правата на длъжника с постановление. Вземанията се изпълняват, като се прилага разпоредбата на чл. 230.

Изпълнение върху вещи

Чл. 233. (1) Ако вземането не е било обезпечено или вещта не е била описана в съобщението за налагане на запора или възбраната, изпълнението се извършва чрез опис. Публичният изпълнител насрочва времето за извършване на опис.

(2) Описът трябва да съдържа:

1. изпълнителното основание;
2. мястото, където се извършва;
3. подробно описание на вещта;
4. оценката на вещта;
5. възраженията на длъжника и заявените от трети лица права върху описаната вещ;
6. подписите на публичния изпълнител, на задълженото лице и на третите лица, когато те имат заявени права върху описаната вещ.

(3) Описът на недвижимия имот се извършва само ако публичният изпълнител се увери, че имотът е собственост на длъжника в деня на налагане на възбраната. Проверката се извършва въз основа на справка от службата по вписванията. Когато няма сигурни данни за собствеността, взема се предвид владението към деня на налагане на възбраната.

(4) В описа се посочват местонахождението на имота, неговите граници, вписаните възбрани и ипотечи, дължимите данъци и други обстоятелства, свързани с имота.

(5) Ако е невъзможно оценяването на вещта в момента на описа, вписват се временна оценка въз основа на данни на длъжника за покупната ѝ цена, ценова информация, с която разполага органът по ал. 1, и други данни за вещта.

Пазене на вещта

Чл. 234. (1) Описаната движима вещ се оставя за пазене на длъжника.

(2) Ако публичният изпълнител прецени, че вещта не трябва да се оставя у длъжника, тя се предава на пазач или се оставя на съхранение в определено от публичния изпълнител място.

(3) Пазачът се назначава от публичния изпълнител, който определя и възнаграждението. Пазачът се избира с оглед на лицето, естеството на вещта и мястото, където се намира или където ще се съхранява вещта, която се предава за пазене срещу подпис.

(4) Пазачът е длъжен да пази вещта като добър стопанин, да дава сметка за приходите от нея и за разходите по пазенето ѝ. При неизпълнение на задълженията публичният изпълнител може да назначи друг пазач.

(5) Недвижимият имот се оставя във владение на длъжника до извършване на проданта. От получаването на съобщението за вписване на възбраната длъжникът е длъжен да го управлява с грижата на добър стопанин. Публичният изпълнител може да определи срещу възнаграждение управител на имота, ако длъжникът пречи на огледа или не управлява добре имота.

Оценка

Чл. 235. (1) Описаната вещ се оценява по нейната пазарна стойност от публичния изпълнител. При необходимост за оценката може да бъде привлечен оценител по списъка на Агенцията за държавни вземания.

(2) Заключение на оценителя се изготвя в писмена форма и се представя на публичния изпълнител, който мотивирано определя окончателната оценка, като я съобщава на длъжника и на взыскателя.

(3) Оценката на недвижимите имоти не може да бъде по-малка от данъчната оценка, а

оценката на моторните превозни средства не може да бъде по-малка от застрахователната оценка.

Контролна оценка

Чл. 236. (1) Ако е недоволен от оценката, длъжникът или взискателят в 7-дневен срок може да поиска от изпълнителния директор на Агенцията за държавни вземания възлагане на нова оценка. Директорът или оправомощено от него длъжностно лице назначава оценител, чиято оценка е окончателна.

(2) Когато длъжникът или взискателят е недоволен от оценката на недвижимите имоти и на вещи с единична цена като нови повече от 20 000 лв., на произведения на изкуството, предмети от благородни метали и антикварни предмети, определена от публичния изпълнител, той може да поиска в 7-дневен срок контролна оценка.

(3) Контролната оценка по ал. 2 се извършва от трима оценители от списъка на Агенцията за държавни вземания с познания и опит в съответната област, един от които се посочва от длъжника, един - от взискателя, и един - от изпълнителния директор на Агенцията за държавни вземания.

(4) В случаите, когато в списъка няма вписан оценител с познания в съответната област или той не може да участва в експертизата, изпълнителният директор на Агенцията за държавни вземания може да я възложи и на други специалисти от съответната професия.

(5) Заключение на оценителите се приема с обикновено мнозинство и може да бъде оспорвано от длъжника или от взискателя по реда на чл. 268.

(6) Възнаграждението на оценителите се определя от изпълнителния директор на Агенцията за държавни вземания и е за сметка на този, който е поискал контролната оценка.

Несъразмерност на разходите с приходите

Чл. 237. (1) Не се започва принудително изпълнение върху права и вещи, за които разходите по описване, оценяване, съхраняване и продажба са несъразмерни с очакваните приходи.

(2) Когато само за някои от вещите и правата разходите по принудителното изпълнение се очаква да надхвърлят постъпленията от продажбата, изпълнението се насочва върху останалото имущество на длъжника.

Глава двадесет и шеста.
ПУБЛИЧНА ПРОДАН

Раздел I.
Общи правила

Начин на продажбата

Чл. 238. (1) Продажбата на движими вещи се извършва чрез публична продажба на постоянно определени места или чрез търг. Начинът на продажба се определя от публичния изпълнител.

(2) Продажбата чрез търг може да се извършва с явно или тайно наддаване.

(3) Когато продажбата се извършва чрез търг, тя се смята за действителна дори и при участие само на един купувач, ако предложената от него цена не е по-ниска от началната тръжна цена.

(4) Публичният изпълнител може да определи продажбата да се извърши:

1. отделно на всяка движима или недвижима вещь на длъжника;
2. на групи от вещи, които обичайно се продават заедно;
3. на обособени части от предприятие;
4. на всички активи на длъжника търговец, включително движими и недвижими вещи и оценими в пари права.

(5) Когато се продават недвижими вещи самостоятелно или включени в група вещи, вещни права върху недвижими имоти, моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства, както и движими вещи с първоначална цена над 500 лв., продажбата се извършва чрез тър г.

(6) Длъжникът може да предложи начин по ал. 4, по който да бъде продадена вещта или имуществото. Публичният изпълнител може да приеме предложението начин, ако прецени, че държавата ще бъде удовлетворена.

(7) (доп., ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Не могат да участват в продажбата длъжникът, негов представител, органите, провеждащи търга, и вещите лица, оценили вещта и пазачът.

Действие на публичната продажба

Чл. 239. (1) Продадените чрез публична продажба движими вещи и оценими в пари права върху тях стават собственост на купувача дори и да не са били собственост на длъжника.

(2) Купувачът става собственик на продадената недвижима вещь дори и длъжникът да не е бил собственик, ако до изтичането на една година от обнародването в "Държавен вестник" на постановлението за възлагане не е предявен иск за собственост.

(3) Ако искът е предявен в срока по ал. 2 и с влязло в сила решение бъде установено, че длъжникът не е бил собственик на продадената недвижима вещь, купувачът може да иска платената от него цена, ако тя не е още изплатена на вискателите, а ако е била изплатена, той може да иска от всеки един от тях, както и от длъжника, това, което е получил. И в двата случая купувачът има право на лихвите и разноските за своето участие в продажбата. Освен това той има право да иска връщането на всички платени от него такси по прехвърлянето.

Разноски

Чл. 240. (1) Всички разноски, свързани с обезпечаването и принудителното изпълнение на публичните вземания, са за сметка на длъжника.

(2) (изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Всички постъпили суми от продажбата се внасят по определената сметка. След покриване на разноските, главницата и лихвите на публичното задължение разликата се връща на длъжника.

(3) Разноски, свързани с прехвърляне на вещта или с въвод във владение, са за сметка на купувача.

Цена и състояние на вещта

Чл. 241. (1) Първоначалната продажна цена на вещта или на имота не може да бъде по-малка от оценката по чл. 235 и 236.

(2) Вещта или имотът се продават такива, каквито са в момента на продажбата им, и купувачите не могат да претендират за недостатъци на закупената вещь.

Продажба на специфични вещи

Чл. 242. (1) Бързоразвалящи се стоки се продават с разрешение от съответните местни органи на Държавния санитарен контрол и Държавно-ветеринарния санитарен контрол. Те се продават чрез борсата, стоките тържища или специализираните магазини.

(2) Продажбата на произведения на изкуството, вещи с антикварна или нумизматична ценност, злато, сребро и други благородни метали и скъпоценни камъни или изделия от тях се извършва след експертна оценка чрез специализираните магазини, галерии и други подобни, одобрени от министъра на финансите.

(3) Продажбата на стоки, търгувани на борсите, се извършва чрез борсите.

(4) Продажбата на чуждестранна валута се извършва чрез търговските банки.

(5) (изм., ДВ, бр. 36 от 2008 г.) Животни от националния генофонд, сортови семена и посадъчен материал с гарантиран произход се продават с разрешение на министъра на земеделието и продоволствието или оправомощено от него лице само на други земеделски производители.

Съобщение за продажба

Чл. 243. (1) Съобщението за продажба съдържа:

1. наименованието на органа, който го издава;
2. номера и датата на изпълнителното дело;
3. начина на продажба;
4. времето и мястото за оглед;
5. времето и мястото на продажба;
6. списък на продаваните вещи и първоначална продажна цена;
7. други условия, свързани с определения начин на продажба;
8. дата, подпис и печат на органа.

(2) Съобщението се изпраща на длъжника с указание, че до датата на провеждане на търга с явно наддаване, съответно до изтичане на срока за подаване на предложенията при търга с тайно наддаване, може да плати задължението си заедно с разноските.

(3) Съобщението се поставя на определени за целта места в служебните помещения на органите, установили публичните задължения.

(4) Съобщението се разгласява и чрез поставянето му на местата, където ще се извършва огледът или продажбата, и чрез публикуването му в поне един централен ежедневник. Агенцията осигурява разпространението на съобщенията за продажби и чрез Интернет.

(5) Когато длъжникът е физическо лице, съобщението, с изключение на това, което се изпраща на длъжника, не може да съдържа данни за длъжника.

Раздел II.

Публична продажба на постоянно определени места

Условия

Чл. 244. (1) Движими вещи, чиято първоначална продажна цена не надвишава 500 лв. и които се намират на мястото на продажбата, могат да се продават чрез публична продажба на постоянно определени места, при която вещта се предава на купувача след заплащане на цената.

(2) Продажбата се извършва от борси, тържища и магазини, на които това е възложено по договор.

(3) Продажбата чрез борси, тържища и магазини се извършва по установените за тях правила, като отношенията между тях и публичния изпълнител се уреждат по договор при общи условия.

Намаляване на цената

Чл. 245. (1) Ако в едномесечен срок от излагането ѝ за продажба вещта не бъде

продадена, продажната цена се определя в размер 90 на сто от първоначалната продажна цена.

(2) Ако в едномесечен срок от намаляването на цената по ал. 1 не се намери купувач, продажната цена се определя в размер 80 на сто от първоначалната цена.

(3) В случай че вещта не бъде продадена в 6-месечен срок от излагането ѝ за продан, тя се продава на цена в размер 50 на сто от първоначалната цена.

(4) Ако след изтичане на 9 месеца от излагането ѝ за продан вещта не бъде продадена, длъжникът има право в едномесечен срок да я вземе обратно. В тези случаи публичният изпълнител издава постановление за връщане, като посочва други изпълнителни способности за събиране на вземането.

(5) Непотърсени в едномесечния срок по ал. 4 вещи се считат за изоставени в полза на държавата. В тези случаи публичният изпълнител издава постановление.

Раздел III.

Продажба чрез търг

Общи правила

Чл. 246. (1) Продажбата чрез търг се извършва с явно или тайно наддаване на място и време, определени от публичния изпълнител.

(2) Едновременно със съобщението за обявяване на публичната продажба публичният изпълнител оповестява и правилата за продажбата, размера на депозита за участие, начина, по който следва да се внесе, и крайния срок за внасянето му.

(3) (изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Депозитът за участие в търга е 20 на сто от обявената начална продажна цена.

(4) Когато вещта е купена от лице, което не е имало право да наддава, възлагането е недействително.

(5) В този случай внесената от купувача сума служи за удовлетворяване на публичните вземания по изпълнителното дело и се обявява нов търг, ако търгът не е обжалван.

(6) След получаване на сумата от продажбата по сметката, посочена от публичния изпълнител, той издава постановление за възлагане.

(7) Постановлението за възлагане съдържа:

1. наименованието на органа, който го издава;
2. номера, датата и мястото на издаването му;
3. описание на вещта или вещите и продажната цена;
4. датата на търга;
5. данни за купувача, за длъжника и цената, на която е придобита вещта;
6. номера и датата на изпълнителното дело;
7. подписа и длъжността на издателя.

(8) Собствеността преминава върху купувача от датата на постановлението. Нотариална форма не е необходима.

(9) Купувачът е длъжен незабавно да вдигне вещта. Когато за продажба на движими вещи се изисква специална форма, тя се смята спазена с постановлението за възлагане.

(10) Публичният изпълнител въвежда купувача на имота във владение в 7-дневен срок въз основа на издаденото постановление. Въводът се извършва срещу всяко лице, което се намира във владение на имота. Това лице може да се защити само с иск за собственост по реда на чл. 269.

(11) Купувачът е длъжен да поиска вписване на постановлението за възлагане на недвижимия имот от съдията по вписване чрез службата по вписванията.

Подготовка на търг с явно наддаване

- Чл. 247. (1) Всяка вещ или група от вещи получава тръжен номер. Номерът се обозначава върху вещта най-късно до определения начален час за оглед.
- (2) В търга може да се участва и чрез пълномощник, който представя нотариално заверено пълномощно за участие в търга.
- (3) Документът за внасяне на депозита се представя на публичния изпълнител най-късно до обявения начален час за провеждането на търга.
- (4) Въз основа на представените документи за самоличност всеки участник получава знак (табелка) с номер на участник в търга.

Провеждане на търг с явно наддаване

- Чл. 248. (1) В обявения ден и час органът, провеждащ търга, открива търга, проверява самоличността и документите на участниците и констатира изпълнението на условията за провеждане на търга.
- (2) На мястото, където се провежда търгът, могат да присъстват само допуснатите участници в търга, публичният изпълнител и служебните лица, които го подпомагат.
- (3) При започването на търга органът, който го провежда, е длъжен да оповести отново правилата за продажба и допуснатите до търга участници, като може да определи и стъпка на наддаване като процент от началната цена.
- (4) Наддаването започва от началната тръжна цена. Недействително е предложението за цена, по-ниска от началната.
- (5) Всеки участник с високо вдигане на номера огласява предлаганата от него цена.
- (6) За провеждане на търга се води протокол. В протокола се отбелязват всички условия на търга, броят на участниците, началният и крайният час, стъпката на наддаване, ако такава е определена. Протокол се съставя и в случаите, когато обявеният търг не се проведе.
- (7) За направените предложения се води наддавателен лист, в който се посочват тръжният номер на продаваната вещ, номерата на участниците, наддавали за нея, и предлаганите от тях цени. Наддавателният лист е неразделна част от протокола за провеждане на търга.
- (8) След всяко направено предложение органът, провеждащ търга, произнася последователно три пъти последната предложена цена и след третия път, ако нова цена не бъде предложена, огласява с "продадено" продажбата на вещта, цената и номера на участника, който я е предложил.
- (9) (изм., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) В протокола се вписват тръжният номер на вещта, цената и номерът на участника, предложил най-високата цена, за физическите лица - име и ЕГН, за търговците - наименование и единен идентификационен код, издаден от Агенцията по вписванията, за лицата, вписани в регистър БУЛСТАТ - и единен идентификационен код по БУЛСТАТ, съответно данните на упълномощения представител. За купувач се обявява този наддавач, който е предложил най-висока цена. Купувачът се обявява от органа, провеждащ търга, върху наддавателния лист, който се подписва от него.
- (10) В протокола се записват и данните за лицата, които са предложили цена, поставяща ги на второ и трето място след участника, предложил най-високата цена, както и данните, необходими за уведомяване.
- (11) Купувачът трябва в 5-дневен срок от приключване на продажбата да внесе предложената от него цена, като приспадне внесените депозит.
- (12) В тридневен срок от постъпването на сумата по указаната сметка публичният изпълнител издава постановление за възлагане на вещта на купувача.

Определяне на последващ купувач

Чл. 249. (1) (изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Ако в срока по чл. 248, ал. 11 цената не бъде внесена по посочената сметка от обявения за купувач, с внесения от него депозит се покриват разноските по търга, а с остатъка се намалява публичното вземане в следната последователност: разноски, главница, лихви.

(2) Публичният изпълнител съставя протокол, с който обявява за купувач наддавача, предложил следващата по размер цена, като му изпраща съобщение за това.

Ако и този наддавач не внесе цената, като приспадне внесения депозит, в 5-дневен срок от получаване на съобщението публичният изпълнител обявява за купувач следващия по реда на предложените цени наддавач и при необходимост постъпва така до изчерпване на всички наддавачи, при условие че предложената от тях цена е не по-малка от началната тръжна цена и не са изтеглили депозитите си.

(3) Наддавач, който е обявен за купувач и не внесе в 5-дневен срок предложената цена, като приспадне внесения депозит, отговаря съобразно ал. 1.

(4) Когато никой от наддавачите по ал. 2 и 3 не внесе предложената от него цена, провежда се нов търг г.

Нов търг

Чл. 250. (1) Новият търг се провежда по правилата на първия, когато:

1. не се яви кандидат и явилите се предложат цена, по-ниска от началната;
2. никой от участниците не внесе предложената от него цена;
3. са нарушени други условия за провеждане на търга.

(2) Продажната цена на вещта на новия търг се определя в размер 80 на сто от началната тръжна цена на предишния търг г. На всеки следващ търг продажната цена се намалява с по 10 на сто от първоначалната продажна цена, но не по-малко от 50 на сто.

(3) Когато след последния търг вещта не бъде продадена, по искане на публичния взискател тя му се възлага по цена 50 на сто от първоначалната тръжна цена. Когато публичните вземания са на различни взискатели, вещта се възлага на взискателя с най-големи вземания. Уравняването на сметките между взискателите се извършва от публичният изпълнител при последващи изпълнения върху имуществото на длъжника.

(4) Когато вещта не се възложи в случаите по ал. 3, тя се освобождава от изпълнение.

Търг с тайно наддаване

Чл. 251. (1) Публичният изпълнител може да определи продажбата да се извърши на търг с тайно наддаване, като в съобщението се посочват мястото на подаване на предложенията, началният и крайният срок за подаването им, размерът на депозита и времето и мястото на отваряне на предложенията.

(2) Предложенията се подават в запечатан плик. Върху плика предложителят отбелязва номера и датата на съобщението, публичният изпълнител, обявил продажбата, данни за предложителя (наименование, адрес, идентификационен номер), подпис и печат, когато предложителят е длъжен да има такъв.

(3) Предложението трябва да съдържа:

1. (изм., ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г., изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.) данни за предложителя - име, единен граждански номер (наименование, единен идентификационен код, определен от Агенцията по вписванията, единен идентификационен код по БУЛСТАТ) адрес и удостоверение за актуално състояние;
2. вещта, за която се прави предложението;
3. предлаганата цена;
4. (изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) документ, удостоверяващ

внесения депозит в размер 20 на сто от първоначалната тръжна цена;

5. подписа на предложителя.

(4) Постъпващите предложения за всяка обявена продажба поотделно се завеждат по реда на постъпването им с пореден номер и дата, като изрично се отбелязва и датата на пощенското клеймо, ако са получени по пощата.

(5) С изтичането на крайния срок на приемане на предложенията публичният изпълнител поставя в края на списъка удостоверителен надпис, в който посочва броя на постъпилите предложения, датата и часа на приключване и се подписва.

(6) За валидно направено предложение се счита и това, което е постъпило до изтичането на работното време на публичния изпълнител в деня преди обявения за отваряне на предложенията ден, при условие че пощенското клеймо в станцията на подаването носи дата не по-късна от посочената крайна дата за подаване на предложенията. Неотговарящите на тези условия предложения се считат за невалидни и за постъпилите по този ред валидни и невалидни предложения публичният изпълнител прави допълнително отбелязване в списъка след удостоверителния надпис.

(7) До обявения краен срок за подаване на предложенията предлагателят може писмено да оттегли предложението, което се прилага към протокола. Предложението се връща в запечатания плик. Върху плика се поставя печат на публичния изпълнител с надпис: "Оттеглено с писмо номер и дата на писмото", като публичният изпълнител се подписва и поставя датата. Ново предложение може да се подаде след оттегляне на първоначалното, при условие че е спазен крайният срок.

Разглеждане на предложенията и продажба

Чл. 252. (1) Предложенията се разглеждат в определеното място и време, където могат да присъстват предлагателите, техните законни или упълномощени представители.

(2) Публичният изпълнител разглежда последователно по реда на постъпването им направените предложения, като съобщава поредния номер и датата на постъпването или датата на пощенското клеймо, ако предложението е получено по пощата.

(3) Публичният изпълнител огласява направените предложения и тяхната редовност. Нередовни са предложенията, които не отговарят на изискванията на чл. 251, ал. 2 и 3, както и подадените от лица, които нямат право да участват в продажбата.

Предлагателите, които не се допускат до търга и основанията за това се отразяват в протокола и подадените от тях документи се прилагат към протокола.

(4) Направените предложения се отразяват по реда на отваряне в наддавателен лист. Срещу поредните номера, оттеглили предложението си, в наддавателния лист се отбелязват номерът на писмото и датата на оттеглянето.

(5) След изчерпване на пълния списък на предложенията публичният изпълнител обявява най-високата предложена цена.

(6) (доп., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.) При еднаква най-висока цена, предложена от двама или повече от присъстващите участници в наддаването, търгът продължава само между тях с явно наддаване. В този случай публичният изпълнител обявява стъпката за наддаване. Стъпката и направените предложения се отразяват в наддавателния лист.

(7) (изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.) Ако най-високата цена е предложена от двама или повече участници и поне един от тях не присъства при разглеждането на предложенията, публичният изпълнител определя спечелилия търга чрез жребий в присъствието на явилите се участници.

(8) Извън случаите по ал. 6 и 7 предлагателите се подреждат последователно, като се отчита по-високата предложена цена.

(9) Спечелилият търга и следващите две най-добри предложения се обявяват от органа

по ал. 2 и се вписват в протокола. Срещу всяко от предложенията се записват данните на предложителите и резултатът се обявява на подходящо място в канцеларията на публичния изпълнител и в Агенцията за държавни вземания.

Плащане и постановление за възлагане

Чл. 253. В 3-дневен срок от постъпването на сумата по указаната сметка публичният изпълнител издава постановление за възлагане на вещта на купувача.

Последващ купувач

Чл. 254. (1) В случай че цената не постъпи по определената сметка в 5-дневен срок от датата на търга, смята се, че купувачът се е отказал да купи вещта. С внесения от него депозит се покриват разноските по търга, а остатъкът служи за погасяване на публичното вземане. В случаите, когато купувачът не е присъствал на провеждането на търга, срокът за безкасовото плащане тече от уведомяването му за резултата от търга.

(2) (изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.) След изтичане на срока по ал. 1 публичният изпълнител писмено уведомява втория по реда участник, предложил следващата най-висока цена. Ако следващата най-висока цена е предложена от двама или повече участници, публичният изпълнител определя последващия купувач чрез жребий. Ако същият участник не плати в 5-дневен срок от уведомяването, смята се, че и той се е отказал да купи вещта.

(3) След отказа на втория купувач по реда на ал. 2 се уведомява и третият купувач и при необходимост се постъпва така до изчерпване на всички участници, при условие, че предложената от тях цена е не по-малка от началната тръжна цена и не са изтеглили депозитите си.

(4) Участник, който не плати в 5-дневен срок от уведомяването, се смята, че се е отказал да купи вещта и отговаря съобразно ал. 1.

(5) (доп., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Ако никой не плати цената, публичният изпълнител насрочва нов търг за продажба на вещта. Нов търг по правилата на първия се провежда и когато не е подадено предложение или предлаганата цена е по-ниска от началната.

(6) Продажната цена на вещта на новия търг се определя в размер 80 на сто от началната тръжна цена на предишния търг. На всеки следващ търг продажната цена се намалява с по 10 на сто от първоначалната продажна цена, но не по-малко от 50 на сто.

(7) Когато след последния търг вещта не бъде продадена, по искане на публичния взискател тя му се възлага по цена 50 на сто от първоначалната тръжна цена. Когато публичните вземания са на различни взискатели, вещта се възлага на взискателя с най-големи вземания. Уравняването на сметките между взискателите се извършва от публичния изпълнител при последващи изпълнения върху имуществото на длъжника.

(8) Когато вещта не се възложи в случаите по ал. 7, тя се освобождава от изпълнение.

Превеждане на суми на длъжника

Чл. 255. (изм., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.) В 7-дневен срок след покриването на разноските по принудителното изпълнение, главницата и лихвите длъжникът се уведомява за сумата, останала след разпределението, която се превежда по сметка, посочена от него, а ако не е посочил такава - остава в Агенцията за държавни вземания и служи за прихващане с други публични вземания.

Обжалване

Чл. 256. (1) Извършената продажба чрез търг може да бъде обжалвана в 3-дневен срок от обявяването на резултатите от участник в търга, който е предложил по-висока цена

от обявения за купувач, когато обявеният за купувач не е имал право да участва в търга и предложената от жалбоподателя цена е следваща цената на спечелилия.

(2) Жалбата се подава чрез публичния изпълнител и се разглежда по реда на чл. 266 - 268.

(3) При подадена жалба публичният изпълнител не издава постановление за възлагане.

(4) Жалбоподателят е длъжен да внесе изцяло предложената от него цена по сметката на публичния изпълнител, което е условие за редовността на жалбата. В случаите на уважаване на жалбата съдът обявява жалбоподателя за купувач.

(5) Решението на съда е окончателно, не подлежи на обжалване и има действие на постановление за възлагане.

(6) Препис от съдебното решение се изпраща на публичния изпълнител в 7-дневен срок от постановяването му.

(7) Ако жалбата е оставена без уважение, публичният изпълнител издава постановление за възлагане на обявения от него купувач в 7-дневен срок от получаването на преписа от съдебното решение и освобождава депозирания от жалбоподателя цена на имота.

(8) Ако жалбата бъде уважена и жалбоподателят бъде обявен за купувач, публичният изпълнител освобождава депозирания цена на обявения от него купувач освен в случаите, когато обявеният за купувач не е имал право да участва в търга. В тези случаи депозирания от обявения от публичния изпълнител за купувач цена служи за удовлетворение на вземанията по изпълнителното дело.

Продажба на вещи, оставени за пазене на длъжника или при трети лица

Чл. 257. (1) Когато вещта е оставена за пазене на длъжника или при трети лица, публичният изпълнител е длъжен да посочи в съобщението точното местонахождение на вещта и да даде подходящо време за оглед, предварително уточнено с пазача на вещта.

(2) Ако длъжникът или третото лице пречи на огледа, вещта се иземва и се продава по реда на този кодекс.

(3) Ако длъжникът откаже да предаде вещта, тя се иземва принудително от публичния изпълнител, което се прилага и по отношение на всяко трето лице, което държи вещта. В тези случаи при необходимост се осигурява и съдействието на Националната полиция.

Раздел IV.

Особени случаи на продажба

Продажба на съсобствени вещи

Чл. 258. (1) Когато изпълнението бъде насочено върху вещь, която е съсобствена, за задължение на някои от съсобствениците, вещта се описва и се оценява като цяло по реда на чл. 235 и се предлага на съсобственика недлъжник в 30-дневен срок за изкупуване.

(2) Ако съсобственикът недлъжник в срока по ал. 1 се съгласи писмено да изплати частта на длъжника, публичният изпълнител определя 30-дневен срок за плащане и след плащането му възлага вещта с постановление.

(3) Ако съсобственикът недлъжник откаже да изплати частта на длъжника или не плати в срока по ал. 2, публичният изпълнител обявява търг:

1. само за идеалната част на длъжника - при недвижими вещи;

2. за цялата вещь - при движими вещи, като след продажбата на съсобствениците недлъжници се изплаща съразмерна част от получената цена, а разноските са изцяло за

сметка на длъжника.

(4) Вещта може да бъде продадена и изцяло, ако в срока по ал. 1 останалите съсобственици изразят писмено съгласие.

(5) Оценката на вещта се съобщава и на съсобственика недлъжник, който може да иска нова оценка по реда на чл. 236, ал. 1.

(6) Съсобственикът недлъжник може да обжалва изпълнителните действия поради неспазване на ал. 1 по реда на чл. 266 - 268.

Изпълнение върху вещи в съпругеска имуществена общност

Чл. 259. (1) Принудителното изпълнение на публични вземания срещу един от съпрузите може да бъде насочено върху движими и недвижими вещи, които са съпругеска имуществена общност, само за частта от вземането, която не може да бъде удовлетворена чрез изпълнение върху неговото лично имущество. Публичният изпълнител едновременно с налагането на запора или възбраната е длъжен да уведоми съпруга недлъжник, че изпълнението се насочва върху вещь от съпругеската имуществена общност.

(2) Продажбата се извършва на търг с явно наддаване, освен ако съпрузите писмено предложат продажбата да се извърши по друг, предвиден от този кодекс ред.

(3) С предложението си по ал. 2 съпрузите могат да определят и вещта, върху която биха желали да се насочи изпълнението.

(4) Ако до определянето на купувач съпругът недлъжник внесе дължимата сума заедно с направените до момента разноси от публичния изпълнител, изпълнението се прекратява.

(5) За изпълнение върху вещи в съпругеска имуществена общност се прилагат съответно разпоредбите за продажба на съсобствени вещи.

(6) Съпругът недлъжник се обявява за купувач, ако в 14-дневен срок от датата на провеждането на търга заяви писмено на публичния изпълнител, че желае да купи частта на най-високата предложена цена, като внесе тази цена в 30-дневен срок от провеждането на търга.

(7) До изтичането на срока по ал. 6 публичният изпълнител не издава постановление за възлагане. Ако въпреки това определеният за купувач е платил цената, тя подлежи на връщане в тридневен срок.

(8) Ако вещта бъде продадена независимо от начина на продажба, половината от получената сума, преди да се приспадат разноските, се изплаща на съпруга недлъжник.

(9) Съпругът недлъжник не може да противопоставя на публичния изпълнител възражение, че поради приноса си в придобиване на вещта има право на по-голям дял от съпруга длъжник, освен ако с влязло в сила съдебно решение преди датата на възникването на публичното задължение не е установено друго.

(10) От датата на влизане в сила на постановлението за възлагане на вещь - съпругеска имуществена общност, на съпруга недлъжник съответната вещь се изключва от съпругеската имуществена общност.

Изпълнение върху влогове - съпругеска имуществена общност

Чл. 260. (1) Принудителното изпълнение за публични задължения срещу един от съпрузите може да се насочи върху половината от паричния влог - съпругеска имуществена общност.

(2) По искане на съпруга недлъжник другата половина от влога може да бъде трансформирана в негов личен влог при представяне в обслужващата банка на

постановлението за принудително събиране. Разпоредбата на чл. 259, ал. 9 се прилага съответно и в този случай.

Обжалване на действията

Чл. 261. Всеки съпруг може да обжалва действията на публичния изпълнител, когато:

1. с влязло в сила съдебно решение преди датата на възникването на задължението е установено, че вещта, върху която е насочено принудителното изпълнение, е лична собственост на съпруга недлъжник, съответно предложената за принудително изпълнение част от вещта е по-голяма от частта на съпруга длъжник, установена със съдебното решение;
2. публичният изпълнител не се съобрази с предложението на съпрузите за насочване на принудителното изпълнение към друга вещ;
3. са налице основанията, при които могат да обжалват съсобствениците недлъжници или третите лица със самостоятелни права върху вещта.

Изпълнение върху вложени ценности в трезори

Чл. 262. (1) (изм., ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Публичният изпълнител може да насочи изпълнението върху съдържанието на вложени ценности в публични и частни трезори, включително и върху съдържанието в сейфове.

(2) Когато при отварянето се намери национална или чужда валута, постъпва се по реда на този кодекс.

(3) Когато се намерят нумизматични ценности или бижута, или произведения с художествена стойност, те се описват в протокола и се оставят на съхранение в банката до продажбата им.

Изпълнение върху парични средства и други ценности

Чл. 263. Изпълнението върху намерената в жилището или в служебните помещения на длъжника национална или чужда валута, както и върху откритата валута в трезор, се извършва чрез изземването, описването и внасянето ѝ по сметката на публичния изпълнител. При преизчисляване на курса на чуждата валута се прилага курсът на банката, чрез която се извършва операцията по продажбата на валутата.

Удостоверяване на задълженията

Чл. 264. (1) Прехвърлянето или учредяването на вещни права върху недвижими имоти или наследствени права, включващи недвижими имоти, включването на недвижими имоти или вещни права върху недвижими имоти като непарични вноски в капитала на търговски дружества, вписването на ипотека или особен залог се допуска след представяне на писмена декларация от прехвърлителя или учредителя, съответно ипотекарния длъжник или залогодателя, че няма непогасени подлежащи на принудително изпълнение задължения за данъци, мита и задължителни осигурителни вноски. Наличието или липсата на непогасени данъчни задължения за имота се удостоверява в данъчната оценка.

(2) Прехвърляне на собствеността върху моторни превозни средства се извършва след представяне на писмена декларация от прехвърлителя, че няма непогасени подлежащи на принудително изпълнение задължения за данъци, мита, задължителни осигурителни вноски или други публични задължения, свързани с моторното превозно средство.

(3) Образците на писмените декларации по ал. 1 и 2 се утвърждават от министъра на финансите и министъра на правосъдието.

(4) (доп., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Когато прехвърлителят или учредителят декларира, че имат посочените в ал. 1 и 2 публични държавни и

общински задължения, действията по ал. 1 и 2 могат да се извършат след тяхното заплащане или ако длъжникът писмено декларира, че е съгласен публичните държавни и общински вземания да се погасяват от сумата срещу прехвърлянето или учредяването на вещното право и купувачът внесе дължимата сума в съответния бюджет.

(5) (нова, ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) На държавата и общината не могат да се противопоставят действията по ал. 1 и 2, извършени в нарушение на ал. 4.

Отговорност

Чл. 265. Нотариус или съдия по вписванията, който състави, съответно разпорежи да се впише акт без представена декларация или при неспазване разпоредбата на чл. 264, ал. 4, отговаря солидарно за заплащане на задълженията, дължими от прехвърлителя или от учредителя.

Глава двадесет и седма.

ЗАЩИТА СРЕЩУ ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обжалване

Чл. 266. (1) Действията на публичния изпълнител могат да се обжалват от длъжника или от третото задължено лице пред изпълнителния директор на Агенцията за държавни вземания, съответно пред териториалния директор на териториалната дирекция на Националната агенция за приходите чрез публичния изпълнител, който ги е извършил. Жалбата се подава в 7-дневен срок от извършването на действието, ако лицето е присъствало или е било уведомено за извършването му, а в останалите случаи - от деня на съобщението. За третите лица срокът тече от узнаване на действието.

(2) Длъжникът прилага към жалбата си препис за публичния изпълнител, а третото задължено лице - и препис за длъжника.

(3) Не подлежи на обжалване определеният размер на публичното задължение.

(4) Жалбата не спира действията по принудителното изпълнение, освен ако е подадена от трето лице със самостоятелни права върху вещта, върху която е насочено принудителното изпълнение. Самостоятелните права се удостоверяват с писмени доказателства, приложени към жалбата.

Разглеждане на жалбата

Чл. 267. (1) Решаващият орган разглежда жалбата въз основа на данните по преписката и представените от страните доказателства.

(2) Решаващият орган в 14-дневен срок от постъпване на редовна жалба се произнася с решение, с което може да:

1. прекрати производството, ако до произнасянето по жалбата длъжникът плати дължимата сума, включително направените разноси;
2. спре изпълнението, ако са налице основанията за спиране на принудителното изпълнение по този кодекс, за което уведомява и взискателя;
3. отмени обжалваното действие;
4. отмени или откаже отменянето на изпълнителното действие, обжалвано от третото лице със самостоятелни права върху вещта, върху която е насочено принудителното изпълнение; когато жалбата не бъде уважена, третото лице може да предяви иск в 30-дневен срок от получаването на преписа от решението;
5. остави жалбата без уважение;
6. остави жалбата без разглеждане, когато подателят няма интерес от обжалването на действията на органа на принудителното изпълнение или когато оттегли жалбата.

(3) В случаите по ал. 2, т. 3 изпълнителното дело се връща на органа, извършил обжалваното действие, и изпълнителното производство започва от отмененото действие.

Съдебно обжалване

Чл. 268. (1) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) В случаите по чл. 267, ал. 2, т. 2, 4, 5 и 6 длъжникът или взискателят може да обжалва решението пред административния съд по местонахождението на публичния изпълнител, чието действие се обжалва, в 7-дневен срок от съобщението. Преписката се изпраща на административния съд в тридневен срок от постъпването на жалбата.

(2) (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.) Решението на административния съд е окончателно и не подлежи на обжалване.

Иск на трето лице

Чл. 269. (1) Трето лице, чието право е засегнато от изпълнението, може да предяви иск, за да установи правото си.

(2) Искът се предявява срещу длъжника и взискателя.

(3) Съдът уведомява публичния изпълнител, ако бъде образувано исково производство. В този случай публичният изпълнител може да премине към друг способ за принудително събиране или да спре производството.

Глава двадесет и седма "а"

**ПРОЦЕДУРА ЗА ВЗАИМНА ПОМОЩ С ДЪРЖАВИТЕ - ЧЛЕНКИ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ПРИ СЪБИРАНЕ НА ПУБЛИЧНИ ВЗЕМАНИЯ (НОВА, ДВ,
БР. 105 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)**

Раздел I.

Общи разпоредби (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Обхват

Чл. 269а. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Министърът на финансите или оправомощено от него длъжностно лице може да осъществява взаимна помощ с компетентните органи на държавите - членки на Европейския съюз, при събирането на публични вземания за:

1. възстановявания, интервенции и други мерки, които са част от системата за пълно или частично финансиране от Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство, включително сумите, подлежащи на събиране във връзка с тези действия;

2. такси върху захарта;

3. вносни и износни митни сборове;

4. данък върху добавената стойност;

5. акциз върху:

а) тютюневите изделия;

б) алкохола и алкохолните напитки;

в) енергийните продукти и електрическата енергия;

6. данъци върху доходите и имуществото;

7. данъци върху застрахователните премии, както и всички идентични или подобни по естеството си вземания, въведени допълнително или вместо тях;

8. имуществени санкции и административни наказания - глоби, свързани с вземанията по т. 1 - 7;

9. лихви и разноски, свързани с вземанията по т. 1 - 8.

(2) Вземанията, събирани по молба за взаимна помощ, не се ползват с привилегиите, предвидени в българското законодателство за подобни вземания, възникнали на територията на страната.

(3) Действията по обезпечаване и събиране на публичните вземания по ал. 1 при осъществяване на взаимна помощ се извършват от публични изпълнители при Агенцията за държавни вземания при условията и по реда на този кодекс.

Условия и ред за взаимна помощ

Чл. 269б. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Взаимната помощ при събирането на вземанията по чл. 269а, ал. 1 се осъществява чрез молба за:

1. информация;
2. уведомяване;
3. събиране на вземане;
4. обезпечителни мерки.

(2) Молбата за взаимна помощ може да се отнася до:

1. длъжника;
2. всяко трето лице, което отговоря за изпълнение на задължението;
3. всяко трето лице, което държи имущество - собственост на лицата по т. 1 или 2.

(3) Молба за взаимна помощ може да се изготви както за едно, така и за няколко вземания, при условие че длъжникът по тях е едно и също лице.

(4) Молба за взаимна помощ не се изготвя, ако общият размер на вземането или вземанията е по-малък от равностойността на 1500 евро в български левове.

(5) Молбата за взаимна помощ се изготвя по образец, утвърден със заповед на министъра на финансите, и по възможност се изпраща по електронен път. Когато молбата не може да бъде изпратена по електронен път, тя се подписва от оправомощено от запитващия орган лице и се подпечатва.

(6) Молбите за взаимна помощ и приложенията към тях се придружават от превод на официалния език или на един от официалните езици на държавата на запитания орган, освен ако този орган освободи запитващия орган от задължението за превод.

(7) В 7-дневен срок от получаването на молбата за взаимна помощ запитаният орган писмено потвърждава получаването ѝ.

(8) Запитаният орган информира незабавно запитващия орган за предприетите действия по молбата за взаимна помощ.

(9) Когато действията по молбата за взаимна помощ не могат изцяло или частично да се осъществят в разумен срок, запитаният орган информира запитващия орган, като посочва и причините за това.

(10) Във всички случаи в 6-месечен срок от датата на потвърждението по ал. 7 запитаният орган информира запитващия орган за резултата от предприетите действия по молбата за взаимна помощ.

(11) В двумесечен срок от получаване на информацията от запитания орган за резултата от действията по молбата за взаимна помощ запитващият орган може да изпрати писмена молба за продължаване на действията. Молбата се смята за неразделна част от първоначалната и за нея се прилагат същите правила.

(12) Запитващият орган може по всяко време писмено да оттегли изпратената молба за взаимна помощ.

(13) За осъществяване на взаимна помощ се упражняват правомощия, предвидени в националното законодателство на държавата на запитания орган при събирането на

подобни вземания, възникнали на територията на тази държава.

(14) Запитаният орган не е длъжен да окаже взаимна помощ, ако към момента на изпращане на първоначалната молба е изтекъл 5-годишен срок от датата на издаване на изпълнителното основание. В случай на обжалване на вземането или на изпълнителното основание този срок започва да тече от датата на влизането им в сила.

(15) Отказът на запитания орган да окаже взаимна помощ е писмен и мотивиран и се изпраща в тримесечен срок от датата на получаване на молбата. Запитаният орган уведомява за мотивирания си отказ и Европейската комисия.

Обмен на информация

Чл. 269в. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Информацията във връзка с осъществяването на взаимна помощ се обменя в писмена форма на официалния език на държавата на запитания орган или на друг език, договорен между запитания и запитващия орган. По възможност информацията се предава по електронен път, с изключение на молбата за:

1. уведомяване и акта или решението, които трябва да бъдат връчени;
2. събиране или за обезпечителни мерки и изпълнителното основание.

(2) Запитващият и запитаният орган могат да договорят обмен по електронен път и на документите по ал. 1, т. 1 и 2.

(3) Информацията, която запитващият орган получава от запитания орган на друга държава членка, съдържаща конкретни индивидуализиращи данни за лица и субекти съгласно чл. 72, ал. 1, се смята за данъчна и осигурителна информация по смисъла на този кодекс. Тази информация може да бъде използвана във връзка със съдебни или административни производства, образувани с цел събиране на вземанията по чл. 269а, ал. 1.

(4) Информацията може да бъде предоставена от компетентния орган само на:

1. лицето, посочено в молбата за взаимна помощ;
2. лицата и органите, които отговарят за събиране на вземанията, и само за тази цел;
3. съдебните органи, които разглеждат въпроси, свързани със събиране на вземания.

(5) Министърът на финансите или оправомощено от него длъжностно лице изпраща по възможност по електронен път на Европейската комисия до 15 март всяка година информация относно броя на изпратените и получените молби по чл. 269б, ал. 1, т. 1 - 3, размера на съответните вземания и на събраните суми по утвърден от него образец.

Погасителна давност

Чл. 269 г. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) По отношение на погасителната давност на вземанията се прилага законодателството на държавата на запитващия орган.

(2) Действията по принудително изпълнение, предприети от запитания орган по молба за взаимна помощ, с които се спира или прекъсва давността съгласно законодателството на държавата на запитващия орган, се смятат за извършени в тази държава.

Разноски

Чл. 269д. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Разноските, направени от запитания орган по молба за взаимна помощ, не подлежат на възстановяване от държавата на запитващия орган.

(2) Държавата на запитващия орган възстановява на държавата на запитания орган всички разноски, направени в резултат на предприети от запитания орган действия,

които са се оказали неоснователни поради несъществуване на вземането или недействителност на изпълнителното основание.

Раздел II.

Молби за взаимна помощ (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.)

Молба за информация

Чл. 269е. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Молбата за информация се отнася до предоставянето на факти и обстоятелства от значение за събирането на вземанията по чл. 269а, ал. 1.

(2) Веднага след получаване на молбата за информация, ако е необходимо, запитаният орган иска от запитващия орган предоставяне на допълнителна информация.

(3) Запитаният орган изпраща незабавно на запитващия орган всяка събрана информация.

(4) Запитаният орган не е длъжен да предостави информация, когато:

1. не е възможно да получи такава информация за целите на събирането на подобни вземания, възникнали на територията на страната;
2. информацията разкрива търговска, производствена или професионална тайна;
3. разкриването ѝ застрашава националната сигурност или противоречи на обществения ред.

(5) Отказът на запитания орган за предоставяне на информация е писмен и мотивиран, като се посочва съответното основание по ал. 4 и се изпраща в тримесечен срок от датата на потвърждаване получаването на молбата.

Молба за уведомяване

Чл. 269ж. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Молбата за уведомяване се отнася до връчването на всички актове и решения, включително съдебни, свързани с вземане по чл. 269а, ал. 1 и/или с неговото събиране. Актовете и решенията се връчват на всяко физическо или юридическо лице, посочено в законодателството на държавата на запитващия орган.

(2) В молбата за уведомяване се посочва и редът за обжалване на вземането или за събирането му съгласно законодателството на държавата на запитващия орган, доколкото това не е посочено в акта и в решението.

(3) Молбата за уведомяване се изготвя в два екземпляра и се прилагат в два екземпляра актът или решението, които трябва да бъдат връчени.

(4) Запитаният орган може да иска допълнителна информация, при условие че се спазва срокът за връчване на решението или акта, посочен в молбата.

(5) Запитаният орган незабавно уведомява запитващия орган за датата на връчване на акта или решението, като връща едно от копията на молбата с попълнено удостоверение на гърба.

(6) По отношение на молбата за уведомяване не се прилага чл. 269б, ал. 10 и 11.

Молба за събиране на вземане

Чл. 269з. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Молбата за събиране на вземане се отнася до принудително изпълнение на вземане по чл. 269а, ал. 1, за което има изпълнително основание. Когато изпълнителното основание е издадено за няколко вземания към един длъжник, за целите на взаимната помощ тези вземания се смятат за едно.

(2) Изпълнителното основание, издадено в друга държава членка, се смята за

изпълнително основание по смисъла на този кодекс.

(3) Молба за събиране на вземане се изготвя само когато вземането и/или изпълнителното основание не се обжалват и процедурата по принудително изпълнение на територията на държавата на запитващия орган не може да доведе до пълното събиране на вземането. Към молбата се прилага и декларация, удостоверяваща изпълнението на тези условия.

Молба за обезпечителни мерки

Чл. 269и. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Молбата за обезпечителни мерки е мотивирана и се отнася до налагане на обезпечителни мерки за вземане по чл. 269а, ал. 1, за което има изпълнително основание.

Условия и ред за събиране на публични вземания и налагане на обезпечителни мерки

Чл. 269к. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) В молбите по чл. 269з и 269и българският запитващ орган посочва размера на вземането в български левове и във валутата на държавата на запитания орган, като се прилага обменният курс, обявен от Българската народна банка за датата, на която е изпратена молбата.

(2) Към молбите се прилага препис или заверено копие на изпълнителното основание, а при необходимост - и оригинал или заверено копие на други документи.

(3) Запитаният орган в 7-дневен срок от получаване на молба по чл. 269з или 269и писмено иска от запитващия орган допълване на молбата, ако не отговаря на съответните изисквания на ал. 1 и 2, на чл. 269б, ал. 5 и на чл. 269з, ал. 3.

(4) Информацията по чл. 269б, ал. 10 се предоставя в края на всеки 6-месечен период от датата на потвърждаване получаването на молбата по чл. 269з или 269и.

(5) Запитващият орган незабавно изпраща на запитания орган всяка нова полезна информация, свързана със събиране или обезпечаване на вземането.

(6) Запитаният орган не е длъжен да окаже взаимна помощ по молба по чл. 269з или 269и, в случай че действията по изпълнение на молбата, с оглед положението на длъжника, могат да доведат до сериозни икономически или социални затруднения в държавата на запитания орган, ако националното законодателство на тази държава предвижда такава мярка по отношение на подобни вземания, възникнали на територията ѝ. По отношение на отказа се прилага чл. 269б, ал. 15.

(7) Запитващият орган веднага уведомява писмено запитания орган, когато вземането и/или изпълнителното основание се обжалват пред органите и по реда на законодателството на държавата на запитващия орган.

(8) В случаите по ал. 7 производството по принудително изпълнение се спира до произнасяне на съответния орган с решение и може да се наложат обезпечителни мерки, ако законодателството на държавата на запитания орган допуска това по отношение на подобни вземания, възникнали на територията ѝ.

(9) Алинея 8 не се прилага, когато запитващият орган изрично е поискал запитаният орган да продължи производството по принудително изпълнение въпреки обжалването.

(10) Когато вземането и/или изпълнителното основание се потвърди, производството по принудително изпълнение се възобновява, като решението се смята за изпълнително основание.

(11) Когато вземането и/или изпълнителното основание не се потвърдят, производството по принудително изпълнение се прекратява.

В този случай запитващият орган възстановява събраните суми съгласно законодателството на държавата на запитания орган в двумесечен срок от получаване на мотивирана молба от запитания орган.

(12) Когато размерът на вземането се промени, запитващият орган веднага уведомява писмено запитания орган. Ако промяната води до увеличаване размера на вземането, запитващият орган в най-кратък срок изпраща на запитания орган допълнителна молба за събиране или за налагане на обезпечителни мерки. Допълнителната молба се смята за неразделна част от първоначалната. Промененият размер на вземането се превръща във валутата на държавата на запитания орган по обменния курс в първоначалната молба.

(13) В случай че действията по принудително изпълнение, съответно налагане на обезпечителни мерки по първоначалната молба са извършени, допълнителната молба по ал. 12 се разглежда като нова.

(14) Когато размерът на вземането е намален, принудителното изпълнение, съответно налагането на обезпечителни мерки, продължава за остатъка от вземането. Ако е събрана сума, превишаваща оставащия размер на вземането, без да е преведена на запитващия орган, надвзетата сума се връща на длъжника.

(15) Ако молбата по чл. 269з или 269и се обезсмисли поради погасяване на вземането или по друга причина, запитващият орган веднага уведомява писмено запитания орган да прекрати съответното производство.

Лихви

Чл. 269л. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) От датата на потвърждаване получаването на молбата за събиране се дължи лихва съгласно националното законодателство на държавата на запитания орган.

Отсрочване и разсрочване

Чл. 269м. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Отсрочване или разсрочване на вземането може да се извърши при условията и по реда на законодателството на държавата на запитания орган със съгласието на запитващия орган. За периода на отсрочване или разсрочване се дължат лихви.

Превеждане на суми

Чл. 269н. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) В едномесечен срок всяка събрана сума, включително лихвите, събрани по реда на тази глава, се превежда по банков път на запитващия орган в националната валута на държавата на запитания орган.

(2) Запитващият и запитаният орган могат да договорят различни правила за превеждането на суми, чийто размер е по-малък от 1500 евро.

(3) С изключение на лихвите, вземането се смята за събрано съразмерно на събраната сума в националната валута на държавата на запитания орган съгласно обменния курс, посочен в молбата.

Обжалване

Чл. 269о. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Действията по принудително изпълнение и налагане на обезпечителни мерки подлежат на обжалване пред съответния орган при условията и по реда на законодателството на държавата на запитания орган.

Разноски

Чл. 269п. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Разноските по събиране или обезпечаване на вземането са за сметка на длъжника и остават в полза на органа, който ги е направил.

- (2) Когато събирането на вземане създава особени затруднения, разноските по събирането са в особено големи размери или е свързано с борбата срещу организираната престъпност, запитващият и запитаният орган или оправомощени от тях лица могат да договорят специални условия и ред за възстановяване на разноските за всеки отделен случай.
- (3) В случаите по ал. 2 запитаният орган изпраща писмено и мотивирано искане за възстановяване на направените разноски.
- (4) В 7-дневен срок от получаване на искането по ал. 3 запитващият орган писмено потвърждава получаването му.
- (5) В двумесечен срок от датата на потвърждаването по ал. 4 запитващият орган уведомява запитания орган за съгласието или за отказа за възстановяване на разноските.
- (6) Ако запитващият и запитаният орган не постигнат съгласие относно условията и реда за възстановяване на разноските, запитаният орган продължава производството за събирането им.

Дял пети.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Глава двадесет и осма.

АДМИНИСТРАТИВНИ НАРУШЕНИЯ И НАКАЗАНИЯ

Злоупотреба с данъчна и осигурителна информация

Чл. 270. Лицата по чл. 73 - 75, както и лицата, имащи по други закони достъп до данъчна и осигурителна информация, които разгласят, предоставят, публикуват, използват или разпространяват по друг начин факти и обстоятелства, представляващи данъчна и осигурителна информация, ако не подлежат на по-тежко наказание, се наказват с глоба от 1000 лв. до 5000 лв., а в особено тежки случаи - от 5000 лв. до 10 000 лв. Освен глобата по изречение първо служителите на Националната агенция за приходите, публичните изпълнители и специалистите могат да бъдат лишени от правото да заемат съответната длъжност за срок от 1 до 3 години.

Неиздаване на удостоверение в срок

Чл. 271. (1) Който, като орган по приходите, не издаде в срок удостоверение за наличие или липса на задължение по искане на заинтересованото лице или въз основа на акт на съда, се наказва с глоба от 100 до 300 лв. При повторно нарушение органът по приходите се наказва с глоба от 300 до 600 лв.

(2) Длъжностно лице от държавен, общински или съдебен орган, което не издаде в срок искане по реда на този кодекс удостоверение, се наказва с глобата по ал. 1.

Неприемане на декларация

Чл. 272. (1) Служител от Националната агенция за приходите, на когото е възложено приемането на декларация, свързана с данъчно облагане или задължителни осигурителни вноски, който откаже да приеме надлежно попълнена и подписана декларация, включително чрез пълномощник, се наказва с глоба от 100 до 300 лв., а при повторно нарушение - с глоба от 300 до 600 лв.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на служител от Националната агенция за приходите, който не отрази подаването на декларация, свързана с данъчно облагане или

задължителни осигурителни вноски, във входящия регистър на съответната териториална дирекция или не издаде документ, удостоверяващ подаването.

Възпрепятстване

Чл. 273. Който не окаже съдействие на орган по приходите или публичен изпълнител или възпрепятства упражняването на правомощията им, се наказва с глоба от 250 до 500 лв. за физическите лица, а за едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция в същия размер. При повторно нарушение наказанието е глоба или имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв.

Незаконна ревизия

Чл. 274. Който, като орган по приходите, извърши ревизия, без да му е възложена, или продължи извършването на ревизия извън определения срок, освен когато този срок е продължен по установения ред, се наказва с глоба от 250 до 500 лв., а при повторно нарушение - с глоба от 500 до 1000 лв.

Недеклариране

Чл. 275. Който не представи декларацията по чл. 124, ал. 3 в установения срок, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с глоба - за физическите лица, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер от 500 до 5000 лв. При повторно нарушение наказанието е глоба за физическите лица или имуществена санкция за юридическите лица и едноличните търговци в размер от 1000 до 10 000 лв.

Незаконен заповор или възбрана

Чл. 276. Който, като публичен изпълнител, наложи заповор или възбрана върху имущества, неподлежащи на принудително изпълнение, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв., а при повторно нарушение - с глоба от 1000 до 3000 лв.

Непредоставяне на информация при принудително изпълнение

Чл. 277. Лице, което при образувано изпълнително производство по реда на този кодекс не изпълни в установените срокове задължението си за предоставяне на информация на публичния изпълнител, се наказва с глоба - за физическите лица, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, от 50 до 250 лв. При повторно нарушение наказанието е глоба за физическите лица или имуществена санкция за юридическите лица и едноличните търговци в размер от 100 до 500 лв.

Други нарушения

Чл. 278. Който не изпълни друго задължение, произтичащо от този кодекс, се наказва с глоба от 50 до 500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

Неизпълнение на задължение за предоставяне на информация

Чл. 278а. (нов, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Лице, което не предостави информацията по чл. 143н и/или 143с в предвидения съответно в чл. 143н, ал. 2 и/или в чл. 143с, ал. 2 срок, се наказва с глоба - за физическите лица, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер до 2000 лв.

(2) Лице, което не посочи или невярно посочи данни или обстоятелства в информацията по чл. 143н и/или 143с, се наказва с глоба - за физическите лица, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер до

1000 лв.

(3) При повторно нарушение наказанието е глоба за физическите лица или имуществена санкция за юридическите лица и едноличните търговци в размер до 3000 лв. - за нарушение по ал. 1, и до 2000 лв. - за нарушение по ал. 2.

(4) Глобата или имуществената санкция по ал. 2 не се налага за непосочен данъчен идентификационен номер, дата и място на раждане на притежателя на дохода за договори, влезли в сила между 1 януари 2004 г. и 31 декември 2006 г. включително, при положение че агент-платецът добросъвестно е предприел всички необходими действия за установяване на тези данни.

Глава двадесет и девета.

ПРОИЗВОДСТВО ПО УСТАНОВЯВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И НАЛАГАНЕ НА НАКАЗАНИЯТА

Установяване на нарушенията и налагане на наказанията

Чл. 279. (1) Актовете за установяване на административните нарушения се съставят от органите по приходите, съответно от публичните изпълнители, а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или от оправомощено от него длъжностно лице, съответно от изпълнителния директор на Агенцията за държавни вземания.

(2) В случаите, когато нарушението е извършено от орган или служител на Националната агенция за приходите или на Агенцията за държавни вземания, актът за установяване на административно нарушение се съставя и наказателното постановление се издава от длъжностни лица, определени от министъра на финансите.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Неизвестен нарушител

Чл. 280. (1) При установяване на административно нарушение от органите на Националната агенция за приходите при осъществяване на контролните им функции, когато нарушителят е неизвестен, актът за установяване на административно нарушение се подписва от актосъставителя и поне от един свидетел и не се връчва. В този случай се издава наказателно постановление не по-рано от изтичането на 4 месеца от съставянето на акта, което влиза в сила от датата на издаването му.

(2) Административнонаказателното производство по ал. 1 се прекратява, ако до издаването на наказателното постановление нарушителят бъде открит. В този случай актът за установяване на административното нарушение се съставя срещу него и срокът за издаването на наказателното постановление започва да тече от съставянето му.

(3) Разпоредбите на чл. 20 от Закона за административните нарушения и наказания се прилагат съответно и когато нарушителят е неизвестен.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този кодекс:

1. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което лицето е било наказано за същото по вид нарушение.

2. "Домакинство" включва съпрузите, лицата, живеещи във фактическо съпрузеско съжителство, както и техните деца и роднини, ако живеят при тях.

3. "Свързани лица" са:

а) съпрузите, роднините по права линия, по сребрена - до трета степен включително; и роднините по сватовство - до втора степен включително, а за целите на чл. 123, ал. 1, т. 2 - когато са включени в общо домакинство;

б) работодател и работник;

в) съдружниците;

г) лицата, едното от които участва в управлението на другото или на негово дъщерно дружество;

д) лицата, в чийто управителен или контролен орган участва едно и също юридическо или физическо лице, включително когато физическото лице представлява друго лице;

е) дружество и лице, което притежава повече от 5 на сто от дяловете или акциите, издадени с право на глас в дружеството;

ж) лицата, едното от които упражнява контрол спрямо другото;

з) лицата, чиято дейност се контролира от трето лице или от негово дъщерно дружество;

и) лицата, които съвместно контролират трето лице или негово дъщерно дружество;

к) лицата, едното от които е търговски представител на другото;

л) лицата, едното от които е направило дарение на другото;

м) лицата, които участват пряко или косвено в управлението, контрола или капитала на друго лице или лица, поради което между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните.

4. "Контрол" е налице, когато контролиращият:

а) притежава пряко или косвено или по силата на споразумение с друго лице повече от половината от гласовете в общото събрание на друго лице, или

б) има възможност да определя пряко или непряко повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на друго лице, или

в) има възможност да ръководи, включително чрез или заедно с дъщерно дружество по силата на устав или договор дейността на друго лице, или

г) като акционер или съдружник в едно дружество контролира самостоятелно по силата на сделка с други съдружници или акционери в същото дружество повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на дружеството, или

д) може по друг начин да упражнява решаващо влияние върху вземането на решения във връзка с дейността на дружеството.

5. "Място на стопанска дейност" е:

а) определено място (собствено, наето или ползвано на друго основание), посредством което чуждестранно лице извършва цялостно или частично стопанска дейност в страната, като например: място на управление; клон; търговско представителство, регистрирано в страната; офис; кантора; ателие; завод; работилница (фабрика); магазин; склад за търговия; сервиз; монтажен обект; строителна площадка; мина; кариера; сонда; петролен или газов кладенец; извор или друг обект на извличане на природни ресурси;

б) извършването на дейност в страната от лица, упълномощени да сключват договори от името на чуждестранни лица, с изключение на дейността на представителите с независим статут по глава шеста от Търговския закон;

в) трайно извършване на търговски сделки с място на изпълнение в страната, дори когато чуждестранното лице няма постоянен представител или определено място.

6. "Трансфер между място на стопанска дейност и друга част на същото предприятие" е всяко предаване на вещи, осигуряване ползването на нематериални блага, фактическо

извършване на услуги или предоставяне на парични средства между място на стопанска дейност на територията на страната и друга част на предприятието, разположена извън територията на страната.

7. "Определена база" е:

а) определено място, чрез което чуждестранно физическо лице извършва цялостно или частично независими лични услуги или упражнява свободна професия в страната, като например архитектурно ателие, зъболекарски кабинет, адвокатска или друга кантора на консултант, офис на независим одитор или счетоводител;

б) трайно извършване на независими лични услуги или упражняване на свободна професия в страната, дори когато чуждестранно физическо лице не разполага с определено място.

8. "Пазарна цена" е сумата без данъка върху добавената стойност и акцизите, която би била платена при същите условия за идентична или сходна стока или услуга по сделка между лица, които не са свързани.

9. "Трансферни цени" са налице, когато в търговските или финансовите взаимоотношения между свързани лица са приети или наложени условия, различни от тези, които биха били приети между независими лица и които оказват влияние върху размера на печалбата и доходите им.

10. "Методи за определяне на пазарните цени" са:

а) методът на сравнимите неконтролирани цени между независими търговци;

б) методът на пазарните цени, където обичайната пазарна цена е цената, използвана в процеса на продажба на стоки и услуги в непроменена форма на независим партньор, намалена с разходите на търговеца и с обичайната печалба;

в) методът на увеличената стойност, при който обичайната пазарна цена се определя, като себестойността на продукцията се увеличи с обичайната печалба;

г) методът на транзакционната нетна печалба;

д) методът на разпределената печалба.

Редът и начинът за прилагане на методите се определят с наредба на министъра на финансите.

11. "Обособена част" е организационна структура, която може самостоятелно да осъществява стопанска дейност (магазин, ателие, кораб, цех, ресторант, хотел и други подобни).

12. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Компетентен орган" по смисъла на дял втори, глава шестнадесета, раздел V е орган, оправомощен от държава - членка на Европейския съюз, да осъществява взаимна помощ и да обменя информация относно установяването на задължения за данъците върху доходите, имуществото и застрахователните премии. Компетентен орган в Република България е изпълнителният директор на Националната агенция за приходите.

13. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Притежател на доход" по смисъла на дял втори, глава шестнадесета, раздел VI е всяко физическо лице, на което се изплаща доход от спестявания от агент-платец, освен когато по отношение на изплатения доход лицето:

1. действа като агент-платец по т. 15, или

2. действа за сметка на:

а) юридическо лице, или

б) неперсонифицирано дружество, което се облага с данък според правилата за облагане на печалбата съгласно законодателството на държавата, на която е местно лице, или

в) колективна инвестиционна схема, лицензирана в държава членка, или

г) агент-платец по чл. 143р, когато лицето предостави на стопанския субект

наименованието и адреса на агент-платеца, или

д) притежателя на дохода, когато лицето предостави на агент-платеца наименованието и адреса на притежателя на дохода.

14. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Стопански субект" по смисъла на дял втори, глава шестнадесета, раздел VI е всеки, който изплаща доходи от спестявания на агент-платец при извършване на стопанската си дейност. Стопански субект, който извършва стопанска дейност на територията на страната, се смята за местен стопански субект.

15. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Агент-платец" по смисъла на дял втори, глава шестнадесета, раздел VI е всеки стопански субект, който пряко изплаща доход от спестявания на притежателя на дохода, включително като посредник при изплащането на дохода. Агент-платец, който е местно лице, определена база или е място на стопанска дейност на територията на Република България, се смята за местен агент-платец.

16. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Доходи от спестявания" по смисъла на дял втори, глава шестнадесета, раздел VI са:

а) доходи, изплатени или заверени по сметка, свързани с всякакъв вид вземания за дълг, независимо дали вземанията са обезпечени или са с клауза за участие в печалбата на длъжника, включително лихви по депозити, доходи от държавни ценни книжа, облигации, необезпечени облигации, както и премии и печалби, свързани с тях; санкциите за закъснели плащания не се смятат за доход от спестявания;

б) доходи, реализирани или капитализирани при продажба, възстановяване или изкупуване на вземанията за дълг по буква "а";

в) доходи, произтичащи от доходи от спестявания, разпределени пряко или чрез агент-платец по чл. 143р от:

аа) колективна инвестиционна схема, лицензирана в държава членка;

бб) агент-платец по чл. 143р, упражнил правото да бъде приравнен на колективна инвестиционна схема;

вв) инвестиционно дружество, установено в трета държава;

г) (изм., ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) доходи, реализирани при продажба, възстановяване или изкупуване на акции и дялове в лица по буква "в", подбукви "аа", "бб" и "вв", при условие че тези лица инвестират пряко или косвено чрез лица по буква "в", подбукви "аа", "бб" и "вв" повече от 40 на сто от активите си във вземания за дълг по буква "а"; частта от активите се определя съгласно инвестиционната политика, посочена в проспекта на инвестиционното дружество, а в случай че това не е възможно - чрез действителната част от активите на лицата.

Целият доход се смята за доход от спестявания, когато в случаите по т. 16, букви "в" и "г" агент-платецът няма информация каква част от доходите е реализирана като доход от спестявания.

В случаите по т. 16, буква "г", когато агент-платецът няма информация относно процента на активите, инвестирани във вземания за дълг или в акции или дялове, се смята, че този процент е над 40 на сто. Когато агент-платецът не може да определи размера на дохода, реализиран от получателя, смята се, че това е доходът, постъпил при продажбата, възстановяването или изкупуването на акциите или дяловете.

За доход се смята общата сума на прихода, когато агент-платецът не може да изчисли реализирания доход поради липса на информация за цената, на която е придобито вземането за дълг по т. 16, буква "б", съответно акция или дял в лицата по т. 16, буква "г".

Доходите по т. 16, букви "в" и "г" не се смятат за доходи от спестявания, когато лицата, които ги изплащат, инвестират по-малко от 15 на сто от активите си във вземания за

дълг по т. 16, буква "а".

17. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Компетентен орган" по смисъла на дял втори, глава шестнадесета, раздел VI е орган, оправомощен от държава членка да обменя информация относно доходите от спестявания, изплатени на притежатели на доходи - местни лица на други държави членки. Компетентен орган в Република България е изпълнителният директор на Националната агенция за приходите.

18. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Запитващ орган" по смисъла на дял четвърти, глава двадесет и седма "а" е компетентният орган на държава - членка на Европейския съюз, който изпраща молба за взаимна помощ при събиране на вземане по чл. 269а, ал. 1.

19. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Запитан орган" по смисъла на дял четвърти, глава двадесет и седма "а" е компетентният орган на държава - членка на Европейския съюз, който получава молба за взаимна помощ при събиране на вземане по чл. 269а, ал. 1.

20. (нова, ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Предаване по електронен път" по смисъла на дял четвърти, глава двадесет и седма "а" е предаването чрез електронно оборудване за обработка (включително цифрово компресиране) на данни и чрез използване на кабел, радиопредаване, оптични технологии или всякакви други електромагнетични средства.

21. (нова, ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) "Правила за координация на системите за социална сигурност" са правилата, въведени с Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета за определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността.

§ 2. (изм., ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) За неуредените с този кодекс случаи се прилагат разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс и Гражданския процесуален кодекс.

§ 2а. (нов, ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) Клоновете на търговските дружества и поделенията могат да продължат да се отчитат като осигурители отделно от дружеството и от другите негови клонове и поделения, като се идентифицират с единния си идентификационен код по БУЛСТАТ съгласно чл. 6, ал. 2 от Закона за регистър БУЛСТАТ.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Данъчният процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 103 от 1999 г., бр. 29 от 2000 г. - Решение № 2 на Конституционния съд от 2000 г.; изм., бр. 63 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 45 и 112 от 2002 г., бр. 42, 112 и 114 от 2003 г., бр. 36, 38, 53 и 89 от 2004 г., бр. 19, 39, 43, 79 и 86 от 2005 г.) се отменя.

§ 4. Отсрочени или разсрочени публични вземания по отменения Данъчен процесуален кодекс, Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване, срокът за плащане на които изтича след влизането в сила на този кодекс, запазват действието си до окончателното плащане съобразно даденото разрешение.

§ 5. (1) Разпоредбите на този кодекс се прилагат от органите на Националната агенция за приходите, съответно на Агенцията за държавни вземания, и за процесуалните действия по незавършените административни и изпълнителни производства по глава седма от Кодекса за социално осигуряване към датата на влизането в сила на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(2) Започналите към датата на влизането в сила на този кодекс производства по глава осма и по чл. 349 - 350 от Кодекса за социално осигуряване се довършват от органите на Националния осигурителен институт по досегашния ред. Производството по издаване на разпореждане съгласно чл. 110, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване и неговото обжалване се довършват по досегашния ред от органите на Националния осигурителен институт, ако акт за начет е издаден преди влизането в сила на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) Разпоредбите на този кодекс се прилагат от органите на Националната агенция за приходите, съответно на Агенцията за държавни вземания, и за процесуалните действия по незавършените административни и изпълнителни производства към датата на влизането му в сила.

(4) Незавършените към датата на влизането в сила на този кодекс съдебни производства по отменения Данъчен процесуален кодекс се довършват по досегашния ред, като страна в производството е съответният орган на Националната агенция за приходите, съответно на Агенцията за държавни вземания.

§ 6. (1) Националната агенция за приходите е правопреемник на активите, пасивите, правата, задълженията и архива на данъчната администрация, считано от 1 януари 2006 г., с изключение на недвижимите имоти. За правопреемството се прилага съответно чл. 6а, ал. 1, т. 1 от Закона за данък върху добавената стойност.

(2) В срок до 1 април 2006 г. Министерският съвет, съответно министърът на финансите, предоставя имотите - публична държавна собственост, ползвани от данъчната администрация, на Националната агенция за приходите по реда на Закона за държавната собственост.

(3) Отношенията във връзка с преминаването на необходимата информация и архиви от Националния осигурителен институт в Националната агенция за приходите се уреждат със споразумение между управителя на Националния осигурителен институт и изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

(4) Трудовите правоотношения на служителите на данъчна администрация и функция "Събиране" на Националния осигурителен институт се уреждат по реда на чл. 123 от Кодекса на труда. Трудовият стаж, придобит в системата на данъчна администрация и Националния осигурителен институт от работници и служители, назначени по трудово правоотношение в Националната агенция за приходите преди 30 юни 2006 г., се зачита за работа при един работодател, във връзка с чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда.

(5) До 30 юни 2007 г. трудовите правоотношения на служителите от Националната агенция за приходите, които изпълняват функции на длъжност, определена за заемане от държавен служител, се преобразуват в служебни правоотношения, като:

1. с акта по назначаването на държавния служител се присъжда определения в Единния класификатор на длъжностите в администрацията минимален ранг за заеманата длъжност, освен ако служителят не отговаря на условия за определяне на по-висок ранг;

2. член 12 от Закона за държавния служител не се прилага, освен за служителите, чиито трудови правоотношения са със срок за изпитване;

3. неизползваните отпуски по трудовите правоотношения се запазват и не се компенсират с парични обезщетения.

(6) До 31 декември 2006 г. Министерският съвет да внесе в Народното събрание необходимите законодателни промени, произтичащи от ал. 5.

(7) (нова, ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 04.08.2006 г.) При назначаването на държавна служба в Агенция "Митници" на длъжност, чиито функции са пряко свързани с администрирането и контрола върху акциза, не се прилага чл. 10, ал. 1 от Закона за държавния служител, ако кандидатите се намират в трудовоправни отношения с Агенция "Митници" и с Националната агенция за приходите.

§ 7. В Закона за събиране на държавните вземания (обн., ДВ, бр. 26 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 51 от 1997 г., бр. 59 от 1998 г., бр. 103 от 1999 г., бр. 29 от 2000 г. - Решение № 2 на Конституционния съд от 2000 г.; изм., бр. 63 от 2000 г., бр. 111 от 2001 г., бр. 28 и 46 от 2002 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 85:

а) в ал. 1 т. 1 се изменя така:

"1. организира и ръководи дейността по обезпечаването и принудителното събиране на публичните вземания, освен в случаите, когато действията се извършват от публичните изпълнители на Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

б) в ал. 2 и 3 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

2. В чл. 88, ал. 1 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

§ 8. В Закона за Националната агенция за приходите (обн., ДВ, бр. 112 от 2002 г.; изм., бр. 114 от 2003 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 3, ал. 1:

а) точка 7 се изменя така:

"7. води регистър на лицата, подлежащи на регистрация по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, лицата, които работят по трудово правоотношение, създава и поддържа бази данни за тях, необходими за осъществяване на дейността ѝ и за нуждите на задължителното социално осигуряване, на Министерството на финансите и общините;"

б) в т. 8 думите "осъществява методическото ръководство" се заличават.

2. В чл. 5, ал. 5:

а) точка 5 се изменя така:

"5. териториалния обхват, седалищата и обхвата на дейността на териториалните дирекции;"

б) в т. 6 думите "и териториалните служби, както и числеността на персонала в тях" се заличават;

в) създава се т. 9:

"9. решения за отписване на вземания, събирани от Националната агенция за приходите, за задължения до 100 лв., разходите за събирането на които надхвърлят размера на задължението."

3. В чл. 6:

а) в ал. 1 думите "териториални подразделения" и "и териториални служби" се заличават;

б) в ал. 3 съюзът "и" след думата "данъци" се заменя със запетая и след думите "задължителни осигурителни вноски" се поставя запетая и се добавя "както и други публични вземания, възложени им със закон";

в) алинеи 4 и 8 се отменят;

г) алинея 9 се изменя така:

"(9) Числеността на персонала на агенцията се определя от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите след одобрение на управителния съвет."

4. В чл. 7:

а) в ал. 1:

аа) в текста преди т. 1 думите "на агенцията" се заменят с "по приходите";

аб) в т. 2 думите "началниците на териториалните служби" се заменят с "техните заместници";

ав) създава се нова т. 3:

"3. директорите на дирекции, началниците на отдели и сектори;"

гг) досегашната т. 3 става т. 4 и се изменя така:

"4. служителите в централното управление и териториалните дирекции на агенцията, заемащи длъжност "главен експерт по приходите", "старши експерт по приходите", "експерт по приходите", "главен инспектор по приходите", "старши инспектор по приходите" и "инспектор по приходите";

дд) създава се т. 5:

"5. служителите в централното управление, заемащи длъжностите "държавен експерт по приходите" и "държавен инспектор по приходите";";

б) създава се нова ал. 2:

"(2) Органи на агенцията са и служителите, заемащи длъжност "държавен публичен изпълнител", "главен публичен изпълнител", "старши публичен изпълнител" и "публичен изпълнител";

в) досегашната ал. 2 става ал. 3 и се изменя така:

"(3) Изпълнителният директор и териториалният директор упражняват правомощията по чл. 7, ал. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и могат да оправомощават със заповед своите заместници или да определят други служители от агенцията да упражняват техни правомощия.";

г) досегашната ал. 3 се отменя;

д) в ал. 4 думите "т. 3" се заменят с "т. 3 - 5 и ал. 2, както и когато длъжност "експерт";

е) създава се ал. 5:

"(5) Длъжностите по ал. 1, т. 5 и длъжността "държавен публичен изпълнител" се заемат по служебно правоотношение."

5. В чл. 8:

а) в ал. 3 думите "началниците на териториалните служби" се заличават;

б) алинея 4 се изменя така:

"(4) Служителите в териториалните дирекции се назначават от съответния териториален директор."

6. В чл. 9:

а) в ал. 1:

аа) в текста преди т. 1 след думите "което е" се добавя "дееспособен";

аб) в т. 2 думите "и осигуряването" се заменят с "и/или задължителното социално осигуряване";

ав) в т. 6 думите "този закон не предвижда друго" се заменят с "в закон не е предвидено друго";

гг) в т. 8 думите "този закон не предвижда друго" се заменят с "в закон не е предвидено друго";

б) в ал. 4:

аа) в текста преди т. 1 думата "лица" се заменя с "дееспособни български граждани";

бб) точка 1 се изменя така:

"1. които отговарят на изискванията по ал. 1, т. 3, 4 и 7 и на специфичните изисквания

за заемане на съответната длъжност, определени със заповед на изпълнителния директор;"

вв) в т. 2 думите "ал. 1, т. 3 - 8" се заменят с "ал. 5";

в) създава се нова ал. 5:

"(5) Служителите в агенцията не могат да:

1. са еднолични търговци или съдружници в търговски дружества;
2. участват в органи на управление и контрол на търговски дружества, кооперации и други организации;
3. заемат друга платена длъжност или да извършват друга платена дейност освен научна, преподавателска или дейност, регламентирана в Закона за авторското право и сродните му права."

г) досегашната ал. 5 става ал. 6 и в нея думите "ал. 1, т. 4 - 8" се заменят с "ал. 1, т. 4, 7 и ал. 5", а думите "изпълнителния директор" се заменят с "работодателя";

д) създават се ал. 7 и 8:

"(7) След постъпване на работа и всяка година до 31 май служителите на агенцията са длъжни да декларират имуществото си, включително такова, представляващо съпругеска имуществена общност, както и това на своите ненавършили пълнолетие деца, с декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор.

(8) Несъвместимостта по ал. 5, както и неподаването в срок на декларация по ал. 7, е основание за едностранно прекратяване на трудовите правоотношения със служителя на агенцията без предизвестие."

7. Членове 10 и 11 се изменят така:

"Изпълнителен директор

Чл. 10. (1) Изпълнителният директор:

1. организира, ръководи и контролира цялостната дейност на агенцията;
2. планира, разпределя и контролира средствата и ресурсите за осъществяване дейността на агенцията;
3. анализира изпълнението на ежегодния план за приходите от публични вземания;
4. дава задължителни указания на органите на агенцията за единното прилагане на данъчното и осигурителното законодателство в рамките на функциите и правомощията на агенцията;
5. утвърждава методически указания и процедури за осъществяване на дейността на агенцията, задължителни за нейните служители;
6. решава спорове за компетентност между органи на агенцията;
7. утвърждава задължителните формуляри и образците на други документи, свързани със събирането на приходите;
8. определя числеността на централното управление и териториалните дирекции в рамките на общата численост на агенцията;
9. осъществява общо ръководство по управлението и квалификацията на служителите;
10. организира разясняване на данъчното и осигурителното законодателство в рамките на функциите и правомощията на агенцията;
11. подготвя проекти на международни данъчни спогодби;
12. дава становища по проекти на международни договори, съдържащи данъчни разпоредби;
13. дава становища за промени в данъчното и осигурителното законодателство в рамките на функциите и правомощията на агенцията;
14. упражнява други правомощия, предвидени със закон.

(2) Изпълнителният директор може да възложи част от правомощията и дейностите по ал. 1 на заместник изпълнителните директори, директорите на дирекция "Обжалване и

управление на изпълнението" или други служители от централното управление. При отсъствие правомощията на изпълнителния директор се упражняват от определен от него заместник изпълнителен директор.

(3) Изпълнителният директор определя местонахождението и териториалната компетентност на дирекциите "Обжалване и управление на изпълнението" при централното управление със заповед, която се обнародва в "Държавен вестник".

(4) Изпълнителният директор може да възлага на други лица въз основа на договор връчването на съобщения, приемането на декларации, обработката им и получаването на плащанията по тях, както и други функции от компетентност на агенцията.

(5) Указания по ал. 1, т. 4, задължителни за органите на агенцията, може да издава и министърът на финансите, като по въпроси, свързани със задължителните осигурителни вноски, указанията се съгласуват с министъра на труда и социалната политика.

Териториален директор

Чл. 11. (1) Териториалният директор организира и ръководи:

1. териториалната дирекция;
2. обслужването и подпомагането на задължените лица при изпълнение на задълженията им по данъчното и осигурителното законодателство;
3. приемането и обработването на данъчни и осигурителни декларации, подлежащи на подаване или подадени в съответната териториална дирекция;
4. възлагането и извършването на проверки и ревизии;
5. обезпечаването, събирането и отчитането на данъчните вземания и задължителните осигурителни вноски, както и на глобите и имуществените санкции, наложени от органите на агенцията.

(2) Териториалният директор:

1. издава предвидените в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс актове;
2. разглежда и изпраща до съответния съд жалбите против актовете и отказите за издаване на актове на органите на агенцията, както и против действията или бездействията на органи и служители на агенцията на територията на региона по реда, установен със закон;
3. издава наказателни постановления в предвидените от закона случаи;
4. осъществява контрол върху дейността на органите и служителите на агенцията в съответната териториална дирекция;
5. отчита се за дейността си пред изпълнителния директор;
6. упражнява други правомощия, предвидени в закон.

(3) Териториалният директор може да възлага със заповед на определени органи по приходите и служители от териториалната дирекция изпълнението на правомощията по ал. 1 и 2, с изключение на тези по ал. 2, т. 2."

8. В чл. 12:

а) в ал. 1 думата "юрисконсулт" се заменя с "главен юрисконсулт", "старши юрисконсулт" и "юрисконсулт";

б) алинея 2 се отменя;

в) в ал. 3 т. 1 се изменя така:

"1. които имат висше юридическо образование и издържан изпит за придобиване на юридическа правоспособност;".

9. В чл. 13:

а) в ал. 1 думите "и началниците на териториалните служби" се заличават, а след думата "директор" се добавя "или от упълномощен от него служител на агенцията";

б) алинея 2 се изменя така:

"(2) Трудовите договори със служителите в териториалните дирекции се сключват, изменят и прекратяват от съответния директор на териториална дирекция."

10. В чл. 14:

а) в ал. 1:

аа) точка 2 се изменя така:

"2. да пазят в тайна данните, представляващи данъчна и осигурителна информация съгласно Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

бб) създава се т. 3:

"3. да спазват установените изисквания относно създаването, обработването, съхраняването и предоставянето на достъп до информацията, представляваща служебна тайна;"

б) алинея 2 се отменя;

в) в ал. 3 думите "ал. 2" се заменят с "ал. 1, т. 2";

г) създават се ал. 4 и 5:

"(4) Служебна тайна е следната информация:

1. информация относно средствата за опазване на данъчната и осигурителната информация и на информацията, представляваща служебна тайна;
2. информация относно проектиране, изграждане и функциониране на информационни системи и мрежи за предаване на данъчна и осигурителна информация;
3. пароли, кодове и средства за криптографска защита на устройства, които създават, обработват, съхраняват и предават данъчна и осигурителна информация;
4. критериите за селекция и анализ на риска във връзка с осъществяване на ревизии и проверки;
5. сведения за организацията във връзка с осъществяване на данъчно-осигурителен контрол върху лица, произвеждащи и търгуващи с военна и специална продукция, както и върху такива, които са рискови за икономическата сигурност на държавата;
6. информация за действията по осъществяване на вътрешен контрол и вътрешна сигурност.

(5) Сведенията, определени като служебна тайна съгласно ал. 4, се създават, получават, обработват, предоставят, съхраняват и унищожават при условията и по реда на Закона за защита на класифицираната информация."

11. В чл. 15 думите "органите по чл. 7, ал. 1" се заменят със "служителите си".

12. В чл. 17 ал. 1 се изменя така:

"(1) На органите и служителите на агенцията ежегодно се изплащат суми за облекло при условия и по ред, определени от управителния съвет."

13. Член 18 се изменя така:

"Допълнително финансиране

Чл. 18. (1) Двадесет и пет на сто от събраните суми по влезлите в сила актове на органите на агенцията от укрити и/или недеklarирани данъци, непризнати данъци за възстановяване и други суми за възстановяване, глоби и имуществени санкции и дължимите към тях лихви постъпват като собствени приходи в бюджета на агенцията.

(2) Средствата по ал. 1 се разходват само за:

1. капитални вложения за подобряване на материалната база на агенцията, за издръжка, за повишаване квалификацията на служителите и за облекло по чл. 17, ал. 1 в размер 55 на сто от средствата по ал. 1 - при условия и по ред, определени от управителния съвет;
2. допълнително материално стимулиране на работещите в агенцията в размер не по-малко от 35 на сто от средствата по ал. 1 - по критерии, при условия и по ред, определени от управителния съвет;
3. допълнително материално стимулиране към основната заплата на служителите на

Министерството на финансите в размер до 10 на сто от средствата по ал. 1 - при условия и по ред, определени от министъра на финансите."

14. Член 20 се изменя така:

"Обхват на отговорността

Чл. 20. Служителите на агенцията отговарят пред агенцията за изплатените от нея обезщетения на увредени задължени лица само когато действията или бездействията им са признати за престъпление по съдебен ред или вредите са причинени умишлено.

Отговорността е в пълен размер."

15. Създава се глава пета:

"Глава пета

ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Текущо предоставяне на информация

Чл. 22. (1) Държавните и общинските органи, компетентни да регистрират или издават разрешения за извършване на определен вид търговска дейност, уведомяват агенцията за регистрираните лица или обекти и за издадените разрешения, както и за прекратената регистрация или отнетите разрешения до 15-о число на месеца, следващ тримесечието.

(2) Органите, компетентни да регистрират превозни средства, включително въздухоплавателни и плавателни средства, уведомяват агенцията за регистрираните, отчислените и спрените от движение превозни средства ежемесечно до 15-о число на следващия месец.

(3) Съдиите по вписванията уведомяват агенцията за прехвърлените, учредените, изменените или прекратените вещни права върху недвижими имоти, както и за учредените, изменените и заличените ипотeki ежемесечно до 15-о число на следващия месец.

(4) Общините уведомяват агенцията за декларираните недвижими имоти, превозни средства, открити наследства, придобитите имуществa по възмезден и безвъзмезден начин по Закона за местните данъци и такси, както и за регистрираните търговски обекти до 15-о число на следващия месец.

(5) Редът за предоставяне на информацията по ал. 1 - 4 се определя с инструкции, издавани съвместно от:

1. министъра на финансите и съответния министър;
2. изпълнителния директор и ръководителя на съответната администрация, когато информацията не се предоставя от министерство.

(6) Редът за предоставяне на информация от общините се урежда с инструкция на министъра на финансите, съгласувана с Националното сдружение на общините на Република България.

Текущ обмен на информация

Чл. 23. Редът за осигуряване на текущия обмен на информация между агенцията, министерствата, контролните органи на Министерството на финансите, Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса, Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда" и общините се определя с инструкции, издавани от:

1. министъра на финансите и съответния министър;
2. изпълнителния директор и ръководителя на съответната администрация, когато информацията не се обменя с министерство;

3. министъра на финансите, съгласувано с Националното сдружение на общините на Република България.

Събиране и предоставяне на данни

Чл. 24. (1) Съдилищата и общините, държавните и общинските органи и Националният статистически институт предоставят на агенцията необходимата за осъществяването на функциите и правомощията ѝ информация безплатно.

(2) За целите на статистиката, планирането и анализа на прилагането на данъчното и осигурителното законодателство изпълнителният директор определя лицата, които предоставят информация по образец, утвърден със заповед, която се обнародва в "Държавен вестник".

Информация от търговските банки

Чл. 25. (1) Търговските банки и клоновете на чуждестранните банки уведомяват в 7-дневен срок агенцията за откритите или закритите от тях банкови сметки на:

1. едноличните търговци, местните юридически лица, включително тези с нестопанска цел, и клоновете на чуждестранните лица;
2. неперсонифицираните дружества и осигурителните каси;
3. чуждестранните юридически лица, които са регистрирали търговско представителство;
4. чуждестранните лица, които осъществяват стопанска дейност в страната, включително чрез място на стопанска дейност.

(2) За лицата, непосочени в ал. 1, търговските банки и клоновете на чуждестранните банки предоставят информация за откритите или закритите банкови сметки по мотивирано искане от териториалния директор в 7-дневен срок от получаването на искането.

Взаимодействие с други органи

Чл. 26. (1) Агенцията, органите на Министерството на вътрешните работи и прокуратурата, контролните органи на Министерството на финансите, както и други контролни органи, извършват съвместни действия във връзка с осъществяването на своите функции.

(2) Редът и начинът за осъществяване на взаимодействието се определят със съвместна инструкция на:

1. министъра на финансите и ръководителя на съответната институция;
2. изпълнителния директор и ръководителя на съответната администрация."

§ 9. В Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани (обн., ДВ, бр. 60 от 1988 г.; изм., бр. 59 от 1993 г., бр. 12 от 1996 г., бр. 67 от 1999 г. и бр. 92 от 2000 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 1, ал. 1 след думата "граждани" се добавя "и юридически лица".
2. В чл. 9 ал. 2 думите "органите на данъчната администрация" се заменят с "органите по приходите".

§ 10. В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г., бр. 55 от 2000 г. - Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г.; изм., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102 и 103 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 5:

а) в ал. 1 думите "негово поделение" се заменят с "неперсонифицирано дружество";

б) алинея 3 се изменя така:

"(3) Регистрацията на осигурителите и самоосигуряващите се лица в Националния осигурителен институт се извършва служебно въз основа на данните в регистъра и базите данни на Националната агенция за приходите по чл. 80, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.";

в) в ал. 4 думите "Осигурителите периодично представят в Националния осигурителен институт данни за" се заменят с "Осигурителите, осигурителните каси, самоосигуряващите се лица и работодателите периодично представят в Националната агенция за приходите данни за";

г) алинея 5 се отменя;

д) (В сила от 29.12.2005 г.) алинея 6 се изменя така:

"(6) Съдържанието, сроковете, начинът и редът за подаване и съхраняване на декларациите по ал. 4 се определят с наредба, издадена от министъра на финансите.";

е) алинея 8 се изменя така:

"(8) Националната агенция за приходите предоставя на Националния осигурителен институт данните по ал. 4 и данните за открити и закрити банкови сметки на осигурителите и самоосигуряващите се лица по чл. 25, ал. 1 от Закона за Националната агенция за приходите. Редът за предоставяне на информацията се определя с инструкция, издадена съвместно от управителя на Националния осигурителен институт и изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.";

ж) алинея 9 се отменя.

2. Член 6а се отменя.

3. В чл. 7 ал. 6 се изменя така:

"(6) Работодателите, осигурителите, самоосигуряващите се лица и осигурителните каси внасят по съответната сметка на компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите чрез съответните банки, лицензиран пощенски оператор или поделенията им задължителните осигурителни вноски, като ползват единния идентификационен код по регистър БУЛСТАТ."

4. В чл. 8:

а) в ал. 1, изречение първо думите "териториалното поделение на Националния осигурителен институт" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите";

б) в ал. 2, т. 1 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите";

в) (В сила от 29.12.2005 г.) в ал. 3 след думите "Националния осигурителен институт" се поставя запетая и се добавя "съгласувано с Националната агенция за приходите".

5. В чл. 33:

а) в ал. 3:

аа) точка 2 се изменя така:

"2. установява и събира вземанията на държавното обществено осигуряване от неправилно извършени осигурителни разходи;"

бб) точка 3 с букви "а" - "в" се отменя;

вв) в т. 4 накрая се добавя "във връзка с възложените му дейности";

гг) в т. 10 думите "създава и" се заличават;

б) алинеи 4 и 5 се отменят.

6. В чл. 36:

а) т. 6 се изменя така:

"6. дава съгласие за разсрочване на вземания за задължителни осигурителни вноски към фондовете на държавното обществено осигуряване в случаите по чл. 184, 185 и 188 от

Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

б) в т. 7 след думата "вземания" се добавя "по вземанията, събирани от Националния осигурителен институт".

7. В чл. 37, ал. 5:

а) в т. 2 накрая се добавя "във връзка с възложените на Националния осигурителен институт дейности";

б) точка 6 се изменя така:

"6. дава съгласие за разсрочване на вземания за задължителни осигурителни вноски към фондовете на държавното обществено осигуряване в случаите по чл. 184, 185 и 188 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

8. В чл. 54е, ал. 3, чл. 54ж, ал. 2 и чл. 98, ал. 2 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

9. Член 107 се изменя така:

"Контролни органи

Чл. 107. Контролът по спазването на нормативните актове по държавното обществено осигуряване във връзка с дейността, възложена на Националния осигурителен институт, се осъществява от контролните органи на Националния осигурителен институт."

10. В чл. 108:

а) в ал. 1:

аа) в т. 1 думите "дейността им по държавното обществено осигуряване и за внасянето на осигурителни вноски за здравното осигуряване и за допълнителното задължително пенсионно осигуряване" се заменят с "дейността, възложена на Националния осигурителен институт";

бб) в т. 2 думите "внасяне на осигурителни вноски за здравното осигуряване и за допълнителното задължително пенсионно осигуряване" се заменят с "дейността, възложена на Националния осигурителен институт";

вв) в т. 3 думите "за внасянето на осигурителни вноски за здравното осигуряване и за допълнителното задължително пенсионно осигуряване" се заменят с "дейността, възложена на Националния осигурителен институт";

б) алинея 2 се изменя така:

"(2) Контролните органи на Националния осигурителен институт могат да извършват контролно-ревизионна дейност съвместно с органите на Националната агенция за приходите по план, предварително съгласуван между управителя на Националния осигурителен институт и изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.";

в) в ал. 3 думите "с осъществяването на държавното обществено осигуряване, и внасянето на осигурителни вноски за здравното осигуряване и за допълнителното задължително пенсионно осигуряване" се заменят със "със спазване на осигурителното законодателство във връзка с дейността, възложена на Националния осигурителен институт";

г) в ал. 5 думите "противоречащи на нормативните актове по държавното обществено осигуряване, както и на нормативните актове по здравното осигуряване в частта им по събирането на осигурителните вноски и контрола по тази дейност" се заменят с "по спазване на осигурителното законодателство във връзка с дейността, възложена на Националния осигурителен институт".

11. В чл. 108а думите "с цел да се избегне плащането на дължими осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, за здравното осигуряване и за допълнителното задължително пенсионно осигуряване в големи размери" се заменят с "във връзка с извършени осигурителни плащания".

12. В чл. 110:

а) в ал. 1:

аа) в т. 1 думите "от невнесени осигурителни вноски" се заличават;

аб) точки 2 и 4 се отменят;

ав) в т. 5 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";

б) в ал. 3 думите "приходите и" се заличават;

в) в ал. 5:

аа) в текста преди т. 1 думите "и декларации за дължими осигурителни вноски по чл. 5, ал. 4, т. 2" се заличават;

аб) в т. 1 думите "здравното осигуряване и допълнителното задължително пенсионно осигуряване" се заличават;

ав) в т. 3 думите "данъчен орган" се заменят с "орган на Националната агенция за приходите";

г) в ал. 6, изречение първо думите "и здравното осигуряване" се заличават;

д) в ал. 9 след думите "държавното обществено осигуряване" се добавя "от неправилно извършени осигурителни разходи";

е) в ал. 10 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";

ж) алинея 12 се отменя.

13. В чл. 111:

а) създава се нова ал. 3:

"(3) Имуствените санкции по ал. 2 за банките, разрешили теглене на пари за трудови възнаграждения, включително за авансови плащания, се налагат от териториалния директор на съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите или от определен от него орган по приходите по реда на Закона за административните нарушения и наказания.";

б) досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

"(4) Имуствените санкции по ал. 2 за банките, разрешили теглене на пари за изплащане на парични обезщетения, се налагат от териториалния директор на съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите или от определен от него орган по приходите по реда на Закона за административните нарушения и наказания."

14. В чл. 112 думите "и за внасяне на вноските за държавното обществено осигуряване, здравното осигуряване и за допълнителното задължително пенсионно осигуряване" се заличават.

15. В чл. 113, ал. 1 думите "на Националния осигурителен институт" се заличават.

16. В чл. 115, ал. 1 думите "невнесени осигурителни вноски" се заличават.

17. В чл. 116:

а) алинея 1 се изменя така:

"(1) По искане на длъжника към държавното обществено осигуряване за вземанията, установявани и събирани от Националния осигурителен институт, може да се разреши разсрочване на плащането на дължимите суми съгласно одобрен погасителен план.";

б) алинея 11 се отменя.

18. В чл. 117:

а) в ал. 1, т. 2 буква "е" се отменя;

б) в ал. 2 думите "букви "б" - "е" се заменят с "букви "б" - "д".

19. В чл. 128:

а) в ал. 2 думите "Националният осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите";

б) в ал. 3 думите "управителя на Националния осигурителен институт" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

20. В чл. 137, ал. 4 и чл. 140, ал. 4 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

21. В чл. 159:

а) в ал. 1, 2 и 3 думите "Националния/т осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите";

б) в ал. 4 думите "Закона за бюджета за държавното обществено осигуряване" се заменят със "Закона за държавния бюджет на Република България" и думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите";

в) в ал. 5, 6, 7 и 8 думите "Националния/т осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

22. В чл. 349:

а) в ал. 1 след думите "1000 лв." се добавя "с изключение на случаите на нарушение на разпоредбите на чл. 5, ал. 4 и";

б) алинея 2 се отменя;

в) алинея 3 се изменя така:

"(3) Който състави документ с невярно съдържание с цел неоснователно получаване на осигурителни плащания, се наказва с глоба от 500 лв. за всеки отделен случай, ако не подлежи на по-тежко наказание."

23. В глава четиридесет и първа се създава раздел III:

"Раздел III

Отговорност за неизпълнение на задълженията за деклариране на данни пред Националната агенция за приходите и за внасяне на задължителни осигурителни вноски

Чл. 355. (1) Който наруши разпоредбите на чл. 5, ал. 4, чл. 7 и чл. 8, ал. 2, т. 1, се наказва с глоба от 50 до 500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) Който състави документ с невярно съдържание или предостави неверни данни по чл. 5, ал. 4 с цел да избегне плащането на задължителни осигурителни вноски, се наказва с глоба от 250 лв. за всеки отделен случай, ако не подлежи на по-тежко наказание.

(3) Длъжностно лице, което разреши изплащането на възнаграждения, без да са внесени дължимите за тях осигурителни вноски, се наказва с глоба в размер на невнесените осигурителни вноски, но не повече от 20 000 лв.

(4) При повторно нарушение по ал. 1 наказанието е глоба от 500 до 2000 лв., а по ал. 2 - глоба от 500 лв. за всеки отделен случай, но не повече от 10 000 лв.

(5) Актовете за установяване на административните нарушения се съставят от органите на Националната агенция за приходите, а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или от упълномощено от него длъжностно лице.

(6) Установяването на нарушенията, издаването на наказателните постановления, обжалването и изпълнението им се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания."

§ 11. В Кодекса на труда (обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г., бр. 69 от 1995 г. - Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г.; изм., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г., бр. 52 от 1998 г. - Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110

от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 19, 27, 46, 76 и 83 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 62:

а) алинея 3 се изменя така:

"(3) В тридневен срок от сключването или изменението на трудовия договор и в седемдневен срок от неговото прекратяване работодателят или упълномощено от него лице е длъжен да изпрати уведомление за това до съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.";

б) (В сила от 29.12.2005 г.) в ал. 4 думите "управителя на Националния осигурителен институт" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

2. В чл. 63, ал. 1 думите "териториалното поделение на Националния осигурителен институт" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите".

§ 12. В Закона за данък върху добавената стойност (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; попр., бр. 1 от 1999 г.; изм., бр. 44, 62, 64, 103 и 111 от 1999 г., бр. 63, 78 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 28, 45 и 117 от 2002 г., бр. 37, 42, 86 и 109 от 2003 г., бр. 53, 70 и 108 от 2004 г., бр. 28, 43, 76, 94, 95, 100 и 103 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 5 думите "данъчния орган" се заменят с "органа по приходите".

2. В чл. 20:

а) точка 3 се изменя така:

"3. "свързани лица" са лицата по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";

б) точка 5 се изменя така:

"5. "пазарна цена" е цената по смисъла на § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";

в) в т. 17 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите";

г) в т. 18 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите", думите "данъчен адрес" се заменят с "адрес за кореспонденция", а думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";

д) създава се т. 28:

"28. "методи за определяне на пазарните цени" са методите за определяне на пазарни цени по смисъла на § 1, т. 10 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

3. В чл. 65:

а) в ал. 4:

аа) в текста преди т. 1 думите "Данъчният орган" се заменят с "Органът по приходите";

бб) в т. 1 думите "данъчна регистрация" се заменят с "регистрация в Националната агенция за приходите";

вв) в т. 4 думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите", а думите "Данъчно-процесуалния кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";

б) в ал. 6 думите "данъчният орган" се заменят с "органът по приходите";

в) в ал. 7 думите "данъчния ревизионен акт" се заменят с "ревизионния акт".

4. В чл. 70, ал. 2, т. 2 думите "данъчния орган" се заменят с "органа по приходите".

5. В чл. 74, ал. 1 и 2 думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите".

6. В чл. 75, ал. 4 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

7. В чл. 77:

а) в ал. 1, т. 1 и 4 думите "данъчният орган" се заменят с "органът по приходите";

б) в ал. 3 думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите";

в) в ал. 4 думите "данъчният орган" се заменят с "органът по приходите".

8. В чл. 78, ал. 1:

а) в т. 2 думите "данъчния орган" се заменят с "органа по приходите";

б) в т. 3 думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите";

в) в т. 4 думите "данъчният орган" се заменят с "органа по приходите";

г) в т. 5 думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите";

д) в т. 7 думата "данъчна" се заличава, а думите "в срока по чл. 68, ал. 5 - 7 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "в срока по чл. 114 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

9. В чл. 91к, ал. 3 и чл. 93, ал. 9 думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите".

10. В чл. 100:

а) в ал. 3 думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите";

б) в ал. 5 думите "данъчният орган" се заменят с "органът по приходите".

11. В чл. 101, ал. 1 думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите".

12. В чл. 107 ал. 1 се изменя така:

"(1) Регистрацията по този закон е специфична процедура и е неразделна част от регистрацията по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс."

13. В чл. 109:

а) заглавието се изменя така: "Регистрация по инициатива на органа по приходите";

б) в изречение първо думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите", а думите "данъчен акт" се заменят с "акт за регистрация";

в) в изречение второ думите "данъчния акт" се заменят с "акта за регистрация".

14. В чл. 111, ал. 1 думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите".

15. В чл. 113:

а) в ал. 3 думите "данъчният орган" се заменят с "органът по приходите";

б) в ал. 4 думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите".

16. В чл. 115:

а) в ал. 1 думите "данъчния орган" се заменят с "органа по приходите";

б) в ал. 2 думите "данъчният орган" се заменят с "органът по приходите".

17. В чл. 115а, ал. 2 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

18. В чл. 116, ал. 2, т. 2:

а) в текста преди буква "а" думите "данъчния орган" се заменят с "органа по приходите";

б) в буква "б" думите "данъчните органи" се заменят с "органи по приходите".

19. В чл. 118, ал. 2 и чл. 119, ал. 1 думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите".

20. В чл. 120:

а) заглавието се изменя така: "Дата на deregистрация и задължения на органа по

приходите";

б) в ал. 2, изречение първо думите "данъчния акт" се заменят с "акта", а думите "данъчния орган" се заменят с "органа по приходите";

в) в ал. 4, изречение второ думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите";

г) в ал. 5 думите "по чл. 33, ал. 2 от Данъчния процесуален кодекс" се заличават, а думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите".

21. В чл. 121, ал. 4 думите "данъчния орган" се заменят с "органа по приходите".

22. В чл. 126 се правят следните изменения:

а) заглавието на чл. 126 се изменя така: "Задължение на органа по приходите за вписване";

б) в ал. 1, 2 и 3 думите "данъчният орган" се заменят с "органът по приходите".

23. В чл. 127, ал. 1 думите "Данъчният орган" се заменят с "Органът по приходите".

24. В чл. 128, ал. 1 думите "Данъчният орган" се заменят с "Органът по приходите".

25. Наименованието на част шеста се изменя така: "Взаимодействие между Националната агенция за приходите, Агенция "Митници", Министерството на вътрешните работи, прокуратурата и другите държавни органи. Използване на информация".

26. В чл. 129:

а) в ал. 1 думите "орган на данъчната администрация" се заменят с "орган на Националната агенция за приходите";

б) в ал. 2 думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите".

27. В чл. 130 ал. 1 се изменя така:

"(1) Националната агенция за приходите и митническата администрация имат право да използват информация, получена от данъчна или митническа администрация на друга страна в резултат на официално запитване, при определяне на задълженията по този закон на данъчнозадължените лица, както и да използват тази информация като доказателство по административни и съдебни производства."

28. В чл. 131, ал. 2 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите".

29. В чл. 137а, ал. 1, т. 1, буква "а" и ал. 2 и в чл. 137б, ал. 2 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите".

30. В чл. 139 и в чл. 141 думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите".

31. В чл. 143:

а) в ал. 1 думите "Данъчен орган" се заменят с "Орган по приходите";

б) в ал. 3 думите "Данъчен орган" се заменят с "Орган по приходите", а думите "по чл. 68, ал. 1, т. 1 и 2 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";

в) в ал. 4 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите", думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите", а думите "Главния данъчен директор" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

32. В § 16, ал. 2, т. 1 и ал. 3 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (ДВ, бр. 100 от 2005 г.) думата "данъчен" се заличава.

§ 13. В Закона за местните данъци и такси (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; попр., бр. 1 от 1999 г.; изм., бр. 44, 62, 64, 103 и 111 от 1999 г., бр. 63, 78 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 28, 45 и 117 от 2002 г., бр. 37, 42, 86 и 109 от 2003 г., бр. 53, 70 и 108 от 2004 г., бр. 28, 43, 76, 94, 95, 100 и 103 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 4:

- а) в ал. 1 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";
- б) в ал. 2 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";
- в) в ал. 3 думите "данъчни органи" се заменят с "органи по приходите";
- г) в ал. 5 думите "регионален данъчен директор" се заменят с "решаващ орган по чл. 152, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс", а думите "териториален данъчен директор" се заменят с "териториален директор на Националната агенция за приходите";

д) в ал. 6 думите "Главният данъчен директор" се заменят с "Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите";

е) създава се ал. 7:

"(7) Компетентен орган за отсрочване и разсрочване на местни данъци в случаите по чл. 184, ал. 1, т. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс е общинският съвет."

2. В чл. 9б, ал. 4 се отменя.

3. В чл. 37 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

4. В § 1 от допълнителната разпоредба т. 6 се изменя така:

"6. "Свързани лица" са лицата по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс."

§ 14. В Закона за облагане доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 118 от 1997 г., бр. 35 от 1998 г. - Решение № 6 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 71 и 153 от 1998 г., бр. 50, 103 и 111 от 1999 г., бр. 105 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 40, 45, 61 и 118 от 2002 г., бр. 42, 67, 95 и 112 от 2003 г., бр. 36, 37, 53, 70 и 108 от 2004 г., бр. 43, 102 и 103 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 18 ал. 2 се отменя.

2. (В сила от 29.12.2005 г.) В чл. 41, ал. 4 и 5 думите "териториалната данъчна дирекция" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите".

3. В чл. 43, ал. 4 думите "териториалната данъчна дирекция" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите", а думите "данъчна регистрация" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрация".

4. В чл. 50, ал. 2, чл. 51, ал. 2, чл. 52 думите "териториалната данъчна дирекция" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите".

5. В чл. 53, ал. 4 думите "данъчна регистрация" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрация", а думите "териториалната данъчна дирекция" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите".

6. В чл. 54, ал. 1 думите "териториалната данъчна дирекция" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите".

7. В чл. 55:

а) в ал. 2 думата "данъчен" се заличава;

б) в ал. 3 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

8. Член 56 се отменя.

9. В наименованието на глава осемнадесета думите "териториалната данъчна дирекция" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите".

10. В наименованието на глава деветнадесета думите "служебна тайна" се заменят с "данъчна и осигурителна информация".

11. В чл. 57, ал. 1 думите "главния данъчен директор" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите", а думите "териториалната данъчна дирекция" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция по приходите".

12. Създава се член 57а:

"Чл. 57а. Работодателите периодично представят в Националната агенция за приходите информация за изплатените от тях доходи по трудови правоотношения и за данъка, удържан от тези доходи. Министърът на финансите издава наредба за сроковете, съдържанието, начина и реда за предоставяне и съхранение на информацията."

13. В чл. 58 навсякъде думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите".

14. В чл. 59:

а) в ал. 1 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите";

б) в ал. 2 думите "териториална данъчна дирекция", "териториални данъчни дирекции" и "Главната данъчна дирекция в Министерството на финансите" се заменят съответно с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите", "териториални дирекции на Националната агенция за приходите" и "Централно управление на Националната агенция за приходите";

в) в ал. 3 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

15. В чл. 65:

а) в ал. 1 думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите";

б) в ал. 2 думите "главния данъчен директор в Министерството на финансите" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

16. В § 1 от допълнителната разпоредба:

а) точка 15 се изменя така:

"15. "Пазарна цена" е цена по смисъла на § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.";

б) точки 23 и 24 се изменят така:

"23. "Място на стопанска дейност" е място на стопанска дейност по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

24. "Определена база" е определена база по смисъла на § 1, т. 7 от допълнителната разпоредба на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс."

§ 15. В Закона за корпоративното подоходно облагане (обн., ДВ, бр. 115 от 1997 г.; попр., бр. 19 от 1998 г.; изм., бр. 21 и 153 от 1998 г., бр. 12, 50, 51, 64, 81, 103, 110 и 111 от 1999 г., бр. 105 и 108 от 2000 г., бр. 34 и 110 от 2001 г., бр. 45, 61, 62 и 119 от 2002 г., бр. 42 и 109 от 2003 г., бр. 18, 53 и 107 от 2004 г., бр. 39, 88, 91, 102 и 103 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 2а се правят следните изменения:

а) в ал. 2 думите "териториалната данъчна дирекция по място на данъчната си регистрация" и думите "териториалната данъчна дирекция по място на данъчната регистрация" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрацията си", съответно с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрацията";

б) в ал. 3 думите "териториалната данъчна дирекция" и думите "териториалната данъчна дирекция по място на данъчната си регистрация" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите", съответно с "териториалната

дирекция на Националната агенция за приходите по регистрацията си".

2. В чл. 2г, ал. 2 думите "териториална данъчна дирекция по място на данъчната си регистрация" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите по мястото на регистрацията си", а думата "данъчна" се заличава.

3. В чл. 5, ал. 5 и чл. 23, ал. 3, т. 8 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

4. В чл. 51:

а) в ал. 2 думите "в териториалната дирекция по данъчна" се заменят с "в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по";

б) в ал. 8 думите "териториалната данъчна дирекция по данъчната им регистрация" и думите "териториалната данъчна дирекция по данъчната си регистрация" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрацията си";

в) в ал. 9 думите "териториалната данъчна дирекция по данъчната си регистрация" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрацията си";

г) в ал. 10 навсякъде думите "в териториалната данъчна дирекция по данъчната си регистрация" се заменят с "в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрацията си".

5. В чл. 51а и чл. 52 думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите".

6. В чл. 55:

а) в ал. 1, изречение трето думите "териториалната данъчна дирекция по място на данъчната регистрация" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрацията си"; думите "данъчна регистрация" се заменят с "регистрация по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс", а думата "данъчна" се заличава;

б) в ал. 4 думите "териториалната данъчна дирекция по място на данъчната регистрация" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по място на регистрация" и навсякъде думата "данъчна" се заличава.

7. В чл. 56, ал. 6 и чл. 57, ал. 3 думите "териториалната данъчна дирекция по данъчната си регистрация" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по регистрацията си".

8. В чл. 61д, ал. 1, т. 1 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

9. В чл. 67а, ал. 4 думите "данъчен орган от териториалната данъчна дирекция по данъчна" се заменят с "органа по приходите от съответната териториална дирекция по".

10. В чл. 67б, ал. 2 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите".

11. В чл. 67в, ал. 2 думите "данъчният орган" се заменят с "органът по приходите".

12. В чл. 68, ал. 1 думите "данъчните органи при териториалните данъчни дирекции" се заменят с "органите по приходите при териториалните дирекции на Националната агенция за приходите" и думите "главния данъчен директор" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

13. В § 1 от допълнителните разпоредби:

а) точка 3 се изменя така:

"3. "Свързани лица" са лицата по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.";

б) точка 10 се изменя така:

"10. "Пазарна цена" е цената по смисъла на § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.";

в) точка 13 се изменя така:

"13. Място на стопанска дейност" е мястото на стопанска дейност по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.";

г) в т. 34 думите "данъчна регистрация" се заменят с "регистрация в Националната агенция за приходите";

д) точка 42 се изменя така:

"42. "Трансфер между място на стопанска дейност и друга част на същото предприятие" е по смисъла на § 1, т. 6 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс."

14. В § 2, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби думите "данъчните органи" се заменят с "органиите по приходите".

§ 16. В Закона за банките (обн., ДВ, бр. 52 от 1997 г.; доп., бр. 15 от 1998 г.; изм., бр. 21, 52, 70 и 98 от 1998 г., бр. 54, 103 и 114 от 1999 г., бр. 24, 63, 84 и 92 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 45, 91 и 92 от 2002 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 19, 31 и 39 от 2005 г.) в чл. 52, ал. 5, т. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В текста преди буква "а" думата "данъчна" се заличава и след думата "дирекция" се добавя "на Националната агенция за приходите".

2. Буква "а" се изменя така:

"а) се представят доказателства, че проверяваното лице е осуетило извършването на проверка или ревизия или не води необходимата отчетност, както и че тя е непълна или недостоверна;"

§ 17. В Кодекса за застраховането (ДВ, бр. 103 от 2005 г.) в чл. 94 се създава т. 6:

"6. пред директор на териториална дирекция на Националната агенция за приходите, когато:

а) с акт на орган по приходите е установено, че проверяваното лице е осуетило извършването на проверка или ревизия или не води необходимата отчетност, както и ако тя е непълна или недостоверна;

б) с акт на компетентен държавен орган е установено настъпването на случайно събитие, довело до унищожаване на отчетната документация на проверяваното лице."

§ 18. В Закона за митниците (обн., ДВ, бр. 15 от 1998 г.; изм., бр. 89 и 153 от 1998 г., бр. 30 и 83 от 1999 г., бр. 63 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 76 от 2002 г., бр. 37 и 95 от 2003 г., бр. 38 от 2004 г., бр. 45, 86 и 91 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 10, ал. 6 думите "данъчните органи" се заменят с "органиите на Националната агенция за приходите".

2. В чл. 16 се правят следните изменения:

а) в ал. 5 думите "данъчните органи" се заменят с "органиите на Националната агенция за приходите";

б) алинея 6 се изменя така:

"(6) Редът и начинът за електронен обмен на информация между митническата администрация и Националната агенция за приходите се определят със съвместна инструкция на директора на Агенция "Митници" и изпълнителния директор на Националната агенция за приходите."

3. В чл. 84а, ал. 5 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

4. В чл. 84ж думите "глава десета, раздел III от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

5. В чл. 206а, ал. 4 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".
6. В чл. 206в думите "глава седемнадесета от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "глава двадесет и четвърта от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".
7. В чл. 211б думата "данъчна" се заличава, а след "дирекция" се добавя "на Националната агенция за приходите".
8. В чл. 211к:
  - а) в ал. 1 думите "чл. 121 - 132 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "глави седемнадесета и деветнадесета от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";
  - б) в ал. 2 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".
9. В чл. 229в думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 19. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102 и 103 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 3, ал. 1 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".
2. В чл. 24, т. 5 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".
3. В чл. 39:
  - а) в ал. 1 думите "териториалните поделения" се заменят с "териториалните дирекции" и навсякъде думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите";
  - б) в ал. 2 и 3 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".
4. В чл. 40а, ал. 1 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".
5. В чл. 41:
  - а) в ал. 1 думите "териториалните поделения" се заменят с "териториалните дирекции", а думите "Националния осигурителен институт" навсякъде се заменят с "Националната агенция за приходите";
  - б) в ал. 2 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".
6. В чл. 42, ал. 4 думите "данъчните служби" се заличават, а думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".
7. В чл. 69 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".
8. В чл. 73а думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите", а думите "Кодекса за социално осигуряване" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".
9. В чл. 77 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".
10. В чл. 95, ал. 2, т. 4 се изменя така:
"4. удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"
11. В чл. 105:
  - а) в ал. 1 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната

агенция за приходите";

б) в ал. 2 думите "управителя или от ръководителя на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или оправомощено от него длъжностно лице".

12. В § 19 от преходните и заключителните разпоредби ал. 2 се отменя.

13. В § 19в, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби думите "управителя на Националния осигурителен институт" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

14. В § 19г, ал. 3 от преходните и заключителните разпоредби думите "териториалните поделения на Националния осигурителен институт" се заменят с "териториалните дирекции на Националната агенция за приходите", а думите "управителя на Националния осигурителен институт" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

15. В § 20 от преходните и заключителните разпоредби думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

§ 20. В Гражданския процесуален кодекс (обн., Изв., бр. 12 от 1952 г.; изм., бр. 92 от 1952 г., бр. 89 от 1953 г., бр. 90 от 1955 г., бр. 90 от 1956 г., бр. 90 от 1958 г., бр. 50 и 90 от 1961 г.; попр., бр. 99 от 1961 г.; изм., ДВ, бр. 1 от 1963 г., бр. 23 от 1968 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 89 от 1976 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 28 от 1983 г., бр. 41 от 1985 г., бр. 27 от 1986 г., бр. 55 от 1987 г., бр. 60 от 1988 г., бр. 31 и 38 от 1989 г., бр. 31 от 1990 г., бр. 62 от 1991 г., бр. 55 от 1992 г., бр. 61 и 93 от 1993 г., бр. 87 от 1995 г., бр. 12, 26, 37, 44 и 104 от 1996 г., бр. 43, 55 и 124 от 1997 г., бр. 21, 59, 70 и 73 от 1998 г., бр. 64 и 103 от 1999 г., бр. 36, 85 и 92 от 2000 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 105 и 113 от 2002 г., бр. 58 и 84 от 2003 г., бр. 28 и 36 от 2004 г., бр. 38, 42, 43, 79, 86 и 99 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 353 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите и Агенцията за държавни вземания".

2. В чл. 374 думите "данъчна служба" се заменят с "дирекция на Национална агенция за приходите".

§ 21. В Търговския закон (обн., ДВ, бр. 48 от 1991 г.; изм., бр. 25 от 1992 г., бр. 61 и 103 от 1993 г., бр. 63 от 1994 г., бр. 63 от 1995 г., бр. 42, 59, 83, 86 и 104 от 1996 г., бр. 58, 100 и 124 от 1997 г., бр. 52 и 70 от 1998 г., бр. 33, 42, 64, 81, 90, 103 и 114 от 1999 г., бр. 84 от 2000 г., бр. 28, 61 и 96 от 2002 г., бр. 19, 31 и 58 от 2003 г., бр. 31, 39, 42, 43 и 66 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 268, ал. 3 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

2. В чл. 628, ал. 3 думите "документи по чл. 20, ал. 6 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "доказателствата по чл. 78, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

3. В чл. 638:

а) в ал. 1 думите "чл. 159, ал. 1 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "чл. 193 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";

б) в ал. 4 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

4. В чл. 722, ал. 1, т. 1 след думата "ипотека" се поставя запетая и се добавя "или запор или възбрана, вписани по реда на Закона за особените залози".

§ 22. Във Валутния закон (обн., ДВ, бр. 83 от 1999 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 60 от 2003 г. и бр. 36 от 2004 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 11, ал. 3 думите "съответното данъчно подразделение" се заменят със "съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите".
2. В чл. 16, ал. 2 се правят следните изменения:
  - а) в текста преди т. 1 думите "Данъчните органи" се заменят с "Органите на Националната агенция за приходите";
  - б) в т. 6 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 23. В Закона за банковата несъстоятелност (обн., ДВ, бр. 92 от 2002 г.; изм., бр. 67 от 2003 г., бр. 36 от 2004 г. и бр. 31 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 9, ал. 4 думите "чл. 20 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "чл. 77 и 78 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".
2. В чл. 21, ал. 2 думите "чл. 159, ал. 1 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "чл. 193 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".
3. В чл. 72 ал. 3 се изменя така:

"(3) За неуредените в тази глава случаи се прилагат съответно разпоредбите на глави двадесет и шеста и двадесет и седма на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс."
4. В чл. 79, ал. 4 думите "данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите".
5. В чл. 84, ал. 3 думите "чл. 206, ал. 6 - 9 и ал. 10, изречение първо и второ и чл. 207, ал. 1 и 2 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "чл. 244, ал. 2 и 3 и чл. 245, ал. 1 и 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".
6. В чл. 85:
  - а) в ал. 3 думите "чл. 209, чл. 210, ал. 1 - 11, чл. 211, ал. 1, т. 2, чл. 212, ал. 1, т. 3 и чл. 215 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "чл. 247, чл. 248, чл. 249, ал. 2 и 3, чл. 250, ал. 1, т. 3 и чл. 253 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";
  - б) в ал. 4 думите "чл. 211 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "чл. 249 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс";
  - в) в ал. 5 думите "чл. 213 - 215 и чл. 216, ал. 1 - 4 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "чл. 251 - 253 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".
7. В чл. 87, ал. 1 думите "чл. 220, ал. 1 - 5 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "чл. 258, ал. 1 - 5 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 24. В Закона за безопасно използване на ядрената енергия (обн., ДВ, бр. 63 от 2002 г.; изм., бр. 120 от 2002 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 76 и 88 от 2005 г.) в чл. 49, ал. 4 и в чл. 94, ал. 3 думите "Данъчния процесуален кодекс от данъчната администрация" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от органите на Националната агенция за приходите".

§ 25. В Закона за биологичното разнообразие (обн., ДВ, бр. 77 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 88 от 2005 г.) в чл. 129, ал. 2 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 26. В Закона за българските документи за самоличност (обн., ДВ, бр. 93 от 1998 г., бр. 53, 67, 70 и 113 от 1999 г., бр. 108 от 2000 г., бр. 42 от 2001 г., бр. 45 и 54 от 2002 г., бр. 29 и 63 от 2003 г., бр. 96, 103 и 111 от 2004 г., бр. 43, 71, 86 и 88 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 27, ал. 3, т. 2 думата "данъчен" се заменя с "адрес за кореспонденция".

2. В чл. 75 т. 5 се изменя така:

"5. лицата, за които е поискана забрана по реда на чл. 182, ал. 2, т. 2, буква "а" и по чл. 221, ал. 6, т. 1, букви "а" и "б" от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

§ 27. В Закона за виното и спиртните напитки (обн., ДВ, бр. 86 от 1999 г.; изм., бр. 56 от 2002 г. и бр. 16, 108 и 113 от 2004 г., бр. 99 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 23а, ал. 3, т. 3 и чл. 40, ал. 4, т. 7 думите "данъчна регистрация" се заменят с "регистрация по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

2. В чл. 40в, ал. 2 - 4, ал. 6, 7, 10 и 12 думите "данъчна дирекция" се заменят с "дирекция на Национална агенция за приходите".

3. В чл. 42:

а) в ал. 4 думите "данъчната служба" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите";

б) в ал. 5 думите "данъчна служба" се заменят с "териториална дирекция".

4. В чл. 77а, ал. 4 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

5. В § 78 от преходните и заключителните разпоредби думите "данъчна дирекция" се заменят с "дирекция на Национална агенция за приходите".

§ 28. В Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (ДВ, бр. 37 от 2004 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 20:

а) в ал. 2 думите "териториалното поделение на Националния осигурителен институт" се заменят със "съответната компетентна териториална дирекция на Националната агенция за приходите";

б) създава се нова ал. 4:

"(4) Вноските във Фонд "Гарантиране вземанията на работниците и служителите" се внасят едновременно с изплащането на дължимото възнаграждение или на част от него.";

в) досегашната ал. 4 става ал. 5;

г) досегашната ал. 5 става ал. 6 и се изменя така:

"(6) Вноската за фонда се внася по реда, определен с наредбата по чл. 179 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.";

д) досегашната ал. 6 става ал. 7.

2. В чл. 21:

а) алинеи 1 и 2 се изменят така:

"(1) Контролът по внасянето на вноските във фонда се осъществява от органите на Националната агенция за приходите. Контролът по изплащането на гарантираните вземания се осъществява от контролните органи на Националния осигурителен институт.

(2) Дължимите, но невнесени вноски се събират по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, като се прилагат правилата за установяването и събирането на задължителните осигурителни вноски.";

б) алинеи 3 и 5 се отменят.

3. В чл. 24, ал. 1 думите "в съответните сметки на Националния осигурителен институт" се заличават.

4. В чл. 27:

а) досегашният текст става ал. 1 и се изменя така:

"(1) Териториалните поделения на Националния осигурителен институт изплащат

гарантираните вземания в 7-дневен срок от получаване на разпореждането на директора на фонда и превеждане на сумите от фонда.";

б) създава се ал. 2:

"(2) Едновременно с изплащането на гарантираното вземане съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт превежда дължимите осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване, допълнително задължително пенсионно осигуряване, здравно осигуряване, данъка върху доходите и запорите."

5. В чл. 28, ал. 3 думите "управителя на Националния осигурителен институт" се заменят с "Агенцията за държавни вземания".

6. В чл. 32:

а) в ал. 1 след думите "Националния осигурителен институт" се добавя "или органите по приходите на Националната агенция за приходите съобразно техните правомощия";

б) в ал. 2 след думите "длъжностно лице" се добавя "или от органите по приходите на Националната агенция за приходите съобразно техните правомощия".

§ 29. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79, 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г., бр. 77, 79 и 99 от 2002 г. и бр. 16 и 107 от 2003 г., бр. 72 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 68а, ал. 2, т. 4 думите "документ за данъчна регистрация" се заличават.

2. В чл. 68б, ал. 2, т. 5 думите "документ за данъчна регистрация" се заличават.

3. В чл. 112, ал. 2 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 30. В Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 43, 45 и 76 от 2002 г., бр. 16 и 22 от 2003 г. и бр. 6, 70, 85 и 115 от 2004 г., бр. 79, 92, 99, 102 и 103 от 2005 г.) в чл. 186 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, изречение второ след думите "нарушените разпоредби" съюзът "и" се заменя със запетая, а след думите "размера на глобата" се добавя "и сметката, по която следва да се внесе".

2. В ал. 4 думите "в съответното данъчно подразделение" се заличават, а след думата "постановление" се добавя "и се изпраща за събиране на публичния изпълнител".

§ 31. В Закона за държавните резерви и военновременните запаси (обн., ДВ, бр. 9 от 2003 г.; попр., бр. 37 от 2003 г.; изм., бр. 19 и 69 от 2005 г.) в чл. 34 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 32. В Закона за държавния вътрешен финансов контрол (обн., ДВ, бр. 92 от 2000 г.; изм., бр. 28 и 101 от 2002 г., бр. 31 от 2003 г. и бр. 38 от 2004 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 8, ал. 1, т. 17 думите "данъчната и" се заменят с "Националната агенция за приходите" и след тях се поставя запетая.

2. В чл. 44 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 33. В Закона за задължителните запаси от нефт и нефтопродукти (обн., ДВ, бр. 9 от 2003 г.; изм., бр. 107 от 2003 г., бр. 95 от 2005 г.) в чл. 31, ал. 2 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

§ 34. В Закона за занаятите (обн., ДВ, бр. 42 от 2001 г.; изм., бр. 112 от 2001 г., бр. 56 от 2002 г., бр. 99 от 2005 г.) в чл. 24, ал. 3, т. 2 думите "и копие от удостоверението за данъчна регистрация" се заличават.

§ 35. В Закона за защита на конкуренцията (обн., ДВ, бр. 52 от 1998 г., бр. 112 от 1998 г. - Решение № 22 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 81 от 1999 г., бр. 28 от 2002 г., бр. 9 и 107 от 2003 г.) в чл. 45 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 36. В Закона за информация относно необслужвани кредити (ДВ, бр. 95 от 1997 г.) в чл. 1, ал. 2 и чл. 3, ал. 3 думите "данъчните органи" се заменят с "органите на Националната агенция за приходите".

§ 37. В Закона за кадастъра и имотния регистър (обн., ДВ, бр. 34 от 2000 г.; изм., бр. 45 и 99 от 2002 г., бр. 36 от 2004 г. и бр. 39 от 2005 г.) се правят следните изменения:
1. В чл. 37, ал. 1 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".
2. В чл. 41, ал. 2 т. 4 се отменя.

§ 38. В Закона за Комисията за финансов надзор (обн., ДВ, бр. 8 от 2003 г.; изм., бр. 31, 67 и 112 от 2003 г., бр. 85 от 2004 г. и бр. 39 и 103 от 2005 г.) се правят следните изменения:
1. В чл. 18, ал. 8 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".
2. В чл. 27, ал. 7 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 39. В Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г.; изм., бр. 85 от 2000 г., бр. 99 от 2002 г., бр. 71 от 2003 г. и бр. 102 от 2005 г.) се правят следните изменения:
1. В чл. 12 ал. 1 се изменя така:
"(1) Разрешения за производство, търговия и пренасяне на взривни вещества, огнестрелни оръжия и боеприпаси не се издават, а издадените се отнемат от лица, регистрирани като еднолични търговци:
1. които са осъждани за умишлено престъпление от общ характер или срещу тях е започнало наказателно преследване за умишлено престъпление от общ характер;
2. за които е получено уведомление по чл. 182, ал. 2, буква "б" или по чл. 221, ал. 6, т. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;
3. които страдат от психическо заболяване;
4. които през последните три години принудително са настанявани в лечебни заведения по глава пета, раздел II от Закона за здравето или са лекувани за употреба на наркотични вещества;
5. които през последните три години два или повече пъти са настанявани в заведение за отрезвяване по чл. 82, ал. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи;
6. които през последните три години три или повече пъти са нарушавали обществения ред, за което са им налагани административни наказания."
2. В чл. 13 т. 1 се изменя така:
"1. е получено уведомление по чл. 182, ал. 2, буква "б" или по чл. 221, ал. 6, т. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

§ 40. В Закона за кооперациите (обн., ДВ, бр. 113 от 1999 г.; изм., бр. 92 от 2000 г., бр. 98 от 2001 г., бр. 13 от 2003 г. и бр. 102 от 2005 г.) в чл. 43, ал. 4 думите "данъчна администрация" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите".

§ 41. В Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина (обн., ДВ, бр. 36 от 1995 г., бр. 61 от 1996 г. - Решение № 10 на Конституционния съд от 1996 г.; изм., бр. 38 от 1998 г., бр. 30 от 1999 г., бр. 10 от 2000 г., бр. 37 от 2000 г. - Решение № 3 на Конституционния съд от 2000 г.; изм., бр. 59 от 2000 г., бр. 78 от 2000 г. - Решение № 7 на Конституционния съд от 2000 г.; изм., бр. 41 от 2001 г., бр. 107 и 120 от 2002 г.; попр., бр. 2 от 2003 г.; изм., бр. 56, 71 и 112 от 2003 г.; изм., бр. 70 и 111 от 2004 г., бр. 37, 76, 85, 87 и 99 от 2005 г.) в чл. 74, ал. 6 т. 4 се изменя така:
"4. регистрационно удостоверение по БУЛСТАТ."

§ 42. В Закона за лечебните заведения (обн., ДВ, бр. 62 от 1999 г.; изм., бр. 88 и 113 от 1999 г.; попр., бр. 114 от 1999 г.; изм., бр. 36, 65 и 108 от 2000 г., бр. 51 от 2001 г. - Решение № 11 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 28 и 62 от 2002 г., бр. 83, 102 и 114 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 46, 76, 85 и 88 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 40, ал. 1, т. 1 думите "данъчна регистрация и" се заличават.
2. В чл. 47, т. 1 думите "данъчна регистрация" се заменят с "единен идентификационен код".
3. В чл. 51а, ал. 2, т. 1 думите "данъчна регистрация и" се заличават.
4. В чл. 56, ал. 3 думите "данъчната администрация" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите".

§ 43. В Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 85 от 1998 г.; изм., бр. 1 от 2001 г., бр. 31 от 2003 г. и бр. 103 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 3, ал. 2, т. 19 думите "данъчни органи" се заменят с "органи на Националната агенция за приходите".
2. В чл. 6 ал. 2 се отменя.

§ 44. В Закона за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 91 от 2002 г.; попр., бр. 98 от 2002 г.; изм., бр. 86 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 74, 77, 88, 95 от 2005 г.) в § 8 от преходните и заключителните разпоредби думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 45. В Закона за пощенските услуги (обн., ДВ, бр. 64 от 2000 г.; изм., бр. 112 от 2001 г., бр. 45 и 76 от 2002 г., бр. 26 от 2003 г., бр. 19, 88 и 99 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 43, ал. 2, т. 3 думите "и удостоверението за данъчна регистрация" се заличават.
2. В чл. 106а, ал. 5 думата "Данъчния" се заменят с "Данъчно-осигурителния".

§ 46. В Закона за радиото и телевизията (обн., ДВ, бр. 138 от 1998 г., бр. 60 от 1999 г. - Решение № 10 на Конституционния съд от 1999 г.; изм., бр. 81 от 1999 г., бр. 79 от 2000 г., бр. 96 от 2001 г., бр. 77 и 120 от 2002 г., бр. 99 и 114 от 2003 г., бр. 99 и 115 от 2004 г., бр. 88 и 93 от 2005 г.) в чл. 111 т. 3 се изменя така:

"3. удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

§ 47. В Закона за съхранение и търговия със зърно (обн., ДВ, бр. 93 от 1998 г.; изм., бр. 101 от 2000 г., бр. 9 и 58 от 2003 г., бр. 69 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 11а, ал. 2, т. 2 думите "копие на документ за данъчна регистрация и" се заличават.
2. В чл. 24, ал. 4, т. 2 думите "документ за данъчна регистрация и" се заличават.

§ 48. В Закона за регистър БУЛСТАТ (ДВ, бр. 39 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 9, ал. 5 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".
2. В чл. 10, ал. 1, т. 1, буква "г" думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".
3. В чл. 24, ал. 1 думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите".
4. В чл. 32:
  - а) в ал. 1, 3, 4 и 5 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите";
  - б) в ал. 6 думите "териториалните данъчни дирекции" се заменят с "териториалните дирекции на Националната агенция за приходите".
5. В чл. 41, ал. 1 думите "Главната данъчна дирекция" се заменят с "Централното управление на Национална агенция за приходите".

§ 49. В Закона за приватизация и следприватизационен контрол (обн., ДВ, бр. 28 от 2002 г.; изм., бр. 78 от 2002 г., бр. 20 и 31 от 2003 г.; бр. 39 от 2003 г. - Решение № 5 на Конституционния съд от 2003 г.; изм., бр. 46 и 84 от 2003 г., бр. 55 и 115 от 2004 г., бр. 28, 39, 88, 94 и 103 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В § 5 от допълнителните разпоредби думите "данъчния орган" и "Данъчния процесуален кодекс" се заменят съответно с "публичния изпълнител" и "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".
2. В § 17, ал. 6 от преходните и заключителните разпоредби думите "във връзка с чл. 142 от Данъчния процесуален кодекс" се заличават.

§ 50. В Закона за публичното предлагане на ценни книжа (обн., ДВ, бр. 114 от 1999 г.; изм., бр. 63 и 92 от 2000 г., бр. 28, 61, 93 и 101 от 2002 г., бр. 8, 31, 67 и 71 от 2003 г., бр. 37 от 2004 г., бр. 19, 31, 39 и 103 от 2005 г.) в чл. 71, ал. 6, т. 2 се правят следните изменения:

1. В текста преди буква "а" думите "ръководителя на териториалното данъчно управление" се заменят с "директора на териториалната дирекция на Националната агенция за приходите".
2. Буква "а" се изменя така:

"а) се представят доказателства, че проверяваното лице е осуетило извършването на ревизия или проверка или не води необходимата отчетност, както и ако в нея има съществени непълноти;"

§ 51. В Закона за семейни помощи за деца (обн., ДВ, бр. 32 от 2002 г.; изм., бр. 120 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 69 от 2004 г.) в чл. 11 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

§ 52. В Закона за Сметната палата (обн., ДВ, бр. 109 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 38 от 2004 г., бр. 34 от 2005 г.) в чл. 7, ал. 1, т. 2 думите "данъчната и" се заменят с "Националната агенция за приходите" и се поставя запетая.

§ 53. В Закона за счетоводството (обн., ДВ, бр. 98 от 2001 г.; изм., бр. 91 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 102 от 2005 г.) в чл. 48, ал. 1 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

§ 54. В Закона за тютюна и тютюневите изделия (обн., ДВ, бр. 101 от 1993 г., изм.; бр. 19 от 1994 г., бр. 110 от 1996 г., бр. 153 от 1998 г., бр. 113 от 1999 г., бр. 33 и 102 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 20 от 2003 г., бр. 57 и 70 от 2004 г., бр. 91, 95 и 99 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 37:

а) в ал. 1:

аа) точка 2 се отменя;

бб) точка 4 се изменя така:

"4. удостоверение от териториалната дирекция на Националната агенция за приходите за дължими данъци и задължителни осигурителни вноски;"

б) в ал. 5 т. 2 се отменя.

2. В чл. 38 т. 1 се отменя.

3. В чл. 41:

а) в ал. 1 думата "данъчна" се заличава и след думата "дирекция" се добавя "на Националната агенция за приходите";

б) алинея 2 се изменя така:

"(2) Териториалната дирекция на Националната агенция за приходите проверява, подписва и подпечатва данните и връща един екземпляр на лицето, а другият остава в териториалната дирекция и се съхранява в данъчно-осигурителното досие до заличаването на лицето от регистъра на Националната агенция за приходите."

4. В чл. 42, ал. 2 думата "данъчната" се заменя с "териториалната", а след думата "дирекция" се добавя "на Националната агенция за приходите".

5. В приложение № 3 към чл. 37, ал. 1 навсякъде думите "данъчна дирекция" и "данъчната дирекция" се заменят съответно с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите" и "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите", а в раздел трети, колона втора думата "данъчен" преди думите "ревизионен акт" се заличава.

§ 55. В Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 2001 г.; изм., бр. 41 и 111 от 2001 г., бр. 43 от 2002 г., бр. 20, 65 и 107 от 2003 г., бр. 36 и 65 от 2004 г., бр. 28, 76, 77, 88, 94, 95 и 103 от 2005 г.) в чл. 167, ал. 2 т. 2 се изменя така:

"2. удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

§ 56. В Закона за хазарта (обн., ДВ, бр. 51 от 1999 г.; изм., бр. 103 от 1999 г., бр. 53 от 2000 г., бр. 1, 102 и 110 от 2001 г., бр. 75 от 2002 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 79, 94, 95 и 103 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 5, ал. 1, т. 3 думата "данъчен" се заличава.

2. В чл. 18, ал. 1, т. 11, чл. 37, ал. 7, чл. 39, ал. 5 и чл. 80, ал. 1 и 2 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

§ 57. В Закона за юридическите лица с нестопанска цел (обн., ДВ, бр. 81 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 98 от 2001 г., бр. 25 и 120 от 2002 г., бр. 42 и 102 от 2005 г.) в чл. 45 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 т. 3 се отменя.

2. В ал. 6 и 8 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

§ 58. В Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 86 от 2003 г., изм. и доп., бр. 70 от 2004 г., бр. 77, 87, 88 и 95 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 51, ал. 1 т. 3 се изменя така:

"3. удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

2. В чл. 54, ал. 4 т. 4 се изменя така:

"4. удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

3. В чл. 62, ал. 4 т. 3 се изменя така:

"3. удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;"

§ 59. В Закона за подпомагане на земеделските производители (обн., ДВ, бр. 58 от 1998 г.; изм., бр. 79 и 153 от 1998 г., бр. 12, 26, 86 и 113 от 1999 г., бр. 24 от 2000 г., бр. 34 и 41 от 2001 г., бр. 46 и 96 от 2002 г., бр. 18 от 2004 г. и бр. 14 от 2005 г.) в чл. 10в, ал. 2, т. 1 думите "данъчна регистрация" се заменят с "регистрация в регистър БУЛСТАТ".

§ 60. В Закона за туризма (обн., ДВ, бр. 56 от 2002 г.; изм., бр. 119 и 120 от 2002 г., бр. 39 от 2004 г., бр. 28, 39, 94 и 99 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 18, ал. 1 думите "данъчен номер" се заличават.

2. В чл. 21, ал. 1, т. 5 думите "и данъчен номер" се заличават.

3. В чл. 61, ал. 1, т. 3, буква "е" думите "данъчен номер" се заличават.

§ 61. В Закона за филмовата индустрия (обн., ДВ, бр. 105 от 2003 г.; изм. бр. 28 и 94 от 2005 г.) в чл. 20, ал. 1 т. 4 се отменя.

§ 62. В Закона за общинския дълг (ДВ, бр. 34 от 2005 г.) в чл. 20, т. 3 думите "чл. 13, ал. 2 от Данъчно процесуалния кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 63. В Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 28 от 2004 г.; изм., бр. 53 от 2004 г., бр. 31 и 34 от 2005 г.) в чл. 47, ал. 2, т. 2 думите "чл. 13, ал. 2 от Данъчно процесуалния кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 64. В Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности (обн., ДВ, бр. 38 от 2000 г.; изм., бр. 28 и 74 от 2002 г., бр. 8 от 2003 г., бр. 38 от 2004 г.) в чл. 2, ал. 1 т. 26 се изменя така:

"26. изпълнителният директор на Националната агенция за приходите;"

§ 65. В Закона за административното регулиране на производството и търговията с оптични дискове, матрици и други носители, съдържащи обекти на авторското право и сродните му права (ДВ, бр. 74 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 8, ал. 1, т. 1, ал. 2, т. 3, чл. 9, ал. 9, т. 5, чл. 15, ал. 1, т. 1, чл. 17, ал. 1, т. 4, чл. 20, ал. 1, т. 1, чл. 22, ал. 1, т. 2, чл. 24, ал. 1, т. 1, чл. 25, ал. 1, т. 1, чл. 27, ал. 1, т. 2, чл. 28, ал. 1, т. 2 думите "данъчна регистрация" и "данъчната регистрация" се заменят с "регистрация по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

2. В чл. 30, ал. 4, т. 2 думите "данъчна регистрация" се заменят с "регистрация по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс", а думите "териториалната данъчна дирекция" се заменят със "съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите".

3. В чл. 41, ал. 1, т. 1 и чл. 42, ал. 1, т. 1 думите "данъчната регистрация" се заменят с "регистрация по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 66. В Закона за техническите изисквания към продуктите (обн., ДВ, бр. 86 от 1999 г.; изм., бр. 63 и 93 от 2002 г., бр. 18 и 107 от 2003 г., бр. 45, 77, 88 и 95 от 2005 г.) в чл. 10, ал. 1, т. 7 думите "чл. 13, ал. 2 от Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 67. В Закона за храните (обн., ДВ, бр. 90 от 1999 г.; изм., бр. 102 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 87 и 99 от 2005 г.) в чл. 12, ал. 3 и чл. 226, ал. 1 думите "данъчен номер" се заличават.

§ 68. В Закона за защита срещу дискриминацията (обн., ДВ, бр. 86 от 2003 г.; изм., бр. 70 от 2004 г.) в чл. 70, ал. 2 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 69. В Закона за независимия финансов одит (обн., ДВ, бр. 101 от 2001 г.; изм., бр. 91 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 77 от 2005 г.) в чл. 16 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

§ 70. В Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия (обн., ДВ, бр. 96 от 2004 г.; изм., бр. 103 от 2005 г.) в чл. 37 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 71. В Закона за автомобилните превози (обн., ДВ, бр. 82 от 1999 г.; изм., бр. 11 и 45 от 2002 г., бр. 99 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 88, 92, 95, 102 и 103 от 2005 г.) в чл. 7, ал. 6 думите "Данъчния процесуален кодекс или са разсрочени по реда на Кодекса за социално осигуряване" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 72. В Закона за акцизите (обн., ДВ, бр. 19 от 1994 г.; изм., бр. 58 и 70 от 1995 г., бр. 21, 56 и 107 от 1996 г., бр. 51 от 1997 г., бр. 15, 89 и 153 от 1998 г., бр. 103 от 1999 г., бр. 102 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 45 и 118 от 2002 г.; попр., бр. 9 от 2003 г.; изм., бр. 37, 103 и 112 от 2003 г., бр. 53 и 113 от 2004 г., бр. 95 и 100 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 3:

а) в ал. 2 думите "териториална данъчна дирекция" се заменят с "териториална дирекция на Националната агенция за приходите", а думата "данъчна" преди думата "регистрация" се заличава;

б) в ал. 3 думата "данъчна" се заличава;

в) в ал. 4 думите "данъчна" и "данъчно" се заличават;

г) в ал. 5 думите "данъчното удостоверение" се заменят с "удостоверението";

д) в ал. 6 думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите", думите "с данъчен акт" се заличават, а думите "данъчния акт" се заменят с "акта".

2. В чл. 7:

а) в ал. 6 думата "данъчните" се заменя с "органите по приходите";

б) в ал. 8 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите";

в) в ал. 9 думата "данъчен" се заличава;

г) в ал. 10 навсякъде думата "данъчна" се заличава.

3. В чл. 8, ал. 2 думите "Главна данъчна дирекция" се заменят с "централното управление на Националната агенция за приходите".

4. В чл. 10, ал. 1 думата "данъчна" се заличава.

5. В чл. 11:

- а) в ал. 3 думите "данъчна" и "данъчни" се заличават;
- б) в ал. 4 думата "данъчна" се заличава;
- в) в ал. 6 думата "данъчна" се заличава;
- г) в ал. 7 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите".

6. В чл. 11а, ал. 2 думите "Данъчните органи" се заменят с "Органите по приходите".

7. В чл. 11г:

- а) в ал. 4 думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите", а думите "данъчния орган" се заменят с "органа по приходите";
- б) в ал. 6 думите "данъчния орган" се заменят с "органа по приходите".

8. В чл. 12:

- а) в ал. 1 думата "данъчна" се заличава;
- б) в ал. 2 навсякъде думата "данъчна" и думата "данъчен" се заличават;
- в) в ал. 3 думата "данъчната" се заличава;
- г) в ал. 4 думите "данъчния ревизионен акт" се заменят с "ревизионния акт";
- д) в ал. 5 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс", думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите", навсякъде думите "данъчния орган" се заменят с "органа по приходите", думите "на посочения от него данъчен адрес" се заменят с "на адреса за кореспонденция", а думите "данъчния акт" се заменят с "акта".

9. В чл. 12д думите "Митническите и данъчните органи" се заменят с "Митническите органи и органите по приходите".

10. В чл. 12ж, ал. 1 и 2 навсякъде думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

11. В чл. 12з, ал. 1 навсякъде думата "данъчна" се заменя с "приходна".

12. В чл. 17а:

а) в ал. 3 думите "териториалната данъчна дирекция" се заменят с "териториалната дирекция на Националната агенция за приходите", а думите "данъчната му" се заличават;

б) в ал. 6 думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите".

13. В чл. 17е думите "данъчен орган" се заменят с "орган по приходите".

14. В чл. 17к:

а) в ал. 1 в текста преди т. 1 думите "данъчен субект, който" се заменят със "задължено лице, което";

б) в ал. 2 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите", а думите "данъчния субект" се заменят със "задълженото лице";

в) в ал. 5 думите "данъчния субект" се заменят със "задълженото лице".

15. В чл. 17л:

а) в ал. 1 навсякъде думите "данъчния субект" се заменят със "задълженото лице";

б) в ал. 2 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите", а навсякъде думите "данъчния субект" се заменят със "задълженото лице";

в) в ал. 3 думите "данъчния орган" се заменят с "органът по приходите", а думите "данъчния субект" се заменят със "задълженото лице";

г) в ал. 4 думите "данъчния орган" се заменят с "органът по приходите", а думите "данъчния субект" се заменят със "задълженото лице".

16. В чл. 18, ал. 2 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите", а думите "главния данъчен директор" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

17. В чл. 21 думите "Данъчен орган" се заменят с "Орган по приходите".

§ 73. В Закона за акцизите и данъчните складове (ДВ, бр. 91 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Член 104 се изменя така:

"Чл. 104. (1) За производствата по установяване, обезпечаване и събиране на задължения за акциз се прилага Данъчно-осигурителният процесуален кодекс, доколкото не е предвидено друго в този закон. Митническите органи имат правомощията на органи по приходите, а в случаите по чл. 121 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс - и на публични изпълнители.

(2) За целите на ал. 1 митническите учреждения, определени в Закона за митниците, имат компетенциите на териториални дирекции на Националната агенция за приходите, директорът на Агенция "Митници" има правомощията на изпълнителен директор на Националната агенция за приходите, а началниците на митническите учреждения имат правомощията на териториален директор.

(3) Правомощията по чл. 112, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се упражняват от началника на компетентното териториално митническо управление.

(4) Правомощията на решаващ орган по смисъла на чл. 152, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се упражняват от директора на съответната регионална митническа дирекция."

2. В чл. 106, ал. 2 думата "данъчните" се заличава, а думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

3. В § 2, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".

§ 74. В Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2006 г. (ДВ, бр. 102 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. Параграф 4 се отменя.

2. В § 5 думите "чл. 110, ал. 11 от Кодекса за социално осигуряване" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс" и навсякъде в текста думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

3. В § 9 думите "Националния осигурителен институт" се заменят с "Националната агенция за приходите".

§ 75. В Закона за авторското право и сродните му права (обн., ДВ, бр. 56 от 1993 г.; изм., бр. 63 от 1994 г., бр. 10 от 1998 г., бр. 28 от 2000 г., бр. 77 от 2002 г., бр. 28, 43, 74 и 99 от 2005 г.) в чл. 98в, ал. 3 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 76. В Закона за акредитацията, извършвана от Българската служба за акредитация (ДВ, бр. 100 от 2005 г.) в чл. 23, т. 3 думите "номер на данъчната регистрация" се заличават.

§ 77. В Закона за далекосъобщенията (обн., ДВ, бр. 88 от 2003 г.; изм., бр. 19, 77, 88, 95 и 99 от 2005 г.) в чл. 88, ал. 1 думите "данъчна регистрация" се заличават.

§ 78. В Закона за животновъдството (обн., ДВ, бр. 65 от 2000 г.; изм., бр. 18 от 2004 г., бр. 87 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 146, ал. 2, т. 1 думите "удостоверение за данъчна регистрация" се заличават.

2. В чл. 15, ал. 4, т. 3 думите "удостоверение за данъчна регистрация и" се заличават.

§ 79. В Закона за марките и географските означения (обн., ДВ, бр. 81 от 1999 г.; попр., бр. 82 от 1999 г.; изм., бр. 28, 43 и 94 от 2005 г.) в чл. 86, ал. 2 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 80. В Закона за общинските бюджети (обн., ДВ, бр. 33 от 1998 г.; изм., бр. 69 от 1999 г., бр. 9 от 2001 г. - Решение № 2 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 56 и 93 от 2002 г., бр. 107 от 2003 г., бр. 34 от 2005 г.) в чл. 11, ал. 2 думите "Данъчната администрация" се заменят с "Приходната администрация".

§ 81. В Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност (обн., ДВ, бр. 19 от 2005 г.; изм., бр. 86 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 16, ал. 1 думите "данъчната администрация" се заменят с "Националната агенция за приходите".
2. В чл. 23, ал. 6 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".
3. В чл. 31 думите "главния данъчен директор" се заменят с "изпълнителния директор на Националната агенция за приходите".

§ 82. В Закона за правната помощ (ДВ, бр. 79 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 20, ал. 3 думите "данъчните органи" се заменят с "органите по приходите".
2. В чл. 24, т. 3 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".
3. В чл. 27, ал. 3 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 83. В Закона за промишления дизайн (обн., ДВ, бр. 81 от 1999 г.; изм., бр. 17 от 2003 г., бр. 43 от 2005 г.) в чл. 69, ал. 3 думите "Данъчния процесуален кодекс" се заменят с "Данъчно-осигурителния процесуален кодекс".

§ 84. В Закона за рибарството и аквакултурите (обн., ДВ, бр. 41 от 2001 г.; изм., бр. 88 и 94 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 10, ал. 3, т. 5 думите "и данъчна регистрация" се заличават.
2. В чл. 10в, ал. 4, т. 3 думите "и данъчна регистрация" се заличават.
3. В чл. 18, ал. 3 т. 2 се отменя.
4. В чл. 21г, ал. 3 т. 2 се отменя.
5. В чл. 25а, ал. 2, т. 5 думите "копие от удостоверението за данъчна регистрация" се заличават.
6. В чл. 46а, ал. 3, т. 3 думите "копие от удостоверението за данъчна регистрация" се заличават.
7. В чл. 46д, ал. 3, т. 2 думите "копие от удостоверението за данъчна регистрация" се заличават.

§ 85. В Закона за устройството на държавния бюджет (обн., ДВ, бр. 67 от 1996 г.; изм., бр. 46 от 1997 г., бр. 154 от 1998 г., бр. 74 от 2002 г., бр. 87 от 2005 г.; попр., бр. 89 от 2005 г.) в чл. 37, ал. 2 думата "данъчната" се заменя с "приходната".

§ 86. В Закона за частната охранителна дейност (ДВ, бр. 15 от 2004 г.) в чл. 15, ал. 2 се правят следните изменения:

1. В т. 2 думите "и копие от данъчната регистрация" се заличават.
2. Точка 3 се изменя така:
"3. удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, че търговецът и неограничено отговорните съдружници в командитно или събирателно дружество нямат задължения;"

§ 87. Изпълнението на кодекса се възлага на министъра на финансите.

§ 88. Кодексът влиза в сила от 1 януари 2006 г., с изключение на чл. 179, ал. 3, чл. 183, ал. 9, § 10, т. 1, буква "д" и т. 4, буква "в", § 11, т. 1, буква "б" и § 14, т. 12 от преходните и заключителните разпоредби, които влизат в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

-----Кодексът е приет от 40-то Народно събрание на 21 декември 2005 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС (ОБН., ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 9. В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДВ, бр. 105 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....
3. Навсякъде думите "Закона за административното производство" и "Закона за Върховния административен съд" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".
.....

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;
2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;
3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА ТЪРГОВСКИЯ РЕГИСТЪР (ОБН., ДВ, БР. 34 ОТ 2006 Г., ИЗМ., ДВ, БР. 80 ОТ 2006 Г., ИЗМ., ДВ, БР. 53 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 Г.)

§ 56. (изм., ДВ, бр. 80 от 2006 г., изм., ДВ, бр. 53 от 2007 г.) Този закон влиза в сила от 1 януари 2008 г., с изключение на § 2 и § 3, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ
(ОБН., ДВ, БР. 59 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 36. Законът влиза в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, с изключение на § 35, т. 2, която влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за данък върху добавената стойност
(обн., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.)

§ 26. Този закон влиза в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, с изключение на § 3, § 16, т. 1 и 3, § 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 и 24, които влизат в сила от деня на обнародване на закона в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНОСТ
НА ИМУЩЕСТВОТО НА ЛИЦА, ЗАЕМАЩИ ВИСШИ ДЪРЖАВНИ ДЛЪЖНОСТИ

§ 10. Законът влиза в сила от 1 януари 2007 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ПОМОЩИ
(ОБН., ДВ, БР. 86 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 11. Законът влиза в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за данъците върху доходите на физическите лица
(обн., ДВ, бр. 95 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.)

§ 21. Законът влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на § 10, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС
(ОБН., ДВ, БР. 105 ОТ 2006 Г., ИЗМ., ДВ, БР. 108 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 19.12.2007 Г.)

§ 18. (В сила от 01.07.2007 г.) Идентификацията на едноличните търговци, които са вписани в регистър БУЛСТАТ, но които не са се пререгистрирали по реда на Закона за търговския регистър, се извършва чрез единния граждански номер, съответно личния номер на чужденец, и единния идентификационен код - код по БУЛСТАТ, до вписването на търговеца по реда на Закона за търговския регистър.

§ 19. (В сила от 01.01.2007 г.) (1) До 31 декември 2010 г. и при условие че в Кралство Белгия, в Република Австрия или във Великото херцогство Люксембург продължи да се удържа специалният данък при източника върху доходите от спестявания, следните емисии на облигации и други дългови ценни книжа няма да се смятат за вземания за дълг по § 1, т. 16, буква "а" от допълнителните разпоредби:

1. всички емисии, когато първата емисионна дата на облигациите и другите дългови ценни книжа е преди 1 март 2001 г. или първоначалните проспекти за първично публично предлагане са получили потвърждение преди 1 март 2001 г. от съответния орган в държава членка или в трета държава, а последната емисионна дата е преди 1 март 2002 г.;

2. емисиите на ценни книжа, различни от държавни ценни книжа или издадени от правни субекти съгласно приложението преди 1 март 2002 г., когато след тази дата са извършени последващи емисии и първата емисионна дата на облигациите и другите дългови ценни книжа е преди 1 март 2001 г. или първоначалните проспекти за първично публично предлагане са получили потвърждение преди 1 март 2001 г. от съответния орган в държава членка или в трета държава.

(2) При условие че в Кралство Белгия, в Република Австрия или във Великото херцогство Люксембург продължи да се удържа специалният данък при източника върху доходите от спестявания след 31 декември 2010 г., до момента, в който този данък се отмени, няма да се смятат за вземания за дълг по § 1, т. 16, буква "а" от допълнителните разпоредби облигациите и другите дългови ценни книжа по т. 16, буква "а", които отговарят едновременно на следните условия:

1. съдържат клауза за запазване нетната стойност на дохода и предсрочно погасяване;
2. агент-платецът е местно лице на Кралство Белгия, Република Австрия или Великото херцогство Люксембург и изплаща доходи от спестявания непосредствено в полза на притежател на дохода - местно лице на Република България.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ § 19, АЛ. 1, Т. 2(ДОП., ДВ, БР. 108 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 19.12.2007 Г.)

10. Европейска банка за възстановяване и развитие
11. Европейска инвестиционна банка
12. Азиатска банка за развитие
13. Африканска банка за развитие

14. Световна банка/Международна банка за възстановяване и развитие/Международен валутен фонд
15. Международна финансова корпорация
16. Американска банка за развитие
17. Фонд за социално развитие към Съвета на Европа
18. ЕВРАТОМ
19. Европейска общност
20. Corporaciun Andina de Fomento (CAF) (Андийска корпорация за развитие)
21. ЕВРОФИМА
22. Европейска общност за въглища и стомана
23. Скандинавска инвестиционна банка
24. Карибска банка за развитие
25. Всеки друг правен субект от трета държава, който отговаря едновременно на следните критерии:
  - а) недвусмислено се приема като публичен съгласно националното законодателство;
  - б) представлява производител на непазарни стоки или услуги в обществен интерес, който управлява и финансира група от дейности, които се контролират от централните държавни органи;
  - в) редовно емитира дълг в значителен размер;
  - г) държавата е в състояние да гарантира, че този правен субект няма да прибегне до предсрочно погасяване при наличието на клауза за запазване на нетната стойност на дохода.
26. (нова, ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.)
България Общини
Социалноосигурителни фондове

27. (нова, ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Румъния *autoritatile administratiei publice locale* (местни публично-административни власти)

§ 20. (В сила от 01.01.2007 г.) Първото предоставяне на информация и първият обмен между компетентните органи на държавите членки при условията и по реда на глава шестнадесета, раздел VI се извършва в срок до 30 април, съответно 30 юни 2008 г., за доходите, изплатени през 2007 г.

.....

§ 26. Разпоредбите на § 4, 12, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22 и 23 влизат в сила от 1 януари 2007 г., а разпоредбите на § 7 и 18 влизат в сила от 1 юли 2007 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА КОРПОРАТИВНОТО ПОДОХОДНО ОБЛАГАНЕ
(ОБН., ДВ, БР. 105 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 33. Законът влиза в сила от 1 януари 2007 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

**КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОТБРАНАТА И
ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**
(ОБН., ДВ, БР. 46 ОТ 2007 г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 г.)

§ 77. Законът влиза в сила от 1 януари 2008 г., с изключение на:

1. Параграф 1, § 2, т. 1, § 4, т. 1, буква "а" и т. 2, § 5, 13, 15, 32, 33, 34, 35, 36, 37, § 38, т. 1, буква "а" и т. 2, § 40, 43, 44, 46, 55, 59 и 75, които влизат в сила три дни след обнародването му в "Държавен вестник".
2. Параграф 2, т. 2, § 3, § 4, т. 1, буква "б", § 6, 7, 60, 61 (относно добавянето на думите "и 309б") и 63, които влизат в сила 6 месеца след обнародването му в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА ПАЗАРИТЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ
(ОБН., ДВ, БР. 52 ОТ 2007 г., В СИЛА ОТ 01.11.2007 г.)

- § 27. (1) Този закон влиза в сила от 1 ноември 2007 г. с изключение на § 7, т. 6, 7, 8, 18, 19, 22 - 24, 26 - 28, 30 - 40, т. 44, буква "б", т. 47, 48, т. 49, буква "а", т. 50 - 62, 67, 68, 70, 71, 72, 75, 76, 77, т. 83, букви "а" и "г", т. 85, буква "а", т. 91, 93, 94, т. 98, буква "а", подбуква "аа", изречение второ относно замяната, подбуква "бб", изречение второ относно замяната, подбуква "вв", изречение второ относно замяната, и подбуква "гг", изречение второ относно замяната, т. 99, букви "г" и "д", т. 101, буква "б" и т. 102, § 8, § 9, т. 4, буква "а", т. 5 и 7, § 14, т. 1 и § 19, които влизат в сила три дни след обнародването на закона в "Държавен вестник".
- (2) Параграф 7, точки 6, 7 и 8 се прилагат до 1 ноември 2007 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА НАЦИОНАЛНИЯ АРХИВЕН ФОНД
(ОБН., ДВ, БР. 57 ОТ 2007 г., В СИЛА ОТ 13.07.2007 г.)

§ 23. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС
(ОБН., ДВ, БР. 59 ОТ 2007 г., В СИЛА ОТ 01.03.2008 г.)

§ 61. Кодексът влиза в сила от 1 март 2008 г., с изключение на:

1. част седма "Особени правила относно производството по граждански дела при действие на правото на Европейския съюз";
2. параграф 2, ал. 4;
3. параграф 3 относно отмяната на глава тридесет и втора "а" "Особени правила за признаване и допускане изпълнение на решения на чуждестранни съдилища и на други чуждестранни органи" с чл. 307а - 307д и част седма "Производство за връщане на дете или за упражняване на правото на лични отношения" с чл. 502 - 507;

4. параграф 4, ал. 2;

5. параграф 24;

6. параграф 60,

които влизат в сила три дни след обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДАНЪК
ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

(ОБН., ДВ, БР. 108 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 19.12.2007 Г.)

§ 36. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 35, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ "НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ"

(ОБН., ДВ, БР. 109 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 Г.)

§ 44. Законът влиза в сила от 1 януари 2008 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АКЦИЗИТЕ И
ДАНЪЧНИТЕ СКЛАДОВЕ

(ОБН., ДВ, БР. 109 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 Г.)

§ 56. Законът влиза в сила от 1 януари 2008 г., с изключение на данъчните облекчения по § 12, т. 1, буква "д", представляващи държавна помощ, които влизат в сила след постановяване на положително решение от Европейската комисия.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
РИБАРСТВОТО И АКВАКУЛТУРИТЕ

(ОБН., ДВ, БР. 36 ОТ 2008 Г.)

§ 103. В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г.; изм., бр. 30, 33, 34, 59, 63, 73, 80, 82, 86, 95 и 105 от 2006 г., бр. 46, 52, 53, 57, 59, 108 и 109 от 2007 г.) навсякъде думите "министъра на земеделието и горите" се заменят с "министъра на земеделието и продоволствието".